

NA'VI - MAGYAR SZÓTÁR v. 13.62

Tirea Aean (Corey McConlough) & Marki (Mark Miller)
Compiled and Translated by Kifkeyä Nari (Batiz Zoltán) és P.A.'li makto (Petrovits Andrea)
www.LearnNavi.org

Utolsó frissítés: 30.1.2018

Ez a végleges Na'vi szótár a Dr. Paul Frommer által teremtett nyelv, melyet az Avatar című filmhez alkotott. A szavak egyenesen Frommertől származnak, vagy az ő szavaiból erednek. Külön köszönettel tartozunk a következő személyek hatalmas erőfeszítése miatt: Dr. Frommer, Tuiq és mindenkinek az IRC-n, Skype-on, TeamSpeak-en és a Learn Na'vi oldalon akik ezt a dokumentumot használják.

A magyar verzió elkészítésében külön köszönet illeti a következőket, akik odaadó munkája nélkül nem készülhetett volna el a magyar verzió: tsrräfxätu, tingay mungeyu, Hawnuyu atxen, valamint akik még részt vettek a szótár fordításában.

Néhány megjegyzés: A Frommer által használt Na'vi helyesírást végig megtartottuk: a IPA átírás is adott hozzá. Az összetett nem ragozott szavakhoz és az angolból átvett jövevényszavakhoz megjegyzéseket fűztünk. Néhány olyan szót is belevettünk a szótárba, melyek a gyengüléseket mutatják példák segítségével. Itt található olyan ragozott alakok is, amelyekről úgy gondoltuk, hogy megemlítésük különösen hasznos lehet. Fontos megjegyezni, hogy a nyelvben a toldalékok szabadok (külön írandók), ha a módosító szó előtt állnak, utótagként viszont kötötté válnak (egybeírandók), amennyiben a toldalékok a módosított szót követik.

Félkövér betűkkel jelöljük a Na'vi szavakat. A magyar meghatározásokat *Dőlt betűkkel* írjuk. Sima betűvel szedve a nyelvtani besorolást találhatjuk: zárójelben «x» tüntetjük fel a lehetséges pozíciókat pl. *t«0. hely»«1»ar«2»on*. A fonetikus átírásban a pontok jelölik a lehetséges infixek helyeit, pl. [*t.a.r.on*] - ez nem szabványos IPA átírás, de nekünk hasznos. A rendhagyó infixumokat (ii) jelöli. Jelezzük az igék tárgyias vagy tárgyatlan voltát, ha az ismert: a csak 'ige'-vel jelölt szavak vagy lehetnek tárgyiasak és tárgyatlanok is, vagy nem lehet eldönteni róluk. Feltételezzük a gyengülés és egyéb hangzováltozások ismeretét. Egy szótagú szavak esetében nem jelöltük a hangsúlyt, toldalékolt szavaknál általában a szótőre jellemző elsődleges hangsúly marad. Szintén megjegyzendő, hogy ahol a szóalak több változatát feltüntetjük, ott a használatuk csak egyéni ízlés kérdése, azokat nem szabályozzák sem mondattani sem morfológiai (szóalaktani) szabályok. A szótár végén néhány függelék található ahol további hasznos információk találhatóak.

Rövidítések:

– = morfémahatár

+ = gyengítő morfémahatár

« » = infixum

mn. = melléknév

told. = toldalék

hsz. = határozószó

ksz. = kötőszó

ö.szó = összetett szó

mut.n. = mutató névmás

gesz. = nyelvi gesztus, indulatszó

kérd. = kérdőszó

fn. = főnév

n.e. = nem emberekre/személyekre

szám = számnév

cs.sz. = csak személyekre	lan)
part. = partikula (járulékszó, változatlan alakú, nem ragozható szó)	i.(t) = ige (angol szerint tárgyas)
kif. = kifejezés	i.(tn) = ige (angol szerint tárgy nélküli)
nm. = névmás	i.(tm) = ige (angol szerint tárgyas módbeli)
tul.n. = tulajdonnév	i.(tnm) = ige (angol szerint tárgyatlan módbeli)
ige = ige	alár. = alárendelt
i.(átn) = ige (angol szerint állapotjelző tárgyatlan)	

A jelenlegi szótáron túl egy Magyar - Na'vi szótár, és egy Szófajok szerint kategorizált Szótár is elérhető, melyek sokat segíthetnek a hatékony keresésben.

A fenti változatok az eredeti Angol - Na'vi szótár, és az Angol szófajok szerint kategorizált szótár alapján készültek. Ezekon kívül elérhető a szótár észt, német, portugál, éssvédverziói. A fentiekén túl más nyelvek is elérhetőek, viszont ezek fordításai még nem fejlődtek be.

Források

Az összes szót próbáltuk legjobb tudásunk szerint a lehető legmegbízhatóbb forrásból beszerezni. Az eredet alsó indexben található az IPA átírás után, ez megmondja, hogy eredetileg honnan származik egy-egy szó.

Történeti érdekességként: a szótár eredetileg abból az 500 szóból állt, melyet Dr. Frommer 2010 márciusában bocsátott rendelkezésünkre. Ahogy a nyelv tovább fejlődött, további szavak kerültek bele, ezeket Dr. Frommertől a személyes blogján és emailen keresztül kapjuk. Dr. Frommer arra kérte a LearnNavi.org közösséget, hogy segítsen új szavakat kitalálni a **Szókincsbővítési Projecten** keresztül. Ez a project folyamatosan zajlik, és sok általunk javasolt szó bekerült ebbe a szótárba. Másik forrás: szabadon használható toldalékokkal ellátott szavak, illetve olyan toldalékolt szavak, melyeket Dr. Frommer használt, és így létezőnek tekinthetőek. A források sorrendje, a legmegbízhatóbbtól a legkevésbé megbízhatóig:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = the Movie (a Film)
- JC = James Cameron
- G = the Avatar Games (az Avatar játék)
- ASG = A Survival Guide (a Túlélési Kézikönyv)
- PND = Pandorapedia.com

A „Túlélési kézikönyv a Pandorához”, mely munkánk korai forrása, sok illegális szót tartalmaz – ezek a függelékben találhatóak. Mindazonáltal a növénynevek és dalok határozottan Frommertől származnak, ezért azok rendszeren a szótárba kerültek. Maga James Cameron is sok szót alkotott, melyeket később Frommer jóváhagyott. Továbbá jóváhagyott néhány - a filmezés során keletkezett - hibás kiejtésű szót, pl. **oïss**, melyeket most már hitelesnek tekintünk. Végezetül, Frommer elfogadott néhány szót, melyeket a nyelvet tanulók konstruáltak, ő pedig jónak talált. Így vannak extra forrásaink is. Ezek a források a következők: CP: CCH Pounder, LA : Laz Alonso, Prr : Prerton, RL : Richard Littauer, SW : Sigourney Weaver, ZS : Zoë Saldana, CM: Carla Meyer, és Skxawng. LN: LearnNavi, ahol az eredeti forrás személye ismeretlen.

Az IPA-ra vonatkozóan vannak eltérő értelmezések. A nyílt szótagok mindig feszesen [u] ejtendők, míg a zárt szótagok lehetnek feszes [u] és laza ejtésűek is.[ʊ]. Utóbbira nincs szabály. Tehát pl. a **tsun** lehet [tsun] vagy akár [tʃʊn], de a **lu** mindig[lu], sosem [lʊ]. A [aj], [aw] [ɛj],

és [ɛw] kettőshangzók alternatív átírását nem használjuk (mert Frommer kevésbé kedveli). Egyébként ezek lennének: [ɛɪ], [aɪ], [ɛʊ], és [aʊ].

A szótagok tekintetében, ahol Frommer nem tette egyértelművé, ott a Maximum Onset Principle nevű szabályt vettük alapul. Megjegyzés: a fonetikus átírás egyes vessző-jeleit nehéz lehet megkülönböztetni. Pl.: az **atxke** szóban, melynek átírása [at'.k'ɛ], a ' jel a hang minőségét (ejective), a ' pedig a hangsúly helyét jelzi.

A szótár folyamatosan szerkesztés alatt áll, feltételezhetően akadnak még benne hibák. **Rutxe**, aki talál ilyet benne, jelezze itt üzenetben, hogy kijavíthassuk. A verziószám mutatja a változtatásokat. Az első számjegy akkor változik, ha nagy mértékben belejavítottunk. A második .0x0 jelzi ha a javítás bár jelentős, de nem akkora mértékű, mint fő verzió váltás esetén. A harmadik .00x szám akkor változik, ha csak egészen apró változtatás történt. A hozzájuk tartozó magyarázatokat a „változások listája” tartalmazza.

Szeretnénk megragadni az alkalmat, hogy elismeréssel adózzunk a következő személyeknek: Dr. Paul Frommernek, eme csodálatos nyelv megalkotásáért. Richard Littauer-nek, aki eredetileg létrehozta, és sokáig szerkesztette a Na'vi-Angol szótárt. Köszönet Tirea Aean (Corey Scheideman) barátunknak, aki figyelemmel kíséri, és közvetíti felénk a Dr. Frommer által közölt új szavakat. Csakúgy mint Tuiq-nak, aki arra használja az idejét és a tehetségét, hogy ez a szótár egy online adatbázis legyen, és hogy segítse a fordítókat, és megkönnyítse a szótár javítását. Végezetül köszönet **mindenkinek** a Learn Na'vi Közösségben, akik segítik a Na'vi nyelv felvirágzását!

- Kifkeyä Nari és P.A.'li makto

- 'a'aw: [ʔa.ʔaw] *PF* mn. *egy kevés, néhány* (egy-esszámú, megszámlálható főnevekkel)
- 'akra: [ʔak.ra] *PF* fn. *talaj* (termő-)
- 'aku: [ʔa.k.u] *PF* i.(t) *eltávolít, elvisz, levesz*
- 'al: [ʔal] *PF* i.(t) *pazarol*
- 'ali'ä: [ʔa.'li.æ] *PF* fn. *gallér/nyaklánc*
- 'ampi: [ʔam.p.i] *PF* i.(t) *(meg)érint*
- 'ana: [ʔa.na] *PF* fn. *inda*
- 'ango: [ʔa.ŋo] *PF* mn. *halk* (hang)
- 'anla: [ʔan.l.a] *PF* i.(t) *sóvárog* (valami után)
- 'are: [ʔa.ræ] *PF* fn. *ponchó, köpeny, kendő*
- 'aw: [ʔaw] *PF* szám *egy, 1*
- 'awkx: [ʔawk'] *PF* fn. *szikla*(szírt)
- 'awlie: [ʔaw.'li.ɛ] *PF* *hsz. egyszer* (a múltban)
- 'awlo: [ʔaw.lo] *PF* *hsz. egyszer* (nem többször)
- 'awm: [ʔawm] *PF* fn. *tábor*
- 'awnim: [ʔaw.nim] *PF* i.(t) *elkerül* (összetétel ebből: 'awn marad és alim távol)
- 'awpo: [ʔaw.po] *PF* nm. *egy személy* (általános alany)
- 'awsiteng: [ʔaw.si.'tɛŋ] *PF* *hsz. együtt, közösen* (összetétel ebből: 'aw egy és teng megegyező)
- 'awstengyem: [ʔaw.stɛŋ.'j.ɛm] *PF* i.(t) *össze-kapcsol, összeilleszt kettő vagy több dolgot* (ii) (összetétel ebből: 'awsiteng együtt és yem rak)
- 'awve: [ʔaw.vɛ] *PF* mn. *első* (eredete: 'aw egy)
- 'ä: [ʔæʔ] *PF* *gesz. Hoppá!*
- 'änsyem: [ʔæn.'sɟɛm] *PF* nm. *teljes, egész*
- 'äríp: [ʔæ.rɪp'] *PF* i.(t) *mozgat, (meg)mozdít*
- 'e'al: [ʔɛ.'ʔal] *PF* mn. *legrosszabb*
- 'e'in: [ʔɛ.'ʔin] *PF* fn. *gubó, héj, hüvely* (növényé)
- 'e'insey: [ʔɛ.'ʔin.'sɛj] *PF* fn. *flaska, "ivótök"* (összetétel ebből: 'e'in gubó és sey csésze)
- 'efu: [ʔɛ.f.u] *PF* i.(t) *érez, érzékel*
- 'eko: [ʔɛ.k.o] *PF* i.(t) *támad*
- 'ekong: [ʔɛ.koŋ] *PF* fn. *ritmus, ütem*
- 'ekxin: [ʔɛ.'k'in] *PF* mn. *szoros*
- 'ekxinum: [ʔɛ.'k'i.num] *PF* fn. *szorosság, lazaság* (összetétel ebből: 'ekxin szoros és um laza)
- 'ekxinumpe: [ʔɛ.'k'i.num.pɛ] *PF* *kérd. milyen szoros, milyen laza* (eredete: 'ekxinum szorosság, lazaság)
- 'em: [ʔɛm] *PF* i.(t) *főz*
- 'emyu: [ʔɛm.ju] *PF* fn. *szakács* (eredete: 'em főz)
- 'en: [ʔɛŋ] *PF* fn. *tipp, találgatás, gyanú, megérzés*
- 'engeng: [ʔɛŋ.ɛŋ] *PF* fn. *szint, emelet*
- 'en si: [ʔɛŋ 's.i] *PF* i.(tn) *találgat* (eredete: 'en találgatás)
- 'eoio: [ʔɛ.o.i.o] *PF* mn. *ünnepélyes*
- 'etnaw: [ʔɛt.naw] *PF* fn. *váll*
- 'evan: [ʔɛ.van] *PF* fn. *fiú* (köznap) (eredete: 'evangan fiú)
- 'eve: [ʔɛ.vɛ] *PF* fn. *lány* (köznap) (eredete: 'evenge lány)
- 'eveng: [ʔɛ.vɛŋ] *PF* fn. *gyermek*
- 'evangan: [ʔɛ.vɛ.ŋan] *PF* fn. *fiú* (eredete: 'eveng gyerek)
- 'evenge: [ʔɛ.vɛ.ŋɛ] *PF* fn. *lány* (eredete: 'eveng gyerek)
- 'evi: [ʔɛ.vi] *PF* fn. *gyerkő(c)* (becéző forma 'eveng gyerek)
- 'ewan: [ʔɛ.wan] *PF* mn. *fiatal*
- 'ewll: [ʔɛ.wɺ] *PF* fn. *növény*
- 'ewrang: [ʔɛw.raŋ] *PF* fn. *szövőszék*
- 'eylan: [ʔɛj.lan] *PF* fn. *barát*
- 'eylanay: [ʔɛj.la.'naj] *PF* fn. *ismerős* (leendő barát) (eredete: 'eylan barát)
- 'eyng: [ʔɛ.ŋ] *PF* ige *felel, válaszol*
- 'eyt: [ʔɛjt'] *PF* fn. *a 8-as jele* (nem az értéke!) (pl. telefonszámnál használható)
- 'i'a: [ʔi.'a] *PF* i.(tn) *befejez, lezár* (a cselekvés eredményes)
- 'ia: [ʔi.'a] *PF* i.(tn) *eltávolodik* (spirituális értelemben)
- 'ipu: [ʔi.pu] *PF* mn. *humoros, vicces, mulattató*
- 'it: [ʔit'] *PF* fn. *kevés* (kis mennyiség)
- 'itan: [ʔi.tan] *JC,PF* fn. *fiúgyermek*
- 'ite: [ʔi.tɛ] *JC,PF* fn. *lánygyermek*
- 'itetsyip: [ʔi.tɛ.ʔsɟip'] *PF* fn. *kislány* (kedveskedő kifejezés) (eredete: 'ite lány)
- 'i'awn: [ʔi.'awn] *PF* i.(tn) *marad*
- 'ihayu: [ʔi.'hɛ.ju] *PF* fn. *spirál*
- 'in: [ʔi.m] *PF* i.(tn) *elfoglalt, tevékeny*
- 'ip: [ʔi.p] *PF* i.(tn) *eltűnik, elvész* (szem elől)
- 'llngo: [ʔl.ŋo] *PF* fn. *csípő*
- 'o': [ʔoʔ] *PF* mn. *mókás, izgalmas*
- 'ok: [ʔok'] *PF* fn. *emlék, emlékezés*
- 'okrol: [ʔok.'rol] *PF* fn. *történelem* (ősi) (eredete: 'ok emlék és rol énekel)

'oktrr: [ʔok.tɾ] *PF* fn. megemlékezés napja (összetétel ebből: 'ok emlék, emlékezés és trr nap)
 'okvur: [ʔok.'vur] *PF* fn. történelem (nem ősi) (összetétel ebből: 'ok emlék és vur történet)
 'om: [ʔom] *PF* mn. lila
 'ompin: [ʔom.pin] *PF* fn. lila szín (eredete: 'om lila)
 'on: [ʔon] *PF* fn. alak, forma
 'ong: [ʔ.oŋ] *PF* ige kinyílik, kivirágzik
 'ongokx: [ʔ.o.ŋ.okʰ] *PF* i.(tn) születik (összetétel ebből: 'ong kinyílik és nokx szül)
 'ongop: [ʔo.ŋ.opʰ] *PF* i.(t) tervez (összetétel ebből: 'on alak, forma és ngop alkot)
 'ongopyu: [ʔo.ŋop.ju] *PF* fn. tervező (eredete: 'ongop tervez)
 'opin: [ʔo.pin] *PF* fn. szín

'ora: [ʔo.ra] *PF* fn. tó
 'oratsyip: [ʔo.ra.tʂjipʰ] *PF* fn. kis tó, medence (eredete: 'ora tó)
 'otxang: [ʔo.t'aŋ] *PF* fn. hangszer (általános)
 'rrko: [ʔ.r.k.o] *PF* i.(tn) gurul
 'rrpxom: [ʔr.p'om] *PF* fn. mennydörgés
 'u: [ʔu] *PF* fn. dolog (valami)
 'ul: [ʔ.ul] *PF* i.(tn) növel
 'umtsa: [ʔum.tsa] *PF* fn. gyógyszer, orvosság
 'uo: [ʔu.o] *PF* nm. valami
 'upe: [ʔu.pɛ] *PF* kérd. mi? mit? micsoda? micsodát? (összetétel ebből: 'u dolog és pe kérdőszó)
 'upxare: [ʔu.p'a.rɛ] *PF* fn. üzenet
 'ur: [ʔur] *PF* fn. látvány, kinézet, megjelenés

A

a: [a] *PF, LN* part. aki, amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava)
 akrrmaw: [a.'kɾ.maw] *PF* ksz. utána (időben) másik alakja: mawkra (összetétel ebből: krr idő and maw után)
 akrrta: [a.'kɾ.ta] *PF* ksz. ... óta (időben) másik alakja: takrra (összetétel ebből: krr idő and ta ... -tól)
 akum: [a.'kum] *PF* ksz. hogy (ennek eredményeként) (eredete: kum eredmény) az eredményt követi, pl. 'Poe yawne slolu oer akum, niftxan lu sevin' (Beleszerettem, mert hogy olyan gyönyörű volt.); lásd még 'kuma'
 alaksi: [a.'lak.si] *PF* mn. kész, felkészült
 alim: [a.'lim] *PF* hsz. messze, távol (eredete: lim messze van)
 alo: [a.'lo] *PF* fn. eset, alkalom, ismételten előforduló cselekvések egyike
 alu: [a.'lu] *PF* ksz. azaz hogy, más szóval (eredete: a a melléknévjelző és lu van) (toldalékokhoz)
 alunta: [a.'lun.ta] *PF* ksz. (azért) mert
 am'a: [am.'ʔa] *PF* fn. kétség
 am'ake: [am.'ʔa.kɛ] *PF* mn. biztos, magabiztos (összetétel ebből: am'a kétség és ke nem)
 am'aluke: [am.'ʔa.lu.kɛ] *PF* hsz. kétség nélküli (eredete: am'ake biztos, magabiztos)
 apxa: [a.'p'a] *PF* mn. nagy n.e.

asim: [a.'sim] *PF* hsz. közelben, karnyújtásnyira (eredete: sim közel van)
 atan: [a.'tan] *JC* fn. fény
 atanvi: [a.'tan.vi] *PF* fn. fénysugár (eredete: atan fény)
 atanzaw: [a.'tan.zaw] *PF* fn. elágazó villám (eredete: atan fény és swizaw nyíl)
 atxar: [a.'t'aɾ] *PF* mn. élő állat szagára emlékeztető (pl. ivóhely közelében)
 atxkxe: [at'.k'ɛ] *PF* fn. föld, terület
 atxkxerel: [at'.k'ɛ.rɛl] *PF* fn. térkép (összetétel ebből: atxkxe föld és rel kép)
 au: [a.'u] *JC* fn. dob (bőrből készült)
 au: [a.'u] *LA* gesz. felkiáltás
 aungia: [a.'u.ŋi.a] *PF* fn. (elő)jel, ómen
 awnga: [aw.'ŋa] *PF* nm. mi (eredete: ayoeng mi)
 ayfo: [aj.'fo] or [aj.fo] *PF* nm. ők sokan (eredete: po ő)
 aylaru: [aj.'la.ru] *PF* nm. a többieknek (az összevonás elemei: ay+lahe+ru)
 aynga: [aj.'ŋa] *PF* nm. ti sokan (eredete: nga te)
 ayoe: [aj.'o.ɛ] *PF* nm. mi (kizáró) (eredete: oe én) én ővelük (én és ők többen)
 ayoeng: [aj.'wɛŋ] *PF* nm. mi (beleértő) (eredete: oe én) (ayoenga- szótó a told.-okhoz) én veletek (én és ti többen)
 ayu: [a.'ju] *PF* fn. dolgok (eredete: 'u dolog) (sosem többesszámú u)

E

eampin: [ˈɛ.am.pin] *PF* fn. *kék/zöld szín* (eredete: **ean** *kék, zöld*)
ean: [ˈɛ.an] *PF* mn. *kék, zöld*
ekxan: [ɛ.ˈkʰan] *PF* fn. *barikád, akadály*
ekxan si: [ɛ.ˈkʰan s.i] *PF* i.(tn) *kizár, távol tart* (eredete: **ekxan** *barikád, akadály*)
ekxtxu: [ɛkʰ.ˈtʰu] *PF* mn. *durva*
eltu: [ˈɛl.tu] *PF* fn. *agy*
eltu lefngap: [ˈɛl.tu lɛ.ˈfɲapʰ] *PF* fn. *számítógép* ('fém agy') (összetétel ebből: **eltu** *agy* és **le-fngap** *fém*)
eltur títxen si: [ˈɛl.tur tɪ.ˈtʰɛn s.i] *PF* i.(tn.) *érdekes(nek lenni)* (eredete: **eltu-r** *agy* (kötőmód) és **títxen** *felébresztés*)
eltu si: [ˈɛl.tu s.i] *PF* i.(tn) *figyel* (eredete: **eltu** *agy*)
emká: [ɛm.ˈkʰæ] *PF* i.(t) *átmegy* (eredete: **em-za'u** *kiáll, átmegegy* és **kä** *megy*)
emrey: [ɛm.ˈr.ɛj] *PF* i.(tn) *túlél*
emza'u: [ɛm.ˈz.a.ʔ.u] *PF* i.(t) *kiáll, sikerrel vesz* (*próbát*) (összetétel ebből: **za'u** *jön*)
eo-: [ˈɛ.o] *PF* told. *előtt(e),elől*

F

fa-: [fa] *PF* told. *-val/-vel/által* (eszközhatározó)
fahew: [fa.ˈhɛw] *PF* fn. *szag*
faoi: [ˈfä.o.i] *PF* mn. *sima*
fayluta: [faj.ˈlu.ta] *PF* fn. *ezek a szavak* (az összevonás elemei **fay+li'u-t a**, *patientive case*)
fäkä: [fæ.ˈkʰæ] *PF* i.(tn) *felmegy, felszáll* (összetétel ebből: **fäpa** *tető* és **kä** *megy*)
fäpa: [ˈfæ.pa] *PF* fn. *tető, csúcs*
fäza'u: [fæ.ˈz.a.ʔ.u] *PF* i.(tn) *feljön, felszáll* (összetétel ebből: **fäpa** *tető* és **za'u** *jön*)
fe': [fɛʔ] *PF* mn. *rossz* n.e.
fe'lup: [ˈfɛ.lupʰ] *PF* mn. *giccses* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **lupra** *stílus*)
fe'ran: [ˈfɛʔ.ran] *PF* fn. *rossz természet, valami rosszul kiterveelt vagy eredendően hibás* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **ran** *belső tulajdonság*)
fe'ranvi: [ˈfɛʔ.ran.vi] *PF* fn. *hiba, deformáltság, folt, rossz tulajdonság* (eredete: **fe'ran** *rossz természet, eredendően hibás*)
fe'ul: [ˈfɛ.ʔ.ul] *PF* i.(tn) *rosszabbodik* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **'ul** *inkább*)

eoli'uvi: [ˈɛ.o.li.ʔu.vi] *PF* fn. *prefixum* (eredete: **eo-** *elő- és li'u* *szó*)
ep'ang: [ɛp.ˈʔaŋ] *PF* mn. *összetett*
epxang: [ɛ.ˈp'ax] *PF* fn. *kőedény, mérges rovar tárolására*
etríp: [ˈɛt.ɪpʰ] *PF* mn. *előnyös, kedvező*
ewktswo: [ˈɛwk.ʰswo] *PF* fn. *ízlelés* (eredete: **ewku** *ízlel*)
ewku: [ˈɛw.k.u] *PF* *ewku* i.(t) *érez* (ízt!)
eyawr: [ɛ.ˈjawɾ] *PF* mn. *helyes, jó* (*válasz*)
eyawrfya: [ɛ.ˈjawɾ.fya] *PF* fn. *a megfelelő mód, valaminek a mikéntje* (eredete: **eyawr** *helyes* és **fya'o** *mód*)
eyk: [ˈɛjkʰ] *JC,PF* i.(t) *vezet*
eyktan: [ˈɛjk.tan] *JC* fn. *vezető, főnök* (eredete: **eyk** *vezet*)
eyktanay: [ɛjk.ta.ˈna:j] *JC,PF* fn. *helyettes, megbízott, leendő vezető* (eredete: **eyktan** *vezető*)
eykyu: [ˈɛjk.ju] *PF* fn. *vezető* (*ideiglenesen, kisebb csoporté pl. vadászoké*) (eredete: **eyk** *vezet*)

fekem: [ˈfɛ.kɛm] *PF* fn. *baleset* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **kem** *tett*)
fekum: [ˈfɛ.kum] *PF* fn. *hátrány* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **kum** *eredmény*)
fekumnga': [ˈfɛ.kum.ŋaʔ] *PF* mn. *hátrányos* (eredete: **fekum** *hátrány*)
few-: [fɛw] *PF* told. *keresztül, át az ellenkező oldalra*
fewi: [ˈfɛ.w.i] *PF* i.(t) *üldöz, hajszol*
fewtusok: [ˈfɛw.tu.sokʰ] *PF* mn. *ellentekző, az ellenkező oldalon* (eredete: **few-át**) (Hétköznapi szóhasználatban (*few.ʰsok*))
fi'u: [fi.ˈʔu] *PF* mut.n. *ez* (*a dolog*) (eredete: **'u** *dolog*)
fi'fya: [fi.ˈfja] *PF* mut.n. *így, ilyen módon* (eredete: **fya'o** *mód*)
fikem: [fi.kɛm] *PF* mut.n. *ez* (*a tett/cselekvés*) (eredete: **kem** *cselekvés, tett*)
fi'po: [fi.po] *PF* mut.n. *ő, ez a személy* (eredete: **po** *ő*)
fitrr: [fi.ˈtɾ] *PF* *hsz. ma* (eredete: **trr** *nap*)
fitsap: [fi.ˈʰsapʰ] *PF* *hsz. egymást* (összetétel)

- ebből: **fipo** ezt (a személyt) és **tsapo** azt (a személyt)
- fitseng(e)**: [fi.ˈtʂɛŋ(ɛ)] _{PF} mut.n., fn. itt, ez(en) a hely(en) (eredete: **tseng** hely)
- fitxan**: [fi.ˈtʂan] _{PF} hsz. ennyire, ilyen mértékben (eredete: **txan** sok)
- fitxon**: [fi.ˈtʂon] _{PF} hsz., fn. ma este (eredete: **txon** este)
- fkán**: [fk.an] _{PF} i.(tn) olyan érzés/szagú/ízú/ mint... , úgy néz ki/hangzik mint...
- fkáru**: [ˈfk.a.ɾ.utʃ] _{PF} ige hámoz
- fkáj**: [fkaj] _{PF} mn. utálatos
- fkew**: [fkɛw] _{PF} mn. hatalmas, tekintélyes
- fkéy**: [ˈfkɛj.t.okʃ] _{PF} i.(tn) létezik (eredete: **kifkeyti tok** van a világon)
- fkép**: [fkɛpʃ] _{PF} told. fent között(e)
- fkó**: [fko] _{PF} nm. valaki, ő(k) (határozatlan alany, egyesszámban értendő)
- fkáké**: [ˈfk.a.k.ɛ] _{PF} ige viszket
- fkén**: [fkʲɛn] _{PF} fn. zöldség (mint étel)
- fkéle**: [ˈfk.i.lɛ] _{PF} fn. mellkast takaró nyaklánc
- flawk**: [flawkʃ] _{PF} fn. bőr (anyag)
- flawm**: [flawm] _{PF} fn. arc, orca
- flä**: [fl.æ] _{PF} i.(tn) sikerrel jár, sikerül
- flew**: [flɛw] _{PF} fn. torok
- flü**: [flü] _{PF} mn. vékony n.e.
- flinut**: [flin.ˈnutʃ] _{PF} fn. vastagság (összetétel ebből: **flü** vékony és **nutx** vastag)
- flrr**: [flr] _{PF} mn. gyengéd, kedves, lágy (személy vagy dolog)
- fmal**: [fm.al] _{PF} i.(t) fenntart
- fmawn**: [fmawn] _{PF} fn. hír, újság
- fmawnta**: [fmawnta] _{PF} fn. azok a hírek (az összehasonlás elemei **fmawn-it a**)
- fmetok**: [ˈfm.ɛ.t.okʃ] _{PF} i.(t) tesztel, próbára tesz
- fmi**: [fm.i] _{PF} i.(tm) (meg)próbál, megkísérel (köttömóddal)
- fmokx**: [fmokʃ] _{PF} fn. féltékenység, irigység
- fnan**: [fn.an] _{PF} i.(t) jó valamiben
- fnawe'**: [fna.ˈwɛʃ] _{PF} mn. gyáva
- fnawe'tu**: [fna.ˈwɛʃ.tu] _{PF} fn. gyáva (eredete: **fnawe'** gyáva)
- fnel**: [fnɛl] _{PF} fn. fajta
- fnepé**: [fnɛ.pɛ] _{PF} kérd. miféle? másik alakja: **pnel**
- fnetxum**: [fnɛ.ˈtʂum] _{PF} fn. allergén (eredete: **txum** méreg); Pl.: **Oeri lu swoa fnetxum**.
- fngap**: [fŋapʃ] _{PF} fn. fém
- fngä'**: [fŋ.æʃ] _{PF} i.(tn) könnyít magán; WC-zik
- fngä'tseng**: [ˈfŋ.æʃ.tʂɛŋ] _{PF} fn. mosdó, WC (a Földön) (összetétel ebből: **fngä'** könnyít magán és **tseng** hely)
- fngo'**: [fŋ.oʃ] _{PF} i.(t) kíván, követel
- fnu**: [fn.u] _{PF} i.(tn) lehalkít, elcsendesül
- fo**: [fo] _{PF} nm. Ők sokan (eredete: **ay+** törölt többes számú gyengítő morféma és **po** ő)
- fpak**: [fp.akʃ] _{PF} ige abbahagy, felfüggeszt (a cselekvés folytatódni fog)
- fpé'**: [fp.ɛʃ] _{PF} i.(t) (el)küld
- fpéio**: [fpɛ.ˈi.o] _{PF} fn. kihívás (ünnepélyes)
- fpi+**: [fpi] _{PF} told. (azért), hogy; valaminek az érdekében
- fpil**: [fpil] _{PF} i.(t) gondol(kodik)
- fpilfya**: [ˈfpil.fja] _{PF} fn. gondolkodásmód (összetétel ebből: **fpil** gondol és **fya'o** mód)
- fpom**: [fpom] _{PF} fn. béke, jólét
- fpomron**: [fpom.ˈron] _{PF} fn. egészség vagy jólét (szellemi) (eredete: **fpom** jólét és **ronsem** elme) cs.sz.
- fpomronga'**: [fpom.ˈro.ŋaʃ] _{PF} mn. egészséges (szellemileg) (összetétel ebből: **fpom** jólét és **ronsem** elme) n.e.
- fpomtókx**: [fpom.ˈtokʃ] _{PF} fn. egészség (fizikai) (összetétel ebből: **fpom** jólét és **tokx** test) cs.sz.
- fpomtókxnga'**: [fpom.ˈtok.ŋaʃ] _{PF} mn. egészséges (fizikailag) (összetétel ebből: **fpom** jólét és **tokx** test) n.e.
- fpxäkim**: [ˈfp.æ.kim] _{PF} i.(tn) belép
- fra'u**: [ˈfra.ʔu] _{PF} fn. minden (eredete: **'u** dolog)
- frafya**: [ˈfra.fja] _{PF} hsz. mindenhogy (összetétel ebből: **fra'u** minden és **fya'o** út)
- frakrr**: [ˈfra.kr] _{PF} hsz. mindig (eredete: **krr** idő)
- fralo**: [ˈfra.lo] _{PF} hsz. minden alkalommal, minden esetben, minden időben (eredete: **alo** idő)
- frapo**: [ˈfra.po] _{PF} nm. mindenki (eredete: **po** ő)
- frato**: [ˈfra.to] _{PF} felsőfok jele , leg- mindennél olyanabb (toldalékként viselkedik)
- fratrr**: [ˈfra.ˈtr] _{PF} hsz. naponta, minden nap (eredete: **trr** nap)
- fratseng**: [ˈfra.tʂɛŋ] _{PF} hsz. mindenütt, mindenhol (eredete: **tseng** hely)
- fratxon**: [ˈfra.ˈtʂon] _{PF} hsz. minden éjjel (eredete: **txon** éj)
- frawzo**: [ˈfraw.ˈzo] _{PF} gesz. Minden rendben, minden OK (eredete: **fra'u** minden és **zo** jól lenni)
- fríp**: [fr.ɪpʃ] _{PF} i.(t) harap

- frifen:** [ˈf.ɾ.f.ɛn] *PF* i.(t) (meg)látogat
- frtu:** [ˈfɾ.tu] *PF* fn. vendég
- fta:** [fta] *PF* fn. csomó
- ftang:** [ft.aŋ] *PF* i.(tnm) befejez, abbahagy
- fta si:** [fta s.i] *PF* i.(tn) csomóz (eredete: **fta** csomó)
- ftawnemkrr:** [ftaw.ˈnɛm.kɾ] *PF* fn. múlt (összetétel ebből: **ft«awn»em** elhalad (vmi. mellett) (befejezett melléknévi igenévi alak) és **krr** idő)
- ftär:** [ftæɾ] *PF* mn. bal (bal oldali)
- ftärpa:** [ˈftæɾ.pa] *PF* fn. bal oldal (összetétel ebből: **ftär** bal és **pa’o** oldal)
- fte:** [ftɛ] *PF* ksz. a célból/azért, hogy (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- fteke:** [ˈftɛ.ke] *PF* ksz. hogy nehogy, különben (összetétel ebből: **fte** a célból/azért, hogy és **ke** nem (valami tagadása)) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
- ftem:** [ft.ɛm] *PF* i.(t) elhalad (vmi. mellett)
- ftia:** [ft.i.ˈa] *PF* i.(t) megfigyel, szemügyre vesz, tanulmányoz
- ftu-:** [ftu] *PF* esz. felől, irányából
- ftue:** [ˈftu.ɛ] *PF* mn. könnyű, egyszerű
- ftumfa-:** [ˈftum.fa] *PF* told. ki(-felé), belülről (eredete: **mifa** belül)
- ftxavang:** [ftˈa.vaŋ] *PF* mn. szenvedélyes
- ftxey:** [ftˈɛj] *PF* i.(t) választ
- ftxey:** [ftˈɛj] *PF* ksz. (-e)... vagy nem, (-e)... vagy sem
- ftxi:** [ftˈi] *PF* fn. nyelv (testrész)
- ftxilor:** [ftˈi.ˈloɾ] *PF* mn. finom, jó ízű (összetétel ebből: **ftxi** nyelv és **lor** szép)
- ftxivä’:** [ftˈi.ˈvæʔ] *PF* mn. rossz ízű (összetétel ebből: **ftxi** nyelv és **vä’** kellemetlen)
- ftxozä:** [ftˈo.ˈzæ] *PF* fn. ünnep(ség)
- ftxozä si:** [ftˈo.ˈzæ s.i] *PF* i.(tn) ünnepel (eredete: **ftxozä** ünneplés)
- ftxuli’u:** [ftˈu.ˈli.ʔu] *PF* i.(tn) szónokol, beszédet mond (összetétel ebből: **täftxu** szó és **li’u** szó)
- ftxuli’uyu:** [ftˈu.ˈli.ʔu.ju] *PF* fn. szónok, (nyilvános) beszélő (eredete: **ftxuli’u** szónokol, beszédet mond)
- fu:** [fu] *PF* ksz. vagy (kötőszó)
- fuke:** [fu.ˈkɛ] *PF* ksz. vagy nem (összetétel ebből: **fu** vagy és **ke** nem)
- fula:** [ˈfu.la] *PF* ksz. azt, hogy (alárendelt tagmondatot jelez) (összetétel ebből: **fi’ul** ez (jelölt alany eset) és **a** vonatkozó tagmondatot jelez)
- furia:** [ˈfu.ri.a] *PF* nm., alár. annak, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava) (összetétel ebből: **fi’uri** ez (topikális) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
- futa:** [ˈfu.ta] *PF* nm., alár. azt, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava) (összetétel ebből: **fi’u-t** ez-t (tárgyeset) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
- fwa:** [fwa] *PF* nm., alár. az, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava) (összetétel ebből: **fi’u** ez (alanyeset) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
- fwang:** [fwaŋ] *PF* mn. ízletes, pompás, bőséges
- fwefwi:** [ˈfw.ɛ.fw.i] *PF* i.(tn) fütyül
- fwel:** [fwɛl] *PF* mn. törött
- fwem:** [fwɛm] *PF* mn. tompa, életlen
- fwep:** [fwɛpˀ] *PF* fn. por (felületen)
- fwew:** [fw.ɛw] *PF* i.(t) keres
- fwí:** [fw.i] *PF* i.(tn) csúszik, siklik
- fwopx:** [fwopˀ] *PF* fn. por (a levegőben) (eredete: **fwep** por és **pìwopx** felhő)
- fya’o:** [ˈfja.ʔo] *PF* fn. ösvény, út, mód
- fyalí’u:** [ˈfja.li.ʔu] *PF* fn. határozószó (összetétel ebből: **fya’o** mód és **li’u** szó)
- fyan:** [fjan] *PF* fn. mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit
- fyaní:** [ˈfjan.ji] *PF* fn. polc (összetétel ebből: **fyan** mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit és **yi** szint)
- fyanyo:** [ˈfjan.jo] *PF* fn. asztal (összetétel ebből: **fyan** mesterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit és **yo** felszín) Megjegyzés: köznapi szóhasználatban **yo** is lehet **fyanyo** helyett
- fyape:** [ˈfja.pɛ] *PF* kérd. hogy(an)? másik alakja: **pefya**
- fyawìntxu:** [fja.w.m.ˈtˀ.u] *PF* i.(tn) vezet, utat mutat (összetétel ebből: **fya’o** út, irány és **wìntxu** mutat)
- fyel:** [fy.ɛl] *PF* i.(t) lepecsétel, hozzáférhetetlenné tesz
- fyep:** [fj.ɛpˀ] *PF* i.(t) (meg)fog, kézben tart, marcol
- fyeyn:** [fjɛjn] *PF* mn. érett, fejlett, felnőtt
- fyeyntu:** [ˈfjɛjn.tu] *PF* fn. felnőtt személy (eredete: **fyeyn** érett, fejlett)
- fyin:** [fjin] *PF* mn. egyszerű
- fyinep’ang:** [fjin.ɛp.ˈʔaŋ] *PF* fn. összetettség foka (összetétel ebből: **fyin** egyszerű és **ep’ang**

összetett)

fyinep'angpe: [fjin.ɛp.'ʔaŋ.pɛ] *PF* kérd. *menyire összetett? (eredete: fyinep'ang összetettség foka)* másik alakja **pefyinep'ang**
fyole: [fjo.lɛ] *PF* mn. *fenséges, magasztos, a*

H

ha: [ha] *PF* ksz. *úgy, akkor, abban az esetben*
ha': [h.a.ʔ] *PF* i.(tn) *illik, megfelel, kiegészít, illeszkedik, természeténél fogva erősít*
ha'ngir: [ha.ʔ.'ŋir] *PF* fn. *délután*
hahaw: [h.a.h.aw] *PF* i.(tn) *alszik*
ham: [ham] *PF* mn. *előző (korábbi)*
hamalo: [ha.'ma.lo] *PF* hsz. *múltkor (összetétel ebből: ham előző és alo idő)*
hangham: [h.aŋ.h.am] *PF* i.(tn) *nevet, kacag*
hangvur: [haŋ.vur] *PF* fn. *vicc, mulatságos történet (összetétel ebből: hangham nevet és vur történet)*
hapxi: [ha.'p'i] *PF* fn. *rész*
hapxitu: [ha.'p'i.tu] *PF* fn. *(csoport)tag (eredete: hapxi rész)*
hasey: [ha.'sɛj] *PF* mn. *kész, befejezett*
hasey si: [ha.'sɛj 's:i] *PF* i.(tn) *befejez, elvégez (eredete: hasey kész, befejezett)*
hawl: [hawl] *PF* i.(t) *készül(ődik)*
hawmpam: [hawm.pam] *PF* fn. *zaj, szükségtelen hang (eredete: hawng túlzás és pam hang)*
hawng: [hawŋ] *PF* fn. *(kötött morféma) túlzás*
hawngkrr: [hawŋ.kr] *PF* hsz. *későn (összetétel ebből: hawng túlzás és krr idő)*
hawntsyoxx: [hawn.'tsjok'] *PF* fn. *kesztyű (összetétel ebből: hawnu véd, óv és tsyoxx kéz)*
hawnu: [h.a.w.n.u] *PF* i.(t) *(meg)véd, (meg)óv*
hawnven: [hawn.'vɛn] *PF* fn. *cipő (összetétel ebből: hawnu véd, óv és venu lábfej)*
hawre': [haw.'rɛʔ] *PF* fn. *kalap (összetétel ebből: hawnu véd, óv és re'o fej)*
hawtsyip: [haw.'tsjip'] *PF* fn. *szunyókálás (eredete: hahaw alszik)*
hay: [haj] *PF* mn. *következő*
hayalo: [ha.'ja.lo] *PF* hsz. *legközelebb (összetétel ebből: hay következő és alo idő)*
hän: [hæn] *PF* fn. *háló*
hefi: [h.ɛ.f.i] *PF* i.(t) *érez (szagot!)*
hefitswo: [hɛ.f.i.tswɔ] *PF* fn. *szaglás (eredete: hefi szagol)*

tökéletesnél is jobb

fyolup: [fjo.lup'] *PF* mn. *rendkívüli, kitűnő, fenséges stílusú (összetétel ebből: fyole fenséges és lupra stílus)*

hek: [h.ɛk'] *PF* i.(tn) *furcsának, különösnek, idegennek, váratlannak lenni*
hena: [h.ɛ.n.a] *PF* i.(t) *hord, visz*
hermeyp: [hɛr.'mɛjp'] *PF* fn. *hózápor (eredete: herwi hó és meyp gyenge)*
hertxayo: [hɛr.t'a.jo] *PF* fn. *hómező (eredete: herwi hó és txayo mező)*
herwi: [hɛr.wi] *PF* fn. *hó*
herwiva: [hɛr.wi.va] *PF* fn. *hópehely (eredete: herwi hó és ilva pehely)*
hewne: [hɛw.nɛ] *PF* mn. *puha (tárgy)*
heyn: [h.ɛjn] *PF* i.(tn) *ül*
heyr: [hɛjr] *PF* fn. *mellkas*
hifwo: [h.i.fw.o] *PF* i.(tn) *menekül, szökik*
hiup: [hi.up'] *PF* i.(t), i.(tn) *köp*
hiyik: [hi.jik'] *PF* mn. *különös, furcsa*
hi'ang: [hi.'ʔaŋ] *PF* fn. *rovar (összetétel ebből: hi'i kis és ioang állat)*
hi'i: [hi.'ʔi] *PF* mn. *kicsi, apró, parányi*
hikrr: [hi.kr] *PF* fn. *másodperc, nagyon rövid idő (összetétel ebből: hi'i kis és krr idő)*
him: [him] *PF* mn. *kevés, csekély*
himpxi: [him.'p'i] *PF* fn. *kisebbség, kis rész*
himtxampe: [him.'t'am.pɛ] *PF* kérd. *mennyi? másik alakja: pimtvan*
himtxan: [him.'t'an] *PF* fn. *összeg, mennyiség (összetétel ebből: him kevés és txan sok)*
himtxew: [him.'t'ɛw] *PF* fn. *minimum (összetétel ebből: him kevés és txew határ)*
himtxewvay: [him.'t'ɛw.va.j] *PF* hsz. *minimálisan, legalább (eredete: himtxew minimum)*
hino: [hi.'no] *PF* mn. *finom, részletes, precíz, bonyolult (dolog)*
hipey: [hi.p.ɛj] *PF* i.(tn) *tétovázik, habozik (eredete: hi'i kis és pey várni)*
hitxo: [hi.'t'o.a] *PF* gesz. *Elnézést! (eredete: hi'i kis és txoa megbocsájtás)*
hoan: [ho.an] *PF* fn. *kényelem*
hoet: [ho.ɛt'] *PF* mn. *hatalmas, terjedelmes, ki-terjedt*
hol: [hol] *PF* mn. *néhány, kevés*

holpxay: [hol.p'aj] *PF* fn. szám (összetétel ebből: **hol** kevés és **pxay** sok)
holpxaype: [hol.p'aj.pɛ] *PF* kérd. hány darab? (összetétel ebből: **holpxay** szám és **pe** kérdőszó képző)
hona: [ho.na] *PF* mn. kedves, imádnivaló, cuki
hrrap: [hr.ap] *PF* fn. vesztély
hu-: [hu] *PF* esz. -val/-vel (társhatározó)

I

i'en: [iʔ.ɛn] *JC* fn. húros hangszer
ikut: [i.kut] *PF* fn. hús aprításához használt rúd
il: [i.l] *PF* i.(tn) hajlik
inan: [i.n.an] *PF* i.(t) olvas (e.g. az erdőt), érzékelés útján tudást szerez valamiről (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)
inanfya: [i.nan.fja] *PF* fn. érzék (érezékelés) (összetétel ebből: **inan** olvas, érzékelés útján tudást szerez és **fya'o** út, mód)
ingyen: [iŋ.jɛn] *PF* fn. titkozatoság vagy értetlenség érzése
ingyenga': [iŋ.jɛ.ŋaʔ] *PF* mn. titokzatos, rejtélyes (eredete: **ingyen** titkozatoság érzése)
ingyentsim: [iŋ.jɛn.tsim] *PF* fn. rejtély, talány,

K

ka-: [ka] *PF* told. túl(ra), át(al)
kakpam: [kak.pam] *PF* mn. süket (eredete: **pam** hang)
kakrel: [kak.rɛl] *PF* mn. vak (eredete: **rel** kép)
kalin: [ka.lin] *PF* mn. édes (íz)
kaltxi: [kal.t'xi] *PF* gesz. szia!, üdvözlök! (találkozaskor)
kaltxi si: [kal.t'xi 's:i] *PF* ige köszön(t), üdvözlöl (eredete: **kaltxi** hellő)
kam-: [kam] *PF* told. ...előtt (időben)
kame: [k.a.m.ɛ] *PF* i.(t) (bele)lát (spirituális értelemben), lény(eg)ében megért/felismer, 'grockol'
kan: [k.an] *PF* i.(tm), i.(t) (meg)céloz
kan'in: [k.an.ʔ.in] *PF* i.(t) koncentrálni valamire, specializálódik, különösen érdeklődik (összetétel ebből: **kan** elfoglalt és **'in** be busy)
kanfpil: [k.an.fp.il] *PF* i.(tn) összpontosít, koncentrálni (összetétel ebből: **kan** cél és **fpil** gondol)

hufwa: [hu.'fwa] *PF* ksz. bár, ugyanakkor, ám-bátor
hufwe: [hu.'fwɛ] *PF* fn. szél (szellő)
hufwetsyip: [hu.'fwɛ.tʃjip] *PF* fn. szellő, enyhe szél (eredete: **hufwe** szél)
hultstxem: [h.ul.'tst'ɛm] *PF* i.(t) akadályoz
hum: [h.um] *PF* i.(tn) elmegy, elhagy
huru: [hu.ru] *PF* fn. főzőedény

rejtvény, titkozatoság (összetétel ebből: **ingyen** titkozatoság érzése és **tsim** forrás)
ingyentsyip: [iŋ.jɛn.tʃjip] *PF* fn. trükk, bűvészmutatvány, ügyes/speciális módszer (eredete: **ingyen** titkozatoság érzése)
io-: [i.o] *PF* told. fent, felül, felett
ioang: [i.'o.aŋ] *PF* fn. állat, vadállat
ioi: [i.'o.i] *PF* fn. dísz, vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része)
ioi si: [i.'o.i 's:i] *PF* i.(tn) díszít (eredete: **ioi** dísz)
ionar: [i.o.naɾ] *PF* fn. sikoll-lovagló napellenző / rostély (a szem fölött viselik)
irayo: [i.'ra.jo] *JC* fn., gesz. köszönet, köszönöm!
irayo si: [i.'ra.jo 's:i] *PF* i.(tn) megköszön (eredete: **irayo** köszönet)

kangay: [ka.'ŋaj] *PF* mn. érvényes (rokonértelmű a **ngay**-jal igaz)
kangay si: [ka.'ŋaj 's:i] *PF* i.(tn) érvényesít, megerősít (eredete: **kangay** érvényes)
kanom: [k.a.n.om] *PF* i.(t) megszerez, kap
kanu: [ka.nu] *PF* mn. eszes, okos, értelmes cs.sz.
kar: [k.aɾ] *PF* i.(t) tanít
karyu: [kaɾ.ju] *PF* fn. tanító (eredete: **kar** tanít)
karyunay: [kaɾ.ju.'naj] *PF* fn. leendő tanár (eredete: **karyu** tanár)
kato: [ka.to] *PF* fn. ritmus
kavuk: [ka.'vuk] *PF* fn. hűtlenség, árulás
kavuk si: [ka.'vuk 's:i] *PF* i.(tn) elárul, hátba támad (eredete: **kavuk** árulás)
kaw'it: [kaw.'it] *PF* hsz. egyáltalán, egyáltalán nem (lásd **ke...kaw'it** egyáltalán nem kifejezésekben) (összetétel ebből: **ke 'aw** nem és **'it** kevés)
kawkrr: [kaw.kɾ] *PF* hsz. soha (összetétel ebből: **ke 'aw** nem és **krr** idő)

- kawl:** [kawɫ] *PF* *hsz. keményen, szorgalmasan*
- kawng:** [kawŋ] *PF* *mn. rossz, gonosz*
- kawnglan:** [ˈkawŋ.lan] *PF* *mn. gonosz, rosszulindulatú* (összetétel ebből: **kawng** *rossz, gonosz* és **txe'lan** *szív*)
- kawngsar:** [ˈkawŋ.sar] *PF* *i.(t) kihasznál*
- kawtseng:** [ˈkaw.t͡sɛŋ] *PF* *hsz. sehol* (összetétel ebből: **ke 'aw** *egy se* és **tseng** *hely*)
- kawtu:** [ˈkaw.tu] *PF* *nm. senki* (összetétel ebből: **ke 'aw** *nem* és **tute** *személy*)
- kay-:** [kaɟ] *PF* *told. mostantól (a jövőben)*
- kaym:** [kaɟm] *PF* *fn. este (alkonyat előtt), késő délután*
- kä:** [k·æ] *PF* *i.(tn) megy*
- kä'ärɪp:** [kæ.'ʔ·æ.rɪpˀ] *PF* *i.(t) tol, lök, taszít* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **'ärɪp** *mozgat (meg)mozdít*)
- kämakto:** [kæ.'m·ak.t·o] *PF* *ige kilovagol* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **makto** *lovagol, megül*)
- käpxi:** [kæ.'p'i] *PF* *fn. hátsó (fél vagy rész)* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **hapxi** *rész*)
- käsatseng:** [kæ.'sa.t͡sɛŋ] *PF* *hsz. odakint* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **tseng** *hely*)
- käsrɪn:** [kæ.'srɪm] *PF* *i.(t) kölcsön ad* (eredete: **srɪn** *ideiglenesen átad egyiktől a másiknak*)
- käteng:** [ˈk·æ.tɛŋ] *PF* *i.(tn) időt tölteni, „lógni” valakivel*
- ke:** [kɛ] *PF* *hsz. nem*
- ke'aw:** [kɛ.'ʔaw] *PF* *mn. elosztott, darabolt* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **'aw** *egy*)
- ke'u:** [ˈkɛ.ʔu] *PF* *nm. semmi* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **'u** *dolog*)
- kea:** [ˈkɛ.a] *PF* *mn. nem (főnév előtt)*
- kefpomronga':** [kɛ.fpɔm.'ro.ŋaʔ] *PF* *mn. egészségtelen, beteg (szellemileg)* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **fpomronga'** *egészséges (szellemileg)*) n.e.
- kefpomtókxnga':** [kɛ.fpɔm.'tok'.ŋaʔ] *PF* *mn. egészségtelen (fizikailag)* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **fpomtókxnga'** *egészséges (fizikailag)*) n.e.
- keftxo:** [kɛ.'ft'o] *PF* *gesz. boldogtalan, szomorú, 'Milyen szomorú!'*
- kefyak:** [kɛ.'fjakˀ] *PF, PTT* *part. ugye? igaz-e? nem igaz?* (összetétel ebből: **ke fya** *nem út és srak* *-e (eldöntendő kérdés jele)*)
- kehe:** [ˈkɛ.hɛ] *PF* *hsz. nem (tagadás)*
- kekem:** [ˈkɛ.kɛm] *PF* *nm., hsz. tett/cselekvés nélkül* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **kem** *tett*)
- kelemweypey:** [kɛ.lɛm.'wɛj.pɛj] *PF* *mn. türelmetlen* (eredete: **ke** *nem* és **lemweypey** *türelmes*)
- kelfpomron:** [kɛl.fpɔm.'ron] *PF* *mn. egészségtelen, beteg (szellemileg)* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **lefpomron** *egészséges (szellemileg)*) *CS.SZ.*
- kelfpomtokx:** [kɛl.fpɔm.'tokˀ] *PF* *mn. egészségtelen (fizikailag)* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **fpomtokx** *egészség*) *CS.SZ.*
- kelhoan:** [kɛl.'ho.an] *PF* *mn. kényelmetlen* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- kelkin:** [kɛl.'kin] *PF* *mn. felesleges*
- kelku:** [ˈkɛl.ku] *PF* *fn. otthon, ház*
- kelku si:** [ˈkɛl.ku 's:i] *PF* *i.(tn) lakik* (eredete: **kelku** *otthon*)
- kelsar:** [kɛl.'sar] *PF* *mn. haszontalan, hiábavaló* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **lesar** *hasznos*)
- keltsun:** [kɛl.'tsun] *PF* *mn. lehetetlen* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **tsun** *tud*)
- kem:** [kɛm] *PF* *fn. cselekedet, tett*
- kemli'u:** [ˈkɛm.li.ʔu] *PF* *fn. ige* (összetétel ebből: **kem** *cselekedet* és **li'u** *szó*)
- kemli'uvi:** [ˈkɛm.li.ʔu.vi] *PF* *fn. infixum* (eredete: **kemli'u** *ige*)
- kempe:** [ˈkɛm.pɛ] *PF* *kérd. mi történik? mit csinál? másik alakja: pehem* (eredete **kem** *tett, cselekedet*)
- kem si:** [ˈkɛm 's:i] *PF* *i.(tn.). csinál* (eredete: **kem** *cselekedet*)
- kemwiä:** [kɛm.'wi.æ] *PF* *mn. helytelen, igazságtalan, rossz* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **muiä** *helyes, igazságos, jó*)
- ken'aw:** [kɛn.'ʔaw] *PF* *hsz. nem csak* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **ni'aw** *csak*)
- keng:** [kɛŋ] *PF* *hsz. még (fokozószó)*
- kenong:** [ˈk·ɛ.n·oŋ] *or* [ˈkɛ.n·oŋ] *PF* *i.(tn) példát mutat, elől jár* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **nong** *követ*)
- kenzen:** [kɛn.'zɛn] *PF* *mn. nem szükséges* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **nizen** *kell*)
- kerusey:** [ˈkɛ.ru.sej] *PF* *mn. halott* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **r«us»ey** *élő (folyamatos melléknévi igenevet képző igei infixum)*)
- kesran:** [kɛ.'sran] *PF* *mn. olyan amilyen, középserű* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **sran** *igen*)

- (Ennek a szónak a származása nem teljesen egyértelmű. Lehet, hogy eredetileg kesrankekehe volt, szó szerint 'nem igen, nem nem,' arra vonatkozóan hogy valami jól vagy rosszul sikerült. Idővel lerövidült kesran-ra, jelentése pedig kibővült, és középszerűséget is kifejez.)
- keteng:** [ˈkɛ.tɛŋ] *PF* mn. *más* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *megegyező*)
- ketsran:** [kɛ.ˈtsran] *PF* mn., ksz. *mindegy, bármi* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **tsranten** *számít*)
- ketsuktiam:** [kɛ.ˈtsuk.ˈti.am] *PF* mn. *megszámálhatatlan, végtelen (sok)* (eredete: **ketsuk** *-hatatlan, -hetetlen* és **tiam** *számol*)
- ketsuktswa':** [kɛ.ˈtsuk.ˈtswaʔ] *PF* mn. *felejtetlen* (eredete: **ketsuk** *-nem képes* és **tswa'** *elfelejt*)
- ketuwong:** [ˈkɛ.tu.woŋ] *PF* fn. *idegen, ismeretlen személy*
- kew:** [kɛw] *PF* szám *nulla, 0*
- kewan:** [ˈkɛ.wan] *PF* fn. *kor* (eredete: **koak** *öreg* és **'ewan** *fiatal*)
- kewong:** [ˈkɛ.woŋ] *PF* mn. *idegen, ismeretlen*
- key:** [kɛj] *PF* fn. *arc, orca, ábrázat*
- keyawr:** [kɛ.ˈjawr] *PF* mn. *helytelen, téves, nem helyes* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **eyawr** *helyes*)
- keye'ung:** [kɛ.ˈjɛ.ʔuŋ] *PF* fn. *örület*
- keyrel:** [ˈkɛy.rɛl] *PF* fn. *arckifejezés* (összetétel ebből: **key** *arc* és **rel** *kép*)
- kezempiltxe:** [kɛ.zɛm.pɿ.ˈt'ɛ] *PF* hsz. *természetesen, mondani sem kell* (összevonás: **ke+zene+piviltxe**)
- ki:** [ki] *PF* ksz. *de inkább, de helyette*
- kifkey:** [ki.ˈfkɛj] *PF* fn. *világ (fizikai, kézzelfogható)*
- kilvan:** [kil.ˈvan] *PF* fn. *folyó*
- kin:** [k.in] *PF* i.(t) *szüksége van valamire*
- kinam:** [ki.ˈnam] *PF* fn. *láb*
- kinamtil:** [ki.ˈnam.til] *PF* fn. *térd* (összetétel ebből: **kinam** *láb* és **til** *izület*)
- kinä:** [ˈki.næ] *PF* szám *hét, 7*
- kintrr:** [ˈkin.trr] *PF* fn. *egy hét* (eredete: **kinä** *hét* és **trr** *nap*)
- kintrram:** [ˈkin.tram] *PF* fn. *a múlt (előző) hét* (eredete: **kintrr** *hét*)
- kintray:** [ˈkin.traj] *PF* fn. *a jövő (következő) hét* (eredete: **kintrr** *hét*)
- kip-:** [kipˀ] *PF* esz. *között(e)*
- kive:** [ˈki.vɛ] *PF* mn. *hetedik (sorszámnev)* (eredete: **kinä** *hét*)
- kì'ong:** [ki.ˈʔoŋ] *PF* mn. *lassú*
- kim:** [k.im] *PF* i.(t) *forgat, pörget* **Pol rumit kolim** *Pörgette a labdát*
- kimar:** [ki.ˈmar] *PF* mn. *szezonális (étel, zöldség vagy állat)*
- king:** [kiŋ] *PF* fn. *fonal*
- kite'e:** [ki.tɛ.ˈʔɛ] *PF* fn. *szolgálat*
- kite'e si:** [ki.tɛ.ˈʔɛ ˈs:i] *PF* i.(tn) *szolgál* (eredete: **kite'e** *szolgálat*)
- klifro':** [kl.ˈfr.oʔ] *PF* i.(átn) *felelős valamiért*
- klilkä:** [kl.ˈk.æ] *PF* i.(tn) *leereszkedik, alászáll* (összetétel ebből: **klipa** *alj(a)* és **kä** *megy*)
- klilkulat:** [kl.ˈk.u.l.atˀ] *PF* i.(t) *felás*
- klilkxem:** [kl.ˈk'ɛm] *PF* i.(tn) *áll*
- klipa:** [ˈkl.pa] *PF* fn. *alj(a), fenék*
- klipä:** [kl.ˈp.æ] *PF* i.(tn) *leszáll, földet ér* (összetétel ebből: **klite** *föld* és **pähem** *érkezik*)
- klipxiltu:** [kl.ˈp'ɿl.tu] *PF* fn. *terület*
- klirikx:** [kl.ˈrikˀ] *PF* fn. *földrengés* (összetétel ebből: **klite** *föld* és **rikx** *mozog*)
- klite:** [ˈkl.tɛ] *PF* fn. *föld, talaj*
- klitseng:** [ˈkl.ˈtsɛŋ] *PF* fn. *helyzet* (eredete: **tseng** *hely*)
- klitxay:** [kl.ˈt'aj] *PF* i.(tn) *a földön feküdni* (összetétel ebből: **klite** *föld* és **txay** *laposan feküdni*)
- klitxeykay:** [kl.t'ɛj.ˈk.aj] *PF* i.(t) *lefektet (vomit) a földre* (összetétel ebből: **klite** *föld* és **txay** *laposan fekszik*) tárgyias változata a **klitxay**-nak
- klivawm:** [ˈkl.vawm] *PF* mn. *barna* (összetétel ebből: **klite** *föld* és **vawm** *sötét*)
- klwo:** [kl.ˈw.o] *PF* i.(tn) *leszáll, földet ér* (összetétel ebből: **klite** *föld* és **wo** *nyúl*)
- kllyem:** [kl.ˈj'ɛm] *PF* i.(t) *temet* (összetétel ebből: **klite** *föld* és **yem** *rak*)
- kllla'u:** [kl.ˈz.a.ʔ.u] *PF* i.(tn) *lejön, leereszkedik* (összetétel ebből: **klite** *föld* és **za'u** *jön*)
- ko:** [ko] *PF* part. *nosza!*
- ko'on:** [ˈko.ʔoŋ] *PF* fn. *kör, ovális, nagyjából kerek forma* (eredete: **koum** *kerekített* és **'on** *alak*)
- koak:** [ˈko.akˀ] *PF* mn. *öreg, idős, hajlott korú*
- koaktan:** [ˈko.ak.tan] *PF* fn. *öregember (férfi)* (eredete: **koak** *öreg, idős*)
- koakte:** [ˈko.ak.tɛ] *PF* fn. *öregasszony* (eredete: **koak** *öreg, idős*)

koaktu: [ˈko.ak.tu] *PF* fn. *öreg ember/öreg személy* (eredete: **koak** *öreg, idős*)
kolan: [ko.ˈlan] *PF* gesz. *vagyis, illetve, akarom mondani* (eredete: **kan** *céloz*)
kop: [kop˧] *PF* hsz. *is, szintén*
kop: [kop˧] *PF* hsz. *is, szintén*
koren: [ko.ˈrɛn] *PF* fn. *szabály*
kosman: [ko.ˈsman] *PF* mn. *csodálatos, klassz, fantasztikus*
koum: [ˈko.um] *PF* mn. *kerekített, hajlított, görbe*
krr: [kr̩] *PF* fn. *idő*
krra: [ˈkr̩.a] *PF* ksz. *amikor, abban az időben mikor* (eredete: **krr** *idő*)
krrka-: [ˈkr̩.ka] *PF* told. *alatt, folyamán, közben* (eredete: **krr** *idő*)
krrnekx: [kr̩.ˈn.ɛk˧] *PF* i.(tn) *időt vesz igénybe (ii)* (összetétel ebből: **krr** *idő* és **nekx** *elfogyaszt*)
krrpe: [ˈkr̩.pɛ] *PF* kérd. *mikor?* másik alakja: **pehrr** (eredete **krr** *idő*)

Kx

kxa: [k˧˧.a] *PF* fn. *száj*
kxakx: [k˧˧.ak˧˧] *PF* i.(tn) *török*
kxam: [k˧˧.am] *PF* fn. *közép, középpont*
kxamlä-: [ˈk˧˧.am.læ] *PF* told. *át, keresztül (vmi közepén át)* (eredete: **kxam** *közép*)
kxamtrr: [ˈk˧˧.am.tr̩] *PF* fn. *dél (napszak)* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **trr** *nap*)
kxamtrrmaw: [ˈk˧˧.am.tr̩.maw] *PF* fn. *kora délután* (összetétel ebből: **kxamtrr** *dél* és **maw** *után*)
kxamtseng: [ˈk˧˧.am.t̩sɛŋ] *PF* fn. *központi hely* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **tseng** *hely*)
kxamtxomaw: [ˈk˧˧.am.t̩˧˧.o.maw] *PF* fn. *éjjel után* (összetétel ebből: **kxamtxon** *éjjel* és **maw** *után*)
kxamtxon: [ˈk˧˧.am.t̩˧˧.on] *PF* fn. *éjjel* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **txon** *éj*)
kxamyi: [ˈk˧˧.am.ji] *PF* fn. *középszint* (összetétel ebből: **kxam** *közép* és **yi** *szint*)
kxangangang: [ˈk˧˧.aŋ.aŋ.aŋ] *PF* gesz. *bumm!* (*hangutánzószó*)
kxani: [ˈk˧˧.a.ni] *PF* mn. *tiltott*
kxap: [k˧˧.ap˧] *PF* fn. *fenyegetés*
kxapnga˧: [ˈk˧˧.ap.ŋa˧] *PF* mn. *fenyegető (dolog)* (eredete: **kxap** *fenyegetés*) n.e.
kxap si: [k˧˧.ap s̩.i] *PF* i.(tn) *fenyeget* (eredete:

ku˧up: [ˈku.˧up˧] *PF* mn. *nehéz, súlyos (fizikai értelemben)*
kulat: [ˈk̩.u.l.at˧] *PF* i.(t) *felfed, kimutat, leleplez* (szó szerint és átvitt értelemben is)
kum: [kum] *PF* fn. *eredmény*
kuma: [ˈkum.a] *PF* ksz. *hogy (ennek eredményeként)* (eredete: **kum** *eredmény*) megelőzi az eredményt, pl. 'Lu poe sevin niftxan kuma yawne slolu oer' (*Olyan gyönyörű volt, hogy beleszerettem.*); lásd még 'akum'
kur: [k̩.uɾ] *PF* i.(tn) *lóg*
kurakx: [k̩.u.ˈɾ.ak˧] *PF* i.(t) *kiűz, elüldöz*
kurfyan: [ˈkur̩.fjan] *PF* fn. *fogas, függesztett tartó* (összetétel ebből: **kur** *lóg* és **fyan** *masterséges tárgy, ami a földtől távol és tisztán tart valamit*)
kurfyavi: [ˈkur̩.fja.vi] *PF* fn. *kampó (lógatni, függeszteni valamit)* (eredete: **kurfyan** *fogas, függesztett tartó*)

kxap fenyegetés)

kxawm: [k˧˧.awm] *PF* hsz. *talán, esetleg*
kxayl: [k˧˧.a.jl] *PF* mn. *magas*
kxaylyi: [ˈk˧˧.a.jl.ji] *PF* fn. *magas szint* (összetétel ebből: **kxayl** *magas* és **yi** *szint*)
kxänäng: [ˈk˧˧.æ.næŋ] *PF* mn. *bomló állat vagy rothadó hús szagára emlékeztető*
kxeltek: [ˈk˧˧.ɛ.l.t.ɛk] *PF* i.(t) *felvesz, emel*
kxem: [k˧˧.ɛ.m] *PF* i.(tn) *függőlegesnek lenni*
kxemyo: [ˈk˧˧.ɛ.m.jo] *PF* fn. *fal, függőleges felület* (összetétel ebből: **kxem** *függőlegesnek lenni* és **yo** *felület*)
kxener: [ˈk˧˧.ɛ.nɛɾ] *PF* fn. *füst*
kxetse: [ˈk˧˧.ɛ.t̩sɛ] *PF* fn. *farok*
kxeyey: [ˈk˧˧.ɛ.jɛj] *PF* fn. *hiba*
kxitx: [k˧˧.it˧] *PF* fn. *halál*
kxi̩m: [k˧˧.im] *PF* i.(t) *parancsol, utasít*
kxi̩myu: [ˈk˧˧.im.ju] *PF* fn. *parancsnok, főnök* (eredete: **kxi̩m** *parancsol, utasít*)
kxll: [k˧˧.l̩] *PF* fn. *lerohanás*
kxll si: [ˈk˧˧.l̩ ˈs̩.i] *PF* i.(tn) *lerohan, támad* (eredete: **kxll** *lerohanás*)
kxor: [k˧˧.oɾ] *PF* fn. *erős vízese, jellemzői: fültépő hangja és halálos ereje (megszámlálható, de csak ritkán)*
kxu: [k˧˧.u] *PF* fn. *baj, ártalom*

kxuke: [k'ʉ.kɛ] *PF* mn. *biztonságos* (összetétel ebből: **kxu** *ártalom* és **ke** *nem*)
kxukx: [k'ʉ.k'ɪ] *PF* i.(t) *lenyel*
kxum: [k'ʉm] *PF* mn. *nyúlós, kocsonyás, sűrű*
kxumpay: [k'ʉm.paɪ] *PF* fn. *sűrű folyadék, gél*

(eredete: **kxum** *nyúlós, kocsonyás, sűrű*)
kxu si: [k'ʉ s.i] *PF* i.(tn) *árt* (eredete: **kxu** *ártalom*)
kxutu: [k'ʉ.tu] *PF* fn. *ellenség* (eredete: **kxu** *baj*)

L

lahe: [la.hɛ] *PF* nm. *más*
lal: [lal] *PF* mn. *régi* (*mip ellentéte*) n.e.
lam: [la.m] *PF* i.(tn) *látszik, (fel)tűnik*
lang: [la.ŋ] *PF* i.(t) (*meg*)*vizsgál, felfedez*
lapo: [la.po] *PF* nm. *más, másik ember vagy dolog* (összetétel ebből: **lahe** *más* és **po** *ő*)
laro: [la.ro] *PF* mn. *tiszta*
laro si: [la.ro s.i] *PF* i.(tn) *tisztít* (eredete: **laro** *tiszta*)
latem: [la.a.t.ɛm] *PF* i.(tn) *változik* (**l«eyk»atem** i.(t) *változik*)
latsi: [la.'tʃi] *LA* ige *lépést tart*
law: [law] *PF* mn. *tiszta, világos, bizonyos*
lawk: [lawkʰ] *PF* i.(t) *értekezik, beszél valamiről, oda vonatkozót mond*
lawnol: [law.nol] *PF* fn. *nagy öröm*
lawr: [lawr] *PF* fn. *dal, dallam*
law si: [law 's.i] *PF* i.(tn.) *világossá tesz* (eredete: **law** *világos*)
layompin: [la.'jom.pin] *PF* fn. *fekete szín* (eredete: **layon** *black*)
layon: [la.'jon] *PF* mn. *fekete*
lätxayn: [læ.'t'ajɪn] *PF* i.(t) *csatában legyőz, meghódít*
le'al: [le.'ʔal] *PF* mn. *pazarló* (eredete: **'al** *pazarol*) n.e.
le'aw: [le.'ʔaw] *PF* mn. *egyetlen*
le'en: [le.'ʔɛn] *PF* mn. *elméleti, intuitív* (eredete: **'en** *találgatás*) n.e.
lefkrr: [le.'fkʰr] *PF* mn. *időszzerű/jelenlegi* (eredete: **fikrr** *most*)
lefngap: [le.'fnɟapʰ] *PF* mn. *fém(ből készült)* (eredete: **fnɟap** *fém*)
lefpom: [le.'fpom] *PF* mn. *nyugodalmas, derűs, kellemes* (eredete: **fpom** *boldogság, béke*) n.e.
lefpomron: [le.fpom.'ron] *PF* mn. *egészséges* (*szellemileg*) (eredete: **fpomron** *egészség vagy jólét* (*szellemi*)) cs.sz.
lefpomtókx: [le.fpom.'tokʰ] *PF* mn. *egészséges* (*fizikailag*) (eredete: **fpomtókx** *egészség* (*fizikai*)) cs.sz.

lehawmpam: [le.'hawm.pam] *PF* mn. *zajos* (eredete: **hawmpam** *zaj*)
lehawng: [le.'hawŋ] *PF* mn. *túlzó, túlzásba vitt* (eredete: **hawng** *túlságosan*)
lehawngkrr: [le.'hawŋ.kʰr] *PF* mn. *késői* (eredete: **hawngkrr** *későn*)
lehipey: [le.'hi.peɪ] *PF* mn. *tétova* (eredete: **hipey** *tétovázik*)
lehoan: [le.'ho.an] *PF* mn. *kényelmes* (eredete: **hoan** *kényelem*)
lehrap: [le.'hr.apʰ] *PF* mn. *veszélyes* (eredete: **hrap** *veszély*)
leioae: [le.i.o.'a.ɛ] *PF* fn. *tisztelet*
leioae si: [le.i.o.'a.ɛ s.i] *PF* i.(tn) *tisztel* (eredete: **leioae** *tisztelet*)
lek: [le.ɛkʰ] *PF* i.(t) *figyelmez, engedelmeskedik*
lekin: [le.'kin] *PF* mn. *szükséges, szükségszerű* (eredete: **kin** *szüksége van vmire*)
lekoren: [le.ko.'rɛn] *PF* mn. *szabályos* (eredete: **koren** *szabály*)
lekye'ung: [lek.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *bolond, őrült, őrületes* (eredete: **keye'ung** *őrület*)
leli'fya: [le.'liʔ.fja] *PF* mn. *nyelvet illető, nyelvi* (eredete: **li'fya** *nyelv*)
lemrey: [lem.'reɪ] *PF* mn. *túlélő* (*pl. olyan csoport tagjai, akik közül meghalt néhány*) (eredete: **emrey** *túlél*)
lemweypey: [lem.'weɪ.peɪ] *PF* mn. *türelmes* (eredete: **mawweypey** *türelmesnek lenni*)
len: [le.ɛn] *PF* i.(tn) (*meg*)*történik, bekövetkezik*
leNa'vi: [le.'naʔ.vi] *PF* hsz. *a na'vikkal mint néppel kapcsolatos* (eredete: **Na'vi** *a Nép*)
leno: [le.'no] *PF* mn. *alapos, részletességre törekvő* (*személy*)
lenomum: [le.'no.mum] *PF* mn. *kíváncs* (eredete: **newomum** *kíváncsi* (*nak lenni*))
lenrra: [le.'nr.a] *PF* mn. *büszke* (eredete: **nrara** *büszkeség*)
lepay: [le.'paɪ] *PF* mn. *vizes* (eredete: **pay** *víz*)
lepwopx: [lep.'wopʰ] *PF* mn. *felhős* (eredete: **piwopx** *felhő*)

- ler:** [lɛɾ] _{PF} mn. *sima, egyenletes (mozgásra!)*
- lereyfyá:** [lɛ.ˈɾɛj.ɟa] _{PF} mn. *kulturális (eredete: reyfyá kultúra)*
- lerik:** [lɛ.ˈɾikʰ] _{PF} mn. *leveles, levél-borított (eredete: rik levél)*
- lerin:** [lɛ.ˈɾin] _{PF} mn. *fa-, fából készült (eredete: rin fa)*
- leronsrel:** [lɛ.ˈɾon.sɾɛl] _{PF} mn. *képzeltbeli (eredete: ronsrelnop elképzelt)*
- lertu:** [ˈlɛɾ.tu] _{PF} fn. *kolléga*
- lesar:** [lɛ.ˈsar] _{PF} mn. *hasznos (eredete: sar használ)*
- leskxir:** [lɛ.ˈskʰiɾ] _{PF} mn. *sebesült (eredete: skx-ir seb)*
- lesngä'i:** [lɛ.ˈsŋæ.ʔi] _{PF} mn. *eredeti, kezdetben vagy kezdetből fogva létező, első a sorban (eredete: sngä'i kezd)*
- lesnonrra:** [lɛ.sno.ˈnr.a] _{PF} mn. *öntelt (eredete: snonrra önteltség)*
- leso'ha:** [lɛ.ˈsoʔ.ha] _{PF} mn. *lelkes, buzgó (eredete: so'ha lelkesnek lenni) cs.sz.*
- letam:** [lɛ.ˈtam] _{PF} mn. *megfelelő (eredete: tam rendben)*
- letokx:** [lɛ.ˈtokʰ] _{PF} mn. *testi, fizikai (eredete: tokx test)*
- letrr:** [lɛ.ˈtɾ] _{RL} mn. *mindennapi (eredete: trr nap)*
- letrrrtr:** [lɛ.ˈtɾ.tɾ] _{PF} mn. *mindennapos, hétköznapi (eredete: trr nap)*
- letsim:** [lɛ.ˈtsim] _{PF} mn. *eredeti, egyedi, nem más forrásból származó (eredete: tsim forrás)*
- letskxe:** [lɛ.ˈtskʰɛ] _{PF} mn. *kő-, kőből készült (eredete: tskxe kő)*
- letsranten:** [lɛ.ˈtsran.tɛn] _{PF} mn. *fontos (eredete: tsranten fontos)*
- letsunslu:** [lɛ.ˈtsun.slu] _{PF} mn. *lehetséges (eredete: tsunslu tud, képes)*
- letwan:** [lɛt.ˈwan] _{PF} mn. *cseles, trükkös (személy) (eredete: tute személy és wan elrejt)*
- letxi:** [lɛ.ˈtʰi] _{PF} mn. *sietős, kétségbeesett (eredete: txi sietség)*
- letxiluke:** [lɛ.ˈtʰi.lu.kɛ] _{PF} mn. *ráérós (sietség nélküli) (összetétel ebből: txi sietség és luke nélküli)*
- lew:** [lɛw] _{PF} fn. *fedő, valaminek a teteje*
- lewäte:** [lɛ.wæ.ˈtɛ] _{PF} mn. *kötekedő, okoskodó (személy) (eredete: wäte vitatkozik)*
- leweopx:** [lɛ.wɛ.ˈopʰ] _{PF} mn. *hullámszerű (eredete: weopx hullám (vízé))*
- lew si:** [ˈlɛw ˈs:i] _{PF} i.(tn) *(be)fed, (el)takar (eredete: lew takar)*
- ley:** [lɛj] _{PF} i.(tn) *értékes, megéri*
- leyapay:** [lɛ.ˈja.paj] _{PF} mn. *ködös, homályos (eredete: yapay köd)*
- leye'krr:** [lɛ.ˈjɛʔ.kɾ] _{PF} mn. *korai (eredete: ye'krr korán)*
- leyewla:** [lɛ.ˈjɛw.la] _{PF} mn. *kiábrándító (eredete: yewla kiábrándulás)*
- leyem:** [lɛjɛm] _{PF} i.(tnm) *kiált*
- leymfé':** [lɛjɛm.ˈfɛʔ] _{PF} i.(tn) *panaszodik (összetétel ebből: leym kiált és fe' rossz)*
- leymkem:** [lɛjɛm.kɛm] _{PF} i.(tn) *tiltakozik (összetétel ebből: leym kiált és kemwiä helytelen, igazságtalan, rossz)*
- leyn:** [lɛjɛn] _{PF} i.(t) *ismétel, újra csinál*
- lezeswa:** [lɛ.ˈzɛ.swa] _{PF} mn. *füves (eredete: zeswa fű)*
- li:** [li] _{PF} hsz. *már*
- lie:** [ˈli.ɛ] _{PF} fn. *élmény, tapasztalat*
- lini:** [ˈli.ni] _{PF} fn. *állat kicsinye (emlőse, madáré, halé, rovaré)*
- lisre+:** [ˈli.sɾɛ] _{PF} hsz. *mire, amíg, addigra (összetétel ebből: li már és sre+ előtt)*
- litx:** [litʰ] _{PF} mn. *éles (mint egy penge)*
- li'fya:** [ˈliʔ.ɟa] _{PF} fn. *nyelv (összetétel ebből: li'u szó és fya'o út w)*
- li'fyaolo':** [ˈliʔ.ɟa.o.ˈloʔ] _{PF} fn. *nyelvcsoport, nyelvhasználók (összetétel ebből: li'fya nyelv és olo' klán)*
- li'fyavi:** [ˈliʔ.ɟa.vi] _{PF} fn. *kifejezés, nyelvi elem (eredete: li'fya nyelv)*
- li'kong:** [ˈliʔ.koŋ] _{PF} fn. *szótag (összetétel ebből: li'u szó és 'ekong ütem)*
- li'u:** [ˈli.ʔu] _{PF} fn. *szó*
- li'uking:** [ˈli.ʔu.kiŋ] _{PF} fn. *mondat (összetétel ebből: li.u szó és king fonál)*
- li'ukingvi:** [ˈli.ʔu.kiŋ.vi] _{PF} fn. *kifejezés, szókapcsolat (eredete: li'uking mondat)*
- li'upam:** [ˈli.ʔu.pam] _{PF} fn. *hangsúly, kiejtés (összetétel ebből: li'u szó és pam hang)*
- li'upe:** [ˈli.ʔu.pɛ] _{PF} kérd. *Mi? (Mit?)* másik alakja: **pel'u**
- li'upuk:** [ˈli.ʔu.pukʰ] _{PF} fn. *szótár (összetétel ebből: li'u szó és puk könyv)*
- li'uvan:** [ˈli.ʔu.van] _{PF} fn. *szóvicc, szójáték (összetétel ebből: li'u szó és uvan játék)*
- li'uvi:** [ˈli.ʔu.vi] _{PF} fn. *toldalék (eredete: li'u szó)*

līm: [l·im] *PF* i.(átn) *messze van*
līng: [l·iŋ] *PF* i.(tn) *levegőben úszik, lebeg*
lo'a: [l'o.ʔa] *PF* fn. *totem, amulet*
loi: [l'o.i] *PF* fn. *tojás*
lok: [l·okʔ] *PF* i.(t) *megközelít*
lok-: [l·okʔ] *PF* told. *közel(ében)*
lom: [lom] *PF* mn. *hiányzó, hiányolt (mint egy távollévő ember, akinek vágnak a jelenlétére)*
lomtu: [lom.tu] *PF* fn. *hiányzó/hiányolt személy (eredete: lom hiányzó, hiányolt)*
lonu: [l·o.'n·u] *PF* i.(t) *elereszt*
lopx: [l·opʔ] *PF* i.(tn) *pánikba esik*
lor: [lor] *PF* mn. *gyönyörűséges, kellemes*
loran: [l'o.ran] *PF* fn. *elegancia, kecsesség, báj (összetétel ebből: lor gyönyörű és ran belső*

tulajdonság)
lrrtok: [l'ɾ.tokʔ] *PF* fn. *mosoly*
lrrtok si: [l'ɾ.tokʔ 's·i] *PF* i.(tn) *mosolyog (eredete: lrrtok mosoly)*
lu: [l·u] *PF* i.(tn),i.(átn) *van, lenni (állítmányi kapcsolószó, létezés kifejező ige) (a birtokos részesesével birtoklást fejez ki)*
luke-: [l'u.ke] *PF* told. *nélkül(e)*
lukpen: [luk.'pɛn] *PF* mn. *ruha nélküli, meztelen (összetétel ebből: luke nélkül és pen ruházat (gyűjtőfogalom))*
lumpe: [l'um.pe] *PF* kérd. *miért? másik alakja: pelun*
lun: [lun] *PF* fn. *ok, indok*
lupra: [l'up.ra] *PF* fn. *stílus*

M

ma: [ma] *PF* part. *megszólító eset jele*
makto: [m·ak.t·o] *PF* i.(t) *lovagol, megül*
mal: [mal] *PF* mn. *megbízható, szavahihető*
masat: [m·a.sat] *PF* fn. *mellvért (páncél)*
mauti: [m·a.u.ti] *PF* fn. *gyümölcs*
maw-: [maw] *PF* esz. *időben utána, követően*
mawey: [ma.'wɛj] *CM* mn. *nyugodt*
maweypey: [ma.'wɛj.p·ɛj] *PF* i.(átn) *türelmes(nek lenni)(ii) (összetétel ebből: mawey nyugodt és pey várni)*
maweypeyyu: [ma.'wɛj.pɛj.ju] *PF* fn. *türelmes személy (eredete: maweypey türelmesnek lenni)*
mawfwa: [maw.fwa] *PF* ksz. *után (összetétel ebből: maw után és fwa az)*
mawkrr: [maw.kɾ] *PF* hsz. *után, utána, később (összetétel ebből: maw után és krr idő)*
mawkrra: [maw.kɾ.a] *PF* ksz. *utána (időben) másik alakja: akrrmaw (összetétel ebből: krr idő and maw után)*
mawl: [mawl] *PF* fn. *(egy) fél*
may': [m·ajʔ] *PF* i.(tm) *(ki)próbál, értékel, ellenőríz*
mäku: [m·æ.'k'u] *PF* i.(t) *megszakít, félbeszakít, kizökkent (eredete: kxu baj)*
me'em: [mɛ.'ʔɛm] *PF* mn. *harmonikus, egybehangzó*
mefo: [mɛ.fo] *PF* nm. *ők ketten (eredete: me+ kettes szám jele és po ő)*
mek: [mɛkʔ] *PF* mn. *üres; vagy átvitt értelemben: "értéktelen"*

mekre: [mɛk.rɛ] *PF* fn. *ellátmány, utánpótlás*
mektseng: [mɛk.tɕɛŋ] *PF* fn. *hézag, rés (összetétel ebből: mek üres és tseng hely)*
melo: [mɛ.lo] *PF* hsz. *kétszer (eredete: me+ kettes szám képző és alo idő)*
menari: [mɛ.'na.ri] *PF* fn. *két szem (eredete: me+ kettes szám jele és nari szem)*
meoaniaea: [mɛ.o.a.u.ni.a.'ɛ.a] *PF* fn. *harmónia, összhang a természettel*
merki: [mɛr.ki] *PF* fn. *hús füstöléséhez használt tartó*
mesrram: [mɛ.sɾ.'am] *PF* fn., hsz. *tegnapelőtt, két napja (eredete: trr nap)*
mesrray: [mɛ.sɾ.'aj] *PF* fn., hsz. *holnapután, két nap múlva (eredete: trr nap)*
meuia: [mɛ.'u.i.a] *PF* fn. *becsület, tisztesség*
meuianga': [mɛ.'u.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. *becsületes, tiszteletreméltó (eredete: meuia becsület és nga' tartalmaz)*
meyam: [m·ɛ.'y·am] *PF* i.(t) *ölel, karol, karjaiban tart*
meyp: [mɛjpʔ] *PF* mn. *gyenge*
mi: [mi] *PF* hsz. *még mindig*
miklor: [mik.'lor] *PF* mn. *jól hangzó (eredete: mikyun fül és lor kellemes)*
miktsang: [mik.tɕaŋ] *PF* fn. *fülbevaló (összetétel ebből: mikyun fül és tsang testékszer)*
mikvä': [mik.'væʔ] *PF* mn. *rosszul hangzó (eredete: mikyun fül és vä' kellemetlen)*
mikyun: [mik.jun] *JC* fn. *fül*
mip: [mipʔ] *PF* mn. *új*

- mì+**: [mɪ] _{PF} esz. *bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön*
- mifa**: [ˈmi.fa] or [mi.ˈfa] _{PF} fn., *hsz. belseje, belül, odabent*
- miftxele**: [mi.ˈftʰɛ.lɛ] _{PF} *hsz. ebben a tekintetben, ezzel kapcsolatban*
- mikam-**: [mi.ˈkam] _{PF} *told. között(e)*
- mìn**: [m-in] _{PF} i.(tn) *(meg)fordul, tengely körül forog* **Mìn ne ftärpa** *Fordulj balra*
- mìnyu**: [ˈmim.ju] _{PF} fn. *turner* (eredete: **mìn** *fordul*)
- mìso**: [mi.ˈso] _{PF} *hsz. távol(ban)* (eredete: **mì** *bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön*)
- ml'an**: [m-ɿ.ˈʔ-an] _{PF} i.(t) *elfogad*
- mlte**: [m-ɿ.ˈt-ɛ] _{PF} i.(tn) *egyetért*
- mo**: [mo] _{PF} fn. *terület, völgy, bekerített nyílt terület*
- mo'ara**: [mo.ˈʔa.ra] _{PF} fn. *gyülekezőhely*
- mo a fngä'**: [ˈmo a ˈfŋæʔ] _{PF} fn. *mosdó, WC (a Földön)* (összetétel ebből: **mo** *bekerített terület és (a) fngä'* *könnyít magán*)
- moe**: [ˈmo.ɛ] _{PF} nm. *mi ketten (kizáró)* (eredete: **me+** *kettes szám jele és oe én*)
- mok**: [m-ɔkʰ] _{PF} i.(t) *javasol*
- mokri**: [ˈmɔk.ri] _{PF} fn. *beszédhang, énekhang*
- momek**: [ˈmo.mɛkʰ] _{PF} mn. *üreges, nem tömör*
- mong**: [m-ɔŋ] _{PF} i.(t) *függ valamitől, számít, bízik*
- mowan**: [mo.ˈwan] _{PF} mn. *kellemes, élvezhető (fizikailag, szexuálisan)*
- mowar**: [mo.ˈwar] _{PF} fn. *tanács*
- mowar si**: [mo.ˈwar s-i] _{PF} i.(tn) *tanácsol* (eredete: **mowar** *tanács*)
- mowarsiyu**: [mo.ˈwar.si.ju] _{PF} fn. *tanácsadó* (eredete: **mowar** *tanács*)
- mrr**: [mɾ] _{PF} *szám öt, 5*
- mrrtrr**: [ˈmɾ.trɾ] _{PF} fn. *ötnapos munkahét* (eredete: **mrr** *öt és trr nap*)
- mrrve**: [ˈmɾ.vɛ] _{PF} mn. *ötödik (sorszámnév)* (eredete: **mrr** *öt*)
- muiä**: [mu.ˈi.æ] _{PF} mn. *igazságos, helyénvaló*
- mun'i**: [m-un.ˈʔ-i] _{PF} *ige vág*
- mune**: [ˈmu.nɛ] _{PF} *szám kettő, 2*
- munge**: [ˈm-u.ŋ-ɛ] _{PF} i.(t) *visz, hoz*
- mungwrr-**: [muŋ.ˈwɾ] _{PF} *told. kivételével*
- munsna**: [ˈmun.sna] _{PF} fn. *pár* (eredete: **mune** *kettő és sna'o* *készlet, csoport*)
- muntrr**: [ˈmun.trɾ] _{PF} fn. *hétvége* (eredete: **mu-ne** *kettő és trr nap*)
- muntrram**: [ˈmun.trɾ.am] _{PF} fn. *múlt hétvége* (eredete: **muntrr** *hétvége*)
- muntrray**: [ˈmun.trɾ.aj] _{PF} fn. *jövő hétvége* (eredete: **muntrr** *hétvége*)
- muntxa**: [mun.ˈt'a] _{PF} mn. *egyesült (pár)*
- muntxa si**: [mun.ˈt'a ˈs-i] _{PF} i.(tn) *párosodik, szeretkezik (valakivel)* (eredete: **muntxa** *egyesült*)
- muntxatan**: [mun.ˈt'a.tan] _{PF} fn. *férj, férfi hitves* (eredete: **muntxatu** *hitves*)
- muntxate**: [mun.ˈt'a.tɛ] _{PF} fn. *feleség, női hitves* (eredete: **muntxatu** *hitves*)
- muntxatu**: [mun.ˈt'a.tu] _{PF} fn. *hitves, házastárs* (eredete: **muntxa** *egyesült*)
- muve**: [ˈmu.vɛ] _{PF} mn. *második (sorszámnév)* (eredete: **mune** *kettő*)
- muwìntxu**: [mu.w-m.ˈt'u] _{PF} i.(t) *bemutat, előad* (eredete: **wìntxu** *mutat*)

N

- na-**: [na] _{PF} esz. *-ként, akként/úgy..., mint/ahogy*
- na'ring**: [ˈnaʔ.rɪŋ] _{PF} fn. *erdő*
- naer**: [na.ˈɛɾ] _{PF} fn. *ital, innivaló*
- nafi'u**: [na.fi.ˈʔu] _{PF} mn. *olyan, mint ez a dolog* (összetétel ebből: **na** *olyan, mint és fi'u* *ez*)
- nam'ake**: [nam.ˈʔa.kɛ] _{PF} *hsz. magabiztosan* (eredete: **am'ake** *magabiztos*)
- nang**: [naŋ] _{PF} part. *hű! azta! hajrá! (meglepetést, biztatást jelölő szó, felkiáltás)*
- nari**: [ˈna.ri] _{PF} fn. *szem*
- nari si**: [ˈna.ri s-i] _{PF} i.(tn) *vigyáz, odafigyel, óvatosan cselekszik* (eredete: **nari** *szem*)
- narlor**: [nar.ˈloɾ] _{PF} mn. *szép (vizuálisan)* (eredete: **nari** *szem és lor* *kellemes*)
- narvä'**: [nar.ˈvæʔ] _{PF} mn. *csúnya* (eredete: **nari** *szem és vä'* *kellemetlen*)
- natkenong**: [nat.ˈkɛ.noŋ] _{PF} ksz. *például* (összetétel ebből: **na** *mint és tikenong* *példa*)
- nawfwe**: [naw.ˈfwɛ] _{PF} mn. *folyékony (beszédre!)* Összevonás: **na hufwe**
- nawm**: [nawm] _{PF} mn. *nagy, nemes*
- nawmtu**: [ˈnawm.tu] _{PF} fn. *hős, nagy ember* (eredete: **nawm** *nagy*)
- nawri**: [ˈnaw.ri] _{PF} mn. *tehetséges*

- nayn:** [najn] *PF* fn. a 9-es jele (nem az értéke!)
(pl. telefonszámnál használható)
- näk:** [n·ækʰ] *PF* i.(t) *iszik*
- nän:** [n·æn] *PF* i.(tn) *csökkent*
- ne-:** [nɛ] *PF* esz. *felé, irányába*
- ne'im:** [nɛ.'ʔim] *PF* *hsz. hát(ul)ra, hátrafelé*
- nefä:** [nɛ.'fæ] *PF* *hsz. felfelé*
- nekl:** [nɛ.'kl] *PF* *hsz. lefelé*
- neks:** [n·ɛkʰ] *PF* i.(t) *eléget, elfogyaszt*
- nemfa-:** [nɛm.fä] *PF* *told. bele, befelé, belülre, belsejébe* (összetétel ebből: **ne** *felé* és **mifa** -*ban,-ben*)
- nemrey:** [nɛm.'rɛj] *PF* *hsz.,gesz. Úgy, mintha kockán forogna az élete.* (eredete: **emrey** *túlél*)
- neni:** [nɛ.ni] *PF* fn. *homok*
- neto:** [nɛ.'to] *PF* esz. *el(felé)* (eredete: **ne** *felé*)
- netrip:** [nɛt.rɪpʰ] *PF* *hsz. szerencsésen, boldogan*
- new:** [n·ɛw] *PF* i.(tm) *akar*
- newomum:** [n·ɛw.'o.mum] *PF* i.(átn) *kíváncsi(nak lenni), tudni akar* (összetétel ebből: **new** *akar* és **omum** *tud*)
- neypin:** [nɛj.m.pin] *PF* fn. *világos szín* (eredete: **neyn** *világos*)
- neyn:** [nɛjn] *PF* mn. *világos színek*
- niä:** [n·i.'æ] *PF* i.(t) *megfog, megragad*
- nik:** [nikʰ] *PF* mn. *kényelmes*
- nikre:** [nik.rɛ] *PF* fn. *haj*
- nikroi:** [nik.'ro.i] *PF* fn. *hajdísz* (összetétel ebből: **nikre** *haj* és **ioi** *dísz*)
- niktsyey:** [nik.tʃsɛj] *PF* fn. *ételcsomag* (ehető levelekbe csomagolt kis adag étel) (összetétel ebből: **nik** *kényelmes* és **tsyey** *falat*)
- nim:** [nim] *PF* mn. *szégyenlős, félénk*
- ninan:** [ni.nan] *PF* *hsz. olvasva* (eredete: **inan** *olvas*)
- ningyen:** [niŋ.jɛn] *PF* *hsz. titokzatosan, rejtélyes módon* (eredete: **ingyen** *titokzatosság érzése*)
- nip:** [n·ipʰ] *PF* i.(tn) *beszorul, beragad*
- nitram:** [nit.'ram] *PF* mn. *jókedvű, vidám*
- nivi:** [ni.vi] *PF* fn. *függőágy (általános)*
- nì-:** [ni] *PF* *határozószót képző toldalék*
- nì'al:** [ni.'ʔal] *PF* *hsz. pazarlóan* (eredete: **'al** *pazarol*)
- nì'aw:** [ni.'ʔaw] *PF* *hsz. csak* (eredete: **'aw** *egy*)
- nì'awtu:** [ni.'ʔaw.tu] *PF* *hsz. egyedül* (összetétel ebből: **'aw** *egy* és **tute** *személy*)
- nì'awve:** [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* mn. *elsősorban, főként, leginkább* (eredete: **'awve** *első*)
- nì'en:** [ni.'ʔɛn] *PF* *hsz. találgatva, megérzés alapján cselekedve* (eredete: **'en** *találgatás*)
- nì'eng:** [ni.'ʔɛŋ] *PF* *hsz. egyformán, egy szinten* (eredete: **'engeng** *szint*)
- nì'eoio:** [ni.'ʔɛ.o.i.o] *PF* mn. *ünnepélyesen* (eredete: **'eoio** *ünnepélyes*)
- nì'eveng:** [ni.'ʔɛ.vɛŋ] *PF* *hsz. gyerek módra, éretlenül* (eredete: **'eveng** *gyerek*)
- nì'eyng:** [ni.'ʔɛjŋ] *PF* *hsz. vissza, válasz képpen* (eredete: **'eyng** *válasz*)
- nì'í'a:** [ni.'ʔiʔ.a] *PF* *hsz. végül, végre* (eredete: **'í'a** *vég*)
- nì'it:** [ni.'ʔitʰ] *PF* *hsz. kicsit, kevésé* (eredete: **'it** *kevés*)
- nì'o':** [ni.'ʔoʔ] *PF* *hsz. élvezetes módon, élvezetesen* (eredete: **'o'** *izgalmas*)
- nì'ul:** [ni.'ʔul] *PF* *hsz. több*
- nì'ul'ul:** [ni.'ʔul.ʔul] *PF* *hsz. növekvő mértékben, egyre inkább* (eredete: **'ul** *növel*)
- niawnomum:** [ni.aw.'no.mum] *PF* *hsz. köztudottan, közismerten* (köznapi beszédben: [naw.'no.mum]) (eredete: **«awn»** *befejezett melléknévi igenévi infixum* és **omum** *tud, ismer*)
- niayoeng:** [ni.aj.'wɛŋ] *PF* *hsz. mint mi* (köznapi beszédben: [naj.'wɛŋ]) (eredete: **ayoeng** *mi* *(beleértő)*)
- nife':** [ni.'fɛʔ] *PF* *hsz. rosszul* (eredete: **fe'** *rossz*)
- nifkeytongay:** [ni.fkɛj.to.'ŋaj] *PF* *hsz. valójában* (összetétel ebből: **tifkeytok** *állapot* és **ngay** *igaz*)
- nifkrr:** [ni.'fkɾ] *PF* *hsz. mostanában, jelenleg* (eredete: **fikrr** *most*)
- niflrr:** [ni.'flɾ] *PF* mn. *gyengéden, lágyan* (eredete: **flrr** *gyengéd*)
- nifmokx:** [ni.'fmokʰ] *PF* *hsz. féltékenyen, irigyen* (eredete: **fmokx** *féltékenység*)
- nifnu:** [ni.'fnu] *PF* *hsz. halkan* (eredete: **fnu** *halk*)
- nifrakrr:** [ni.'fra.kɾ] *PF* *hsz. mint mindig* (eredete: **frakrr** *mindig*)
- niftär:** [ni.'ftæɾ] *PF* *hsz. balra* (eredete: **ftär** *bal*)
- niftue:** [ni.'ftu.ɛ] *PF* *hsz. könnyen, egyszerűen* (eredete: **ftue** *könnyű*)
- niftxan:** [ni.'ft'an] *PF* *hsz. úgy, annyira* (eredete: **fitxan** *olyan*)
- niftxavang:** [ni.'ft'a.vaŋ] *PF* *hsz. szenvedélyesen, teljes szívből* (eredete: **ftxavang** *szenvedélyes*)

- nifwefwi:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* *hsz.* *fütyülve, fütyörészve* (eredete: **fwe***fwi* *fütyül*)
- nifya'ó:** [ni.'fja.ʔo] *PF* *hsz.* *módjára, módon, -mód* (eredete: **fya'ó** *mód*)
- nifyeyntu:** [ni.'fjɛjn.tu] *PF* *hsz.* *felnőtt módra, éretten* (eredete: **fye***yntu* *felnőtt*)
- nihawmpam:** [ni.'hawm.pam] *PF* *mn.* *zajosan* (eredete: **haw***pam* *zaj*)
- nihawng:** [ni.'hawŋ] *PF* *hsz.* *túlságosan, túlzó mértékben* (eredete: **haw***ng* *túlzás*)
- nihay:** [ni.'haj] *PF* *hsz.* *következően* (eredete: **hay** *következő*)
- nihék:** [ni.'hɛkʰ] *PF* *hsz.* *furcsa módon, különös módon* (eredete: **hek** *furcsának lenni*) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- nihèpey:** [ni.'hi.pɛj] *PF* *hsz.* *tétován* (eredete: **hipey** *tétovázik*)
- nihóan:** [ni.'ho.aŋ] *PF* *mn.* *kényelmesen* (eredete: **hoan** *kényelem*)
- nihóet:** [ni.'ho.ɛtʰ] *PF* *hsz.* *széles körben, kiterjedten* (eredete: **hoet** *hatalmas, terjedelmes, kiterjedt*)
- nihol:** [ni.'hol] *PF* *hsz.* *kicsit, kissé* (eredete: **hol** *kevés*)
- nihóna:** [ni.'ho.na] *PF* *hsz.* *kedvesen, édesen* (eredete: **hona** *kedves*)
- nik'ärìp:** [nik.'ʔæ.ɾipʰ] *PF* *hsz.* *szilárdan* (eredete: **ke** *ärìp* *nem mozgat*) szó sz.: 'anélkül, hogy hagyná mozogni'
- nik'ong:** [nik.'ʔoŋ] *PF* *hsz.* *lassan* (eredete: **ki'ong** *lassú*)
- nikanu:** [ni.'ka.nu] *PF* *hsz.* *intelligensen, okosan* (eredete: **kanu** *okos*)
- nikeftxo:** [ni.kɛ.'ftʰo] *PF* *hsz.* *szomorúan* (eredete: **keftxo** *szomorú*)
- nikelkin:** [ni.kɛl.'kin] *PF* *mn.* *feleslegesen* (eredete: **kelkin** *felesleges*)
- nikemweypey:** [ni.kɛm.'wɛj.pɛj] *PF* *hsz.* *türelmetlenül* (eredete: **ke** *nem* és **lemweypey** *türelmes*)
- niklonu:** [nik.lo.'nu] *PF* *hsz.* *erősen, rendületlenül, állhatatosan* (eredete: **ke** *lonu* *nem ereszt*) szó szerint: 'anélkül, hogy eleresztené'
- nikmar:** [nik.'mar] *PF* *hsz.* *megfelelő időben, alkalmasint* (eredete: **kimar** *szezonális*)
- niksman:** [nik.'sman] *PF* *hsz.* *csodálatosan* (eredete: **kosman** *csodálatos*)
- niksran:** [nik.'sran] *PF* *hsz.* *középszerűen* (eredete: **kesran** *középszerű*)
- niktungzup:** [nik.tuŋ.'zupʰ] *PF* *hsz.* *gondosan, erősen* (eredete: **ke** *tungzup* *nem ejt el*) szó sz.: 'anélkül, hogy elejtené'
- nikx:** [nikʰ] *PF* *fn.* *kavics (szétmorzsolts kő)*
- nikxap:** [ni.'k'apʰ] *PF* *hsz.* *fenyegetően* (eredete: **kxap** *fenyeget*)
- nikxem:** [ni.'k'ɛm] *PF* *hsz.* *függőlegesen* (eredete: **kxem** *függőlegesnek lenni*)
- nilam:** [ni.'lam] *PF* *hsz.* *látszólag* (eredete: **lam** *látszik*)
- nilaw:** [ni.'law] *PF* *hsz.* *tisztán, világosan* (eredete: **law** *tiszta*)
- niler:** [ni.'lɛr] *PF* *hsz.* *simán* (eredete: **ler** *sima*, *egyenletes*)
- nilì:** [ni.'li] *PF* *hsz.* *előre is, előzetesen* (eredete: **li** *már*)
- nilkeftang:** [ni.l.kɛ.'ftaŋ] *PF* *hsz.* *folymatosan, megállás nélkül* (összetétel ebből: **luke** *nélkül* és **ftang** *abbahagy*)
- niltsan:** [ni.l.'tsaŋ] *PF* *hsz.* *jól* (eredete: **siltsan** *jó*)
- nilun:** [ni.'lun] *PF* *hsz.* *természetesen, logikusan, értelemszerűen*
- nilmal:** [ni.'mal] *PF* *hsz.* *bízva, habozás nélkül* (eredete: **mal** *megbízható*)
- nilmeyp:** [ni.'mɛjpʰ] *PF* *hsz.* *gyengén, lazán* (eredete: **meyp** *gyenge*)
- nilmun:** [ni.'mun] *PF* *hsz.* *újra*
- nilmwey:** [nim.'wɛj] *PF* *hsz.* *nyugodtan, békésen* (eredete: **mawey** *nyugodt*)
- nilmweypey:** [nim.'wɛj.pɛj] *PF* *hsz.* *türelmesen* (eredete: **maweypey** *türelmes(nek lenni)*)
- niln:** [ni.n] *PF* *i.(t)* *ránéz, megpillant*
- nilNa'vi:** [ni.'naʔ.vi] *PF* *hsz.* *mint a na'vik, na'viul* (eredete: **Na'vi** *a Nép*)
- nilnäk:** [ni.'nækʰ] *PF* *hsz.* *ivás útján* (eredete: **näk** *iszik*)
- nilnän:** [ni.'næn] *PF* *hsz.* *kevésbé* (eredete: **nän** *csökkent*)
- nilnänän:** [ni.'næn.aen] *PF* *hsz.* *csökkenő mértékben, egyre kevésbé* (eredete: **nän** *csökkent*)
- ningay:** [ni.'ŋaj] *PF* *hsz.* *igazán* (eredete: **ngay** *igaz*)
- ningong:** [ni.'ŋoŋ] *PF* *hsz.* *fásultan, lustán* (eredete: **ngong** *lusta*)
- nilno:** [ni.'no] *PF* *hsz.* *részletesen, alaposan*

- nìnrra:** [ni.'nɾ.a] *PF* hsz. *büszkén* (eredete: **nrra** *büszkeség*)
- nìnu:** [ni.'nu] *PF* hsz. *sikertelenül, hiába* (eredete: **nui** *sikertelennek lenni*)
- nìolo':** [ni.o.'loʔ] *PF* hsz. *(együtt) mint egy klán* (eredete: **olo'** *klán*)
- nìprte':** [ni.'pɾ.teʔ] *PF* hsz. *örömmel, üdvözölve (zola'u-val használva)* (eredete: **prte'** *örömteli*)
- nìpxay:** [ni.'p'aj] *PF* hsz. *nagyon, nagyban* (eredete: **pxay** *sok*)
- nìpxi:** [ni.'p'i] *PF* hsz. *különösen, nyomatékkaal, féltreérthetetlenül* (eredete: **pxi** *éles*)
- nìpxim:** [ni.'p'im] *PF* hsz. *felegyenesedve, egyenesen* (eredete: **pxim** *egyenes*)
- nìran:** [ni.'ran] *PF* hsz. *alapvetően, alapjában, lényegében* (eredete: **ran** *belső tulajdonság*)
- nìrangal:** [ni.'ra.ŋal] *PF* hsz. *bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben, befejezett vagy folyamatos kötőmóddal)* (eredete: **rangal** *kíván*)
- nìronsrel:** [ni.'ron.sɾɛl] *PF* hsz. *képzletben, képzlet útján* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- nìsilpey:** [ni.sil.'pej] *PF* hsz. *remélhetőleg* (eredete: **silpey** *remél*)
- nìskien:** [ni.'ski.ɛn] *PF* hsz. *jobbra* (eredete: **skien** *jobb*)
- nìslele:** [ni.'slɛ.lɛ] *PF* hsz. *úszva* (eredete: **slele** *úszik*)
- nìsngä'i:** [ni.'sɲæ.ʔi] *PF* hsz. *eredetileg, először* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- nìsngum:** [ni.'sɲum] *PF* hsz. *aggódva, bosszúsan* (eredete: **sngum** *aggodalom*)
- nìso'ha:** [ni.'soʔ.ha] *PF* hsz. *lelkesen* (eredete: **so'ha** *lelkesnek lenni*)
- nìsoaia:** [ni.so.'a.i.a] *PF* hsz. *(együtt) mint egy család* (eredete: **soaia** *család*)
- nìsteng:** [ni.'stɛŋ] *PF* hsz. *hasonlóan* (eredete: **steng** *hasonló*)
- nìsti:** [ni.'sti] *PF* hsz. *dühösen, mérgesen* (eredete: **sti** *dühöng*)
- nìsung:** [ni.'suŋ] *PF* hsz. *emellett, ráadásul, továbbá* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- nìswey:** [ni.'swɛj] *PF* hsz. *optimálisan, legjobban* (eredete: **swey** *legjobb*)
- nìsyayvi:** [ni.'sja.j.vi] *PF* hsz. *sorsszerűen, véletlenül* (eredete: **syayvi** *szerencse*)
- nìsyen:** [ni.'sjɛn] *PF* hsz. *utolsóként* (eredete: **syen** *utolsó*)
- nìsyep:** [ni.'sjɛpʷ] *PF* hsz. *szorosan, vasmarokkal* (eredete: **syep** *csapdába ejt*) szó sz.: 'mint egy csapda'
- nìtam:** [ni.'tam] *PF* hsz. *elég* (eredete: **tam** *rendben*)
- nìteng:** [ni.'tɛŋ] *PF* hsz. *ugyanúgy, hasonlóképpen* (eredete: **teng** *megegyező*)
- nìtengfya:** [ni.'tɛŋ.fja] *PF* hat. *mint, ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet)* (eredete: **tengfya** *úgy mint (ksz.)*)
- nìtkan:** [nit.'kan] *PF* hsz. *szándékosan, akarattal* (eredete: **tikan** *cél, szándék*)
- nìtkanluke:** [nit.'kan.lu.ke] *PF* hsz. *véletlenül, akaratlanul* (összetétel ebből: **nìtkan** *szándékosan, akarattal* és **luke** *nélkül*)
- nìtrtrr:** [ni.'tɾ.tɾ] *PF* hsz. *napi szinten, rendszeresen* (eredete: **trr** *nap*)
- nìtsim:** [ni.'tsim] *PF* hsz. *eredetileg, eredeti módon, eredetien* (eredete: **tsim** *forrás*)
- nìtsisyi:** [ni.'tsi.syi] *PF* hsz. *suttogva* (eredete: **tsisyi** *suttog, ige*)
- nìtsleng:** [ni.'tslɛŋ] *PF* hsz. *hibásan, valótlannal* (eredete: **tsleng** *hibás, valótlannal*)
- nìtson:** [ni.'tson] *PF* hsz. *kötelességtudóan, engedelmesen* (eredete: **tson** *kötelesség*)
- nìtsyil:** [ni.'tsjil] *PF* hsz. *mászva* (eredete: **tsyil** *mászik*)
- nìtut:** [ni.'tutʷ] *PF* hsz. *folyamatosan* (eredete: **tut** *folyamatosság jelző*)
- nìtxan:** [ni.'t'an] *PF* hsz. *nagyon* (eredete: **txan** *sok*)
- nìtxay:** [ni.'t'aj] *PF* hsz. *vízszintesen* (eredete: **txay** *vízszintesnek lenni, laposan feküdni*)
- nìtxi:** [ni.'t'i] *PF* hsz. *sietve, kétségbeesetten* (eredete: **txi** *sietség*)
- nìtxiluke:** [ni.'t'i.lu.ke] *PF* hsz. *ráérősen, nyugodtan* (összetétel ebből: **txi** *sietség* és **luke** *nélkül*)
- nìvingkap:** [ni.'viŋ.kapʷ] *PF* hsz. *apropó, melle-sleg, jut eszembe* (eredete: **vingkap** *eszébe jut, "beugrik"*)
- nìwan:** [ni.'wan] *PF* hsz. *titokban, rejtve, rejtőzve* (eredete: **wan** *elrejt*)
- nìwawe:** [ni.wa.'wɛ] *PF* hsz. *értelmesen, jelentősen* (eredete: **wawe** *jelentés, jelentőség*)
- nìwä:** [ni.'wæ] *PF* hat.sz. *ellenkezőleg, ellentétesen*
- nìwäte:** [ni.wæ.'tɛ] *PF* hsz. *kötekedve, húzódozva* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)

nìwin: [ni.'win] *PF* *hsz.* gyorsan (eredete: **win** gyors)

nìwok: [ni.'wokʷ] *PF* *hsz.* hangosan (eredete: **wok** hangos)

nìwotx: [ni.'wotʷ] *PF* *hsz.* teljesen (eredete: **wotx** teljesség, egész)

nìyawr: [ni.'jəwɾ] *PF* *hsz.* helyesen, jól (eredete: **eyawr** helyes, jó)

nìyewla: [ni.'jɛw.la] *PF* *hsz.* kiábrándítóan, csalódást okozva (eredete: **yewla** csalódás)

nìyey: [ni.'jɛj] *PF* *hsz.* egyenesen (eredete: **yey** egyenes)

nìyeyfya: [ni.'jɛj.fja] *PF* *hsz.* egyenesen előre, egyenes vonalban (eredete: **yeyfya** egyenes vonal)

nìyll: [ni.'j] *PF* *hsz.* közösen, közös módon (eredete: **yll** közösségi)

nìyo': [ni.'joʔʷ] *PF* *hsz.* tökéletesen, hibátlanul (eredete: **yo'** tökéletes)

nìyol: [ni.'jol] *PF* *hsz.* röviden, kurtán (időben) (eredete: **yol** rövid (idő))

nìyrr: [ni.'jɾ] *PF* *hsz.* természetesen, hamisítatlanul (eredete: **yrr** természetes)

nìzawnong: [ni.'zaw.noŋ] *PF* *hsz.* biztonságban, biztonságosan (eredete: «**awn**» befejezett melléknévi igenévi alak és **zong** megment)

Ng

nga: [ŋa] *PF* *nm.* te (eredete: **nga** te)

nga': [ŋaʔ] *PF* *i.(t)* tartalmaz

ngam: [ŋam] *PF* *fn.* visszhang

ngampam: [ʔŋam.pam] *PF* *fn.* rím (összetétel ebből: **ngam** visszhang és **pam** hang)

ngampam si: [ʔŋam.pam s-i] *PF* *i.(tn)* rímél (eredete: **ngampam** rím)

ngatsyip: [ʔŋa.tsjipʷ] *PF* *nm.* kicsi te, csekélységed (eredete: **nga** you)

ngawng: [ŋawŋ] *PF* *fn.* féreg (pandorai állatfaj)

ngay: [ŋaj] *PF* *mn.* igaz

ngaytxoa: [ŋaj.'t'o.a] *PF* *gesz.* bocs, szánombánom, sajnos, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkeesség beismerése) (összetétel ebből: **ngayä** tiéd és **txoa** megbocsátás)

ngä'an: [ŋ.æ.'ʔ.æn] *PF* *i.(tn)* szenved (érzelmi-leg)

ngäng: [ŋæŋ] *PF* *fn.* gyomor

ngäzik: [ʔŋæ.zikʷ] *PF* *mn.* bonyolult, nehéz

ngenga: [ŋɛ.'ŋa] *PF* *nm.* te (szertartásos forma)

nìzen: [ni.'zɛn] *PF* *mn.* szükséges (eredete: **zene** kell)

nokx: [n-okʷ] *PF* *i.(t)* szüil (valakit)

nong: [n-on] *PF* *i.(t)* követ

nopx: [n-opʷ] *PF* *i.(t)* eltesz

nrr: [n-r] *PF* *i.(tn)* ragyog, fénylik

nrra: [nɾ.a] *PF* *fn.* büszkeség

nuä+: [ʔnu.æ] *PF* *told.* túl (valamin)

nui: [ʔn-u-i] *PF* *i.(tn)* elbukni, hibázni, sikertelennek lenni

nulkrr: [nul.'kr] *PF* *hsz.* hosszabb időtartamú (eredete: **krr** idő)

nulnew: [nul.'n-ɛw] *PF* *i.(tm)* jobban szeret, preferál (eredete: **new** akar)

nume: [ʔn-u.m-ɛ] *PF* *i.(tn)* tanul

numeyu: [ʔnu.mɛ.ju] *PF* *fn.* tanuló, diák (eredete: **nume** tanul)

numtseng: [ʔnum.tʂɛŋ] *PF* *fn.* iskola (összetétel ebből: **nume** tanul és **tseng** hely)

numtsengvi: [ʔnum.tʂɛŋ.vi] *PF* *fn.* osztályterem (eredete: **numtseng** iskola)

numultxa: [nu.mul.'t'a] *PF* *fn.* tanóra (összetétel ebből: **nume** tanul és **ultxa** találkozó)

numultxatu: [nu.mul.'t'a.tu] *PF* *fn.* osztálytárs, egy osztály tagja (eredete: **numultxa** tanóra)

nutx: [nutʷ] *PF* *mn.* vastag

ngulpin: [ˈŋul.pin] *PF* fn. *szürke szín* (eredete: **ngul szürke**)
nguway: [ˈŋu.waj] *PF* fn. *vonyítás, a nantang*

O

oe: [ˈo.ɛ] *PF* nm. *én*
oeng: [ˈwɛŋ] *PF* nm. *mi ketten (beleértő) (te és én)* (eredete: **oe én**)
oetsyip: [ˈwɛ.tʃjip] *PF* nm. *csekélységem* (eredete: **oe én**)
oeyk: [o.ˈɛjk] *PF* fn. *ok, indok*
oeykting: [o.ˈɛjk.t-ŋ] *PF* i.(t) *megmagyaráz (miért)* (összetétel ebből: **oeyk ok** és **ting ad**)
ohakx: [o.ˈhak] *PF* mn. *éhes*
ohe: [ˈo.hɛ] *PF* nm. *én (szertartásos forma)*
oïsss: [o.ˈi:sss] *LA* gesz. *dühödt mordulás, 'víggyázz!'*
oïsss si: [o.ˈi:sss s-i] *PF* i.(tn) *dühösen mordul* (eredete: **oïsss dühös mordulás**)

P

pa'o: [ˈpa.ʔo] *PF* fn. *oldal(a)*
pak: [pak] *PF* part. *fúj! (megvetést, lenézést jelöl)*
pam: [pam] *PF* fn. *hang*
pamrel: [pam.ˈrɛl] *PF* fn. *írás* (összetétel ebből: **pam hang** és **rel kép**)
pamrelfya: [pam.ˈrɛl.fja] *PF* fn. *betűzés (helyesírás)* (eredete: **pamrel írás** és **fya'o mód**)
pamrel si: [pam.ˈrɛl 's-i] *PF* i.(tn) *ír* (eredete: **pamrel írás**)
pamrelsiyu: [pam.ˈrɛl.si.ju] *PF* fn. *író* (eredete: **pamrel írás**)
pamrelvi: [pam.ˈrɛl.vi] *PF* fn. *betű (fonetikus jel)* (eredete: **pamrel írás**)
pamtseo: [ˈpam.tʃɛ.o] *PF* fn. *zene* (összetétel ebből: **pam hang** és **tseo művészet**)
pamtseongopyu: [pam.tʃɛ.o.ˈŋop.ju] *PF* fn. *zeneszerző* (összetétel ebből: **pamtseo zene** és **ngopyu alkotó**) pl. James Horner
pamtseo si: [ˈpam.tʃɛ.o 's-i] *PF* i.(tn) *zenél (fa a hangszer neve előtt)* (eredete: **pamtseo zene**)
pamtseotu: [pam.tʃɛ.o.tu] *PF* fn. *zenész* (eredete: **pamtseo zene**)
pamuvan: [ˈpam.u.van] *PF* fn. *hangjáték* (összetétel ebből: **pam hang** és **uvan játék**)
pan: [pan] *PF* fn. *(egy) harmad*

üvöltése (eredete: **way dal**)

okup: [ˈo.kup] *PF* fn. *tej*
olo': [o.ˈloʔ] *PF* fn. *klán*
olo'eyktan: [o.lo.ˈʔɛjk.tan] *JC* fn. *törzsfő, klánvezető* (összetétel ebből: **olo' klán** és **eyktan vezető**)
omum: [o.ˈm.um] *PF* i.(t) *tud* (a hangsúly az első szótagra tolódik ha infix kerül bele)
onlor: [on.ˈlor] *PF* mn. *jószagú* (összetétel ebből: **ontu orr** és **lor kellemes**)
ontsang: [ˈon.tʃaŋ] *PF* fn. *orrgyűrű* (összetétel ebből: **ontu orr** és **tsang testékszer**)
ontu: [ˈon.tu] *JC* fn. *orr*
onvä': [on.ˈvæʔ] *PF* mn. *rossz szagú* (összetétel ebből: **ontu orr** és **vä' kellemetlen**)

paskalin: [pa.ska.ˈlin] *PF* fn. *édes bogyó (gyengéd, kedveskedő kifejezés)* (eredete: **pasuk bogyó** és **(a)kalin édes**)
pasuk: [ˈpa.suk] *PF* fn. *bogyó*
pate: [ˈp.a.t.ɛ] *ZS* ige *megérkezik, eljut/elér valahová*
pawk: [pawk] *PF* fn. *duda, kürt*
pawm: [pawm] *PF* ige *kérdez*
pay: [paj] *PF* fn. *víz, folyadék*
payfya: [ˈpaj.fja] *PF* fn. *folyam, patak, vízfolyás* (összetétel ebből: **pay víz** és **fya'o út**)
payiva: [ˈpaj.i.va] *PF* fn. *vízcsepp* (eredete: **pay víz** és **ilva csepp**)
paynga': [ˈpaj.ŋaʔ] *PF* mn. *nedves, nyirkos, páras* (eredete: **pay víz** és **nga' tartalmaz**)
payoang: [paj.ˈo.aŋ] *PF* fn. *hal* (összetétel ebből: **pay víz** és **ioang állat**)
paysena: [ˈpaj.se.na] *PF* fn. *víztartály* (összetétel ebből: **pay víz** és **sähena tartály**)
paysmung: [ˈpaj.smuŋ] *PF* fn. *vízszállító eszköz* (összetétel ebből: **pay víz** és **smung szállító eszköz**)
paytxew: [paj.ˈt'ɛw] *PF* fn. *partvonal* (összetétel ebből: **pay víz** és **txew határ**)
pähem: [ˈp.æ.h.ɛm] *PF* i.(tn) *(meg)érkezik, megjön*

- pängkxo:** [p·æŋ. 'k'·o] *PF* i.(tn) *beszélget, társalog*
- pängkxoyu:** [pæŋ. 'k'o.ju] *PF* fn. *beszélgetőtárs, társalkodó* (eredete: **pängkxo** *beszélget*)
- pängkxoyu lekoren:** [pæŋ. 'k'o.ju lɛ.ko. 'rɛŋ] *PF* fn. *ügyvéd, jogász* (összetétel ebből: **pängkxoyu** *beszélgető* és **lekoren** *szabályos, jogi*)
- pänu:** ['pæ.nu] *PF* fn. *ígéret*
- pänütìng:** ['pæ.nu.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *ígér* (összetétel ebből: **pänu** *ígéret* és **tìng** *ad*)
- pe+:** [pɛ] *PF* *toldalék kérdőszóképző*
- pe'un:** ['p·ɛ.ʔ.un] *PF* i.(t) *(el)dönt*
- pefnel:** [pɛ. 'fnɛl] *PF* *kérd. miféle?* másik alakja: **fnepe**
- pefya:** [pɛ. 'fja] *PF* *kérd. hogy(an)?* másik alakja: **fyape**
- pefyinep'ang:** [pɛ.fjɪn.ɛp. 'ʔaŋ] *PF* *kérd. mennyire összetett?* (eredete: **fyinep'ang** *összetettséggé foka*) másik alakja: **fyinep'angpe**
- pehem:** [pɛ. 'hɛm] *PF* *kérd. mi történik? mit csinál?* másik alakja: **kempe** (eredete **kem** *tett, cselekedet*)
- pehrr:** [pɛ. 'hr̩] *PF* *kérd. mikor?* másik alakja: **krrpe** (eredete **krr** *idő*)
- pekxinum:** [pɛ. 'k'in.um] *PF* *kérd. milyen szoros, milyen laza?* (eredete: **'ekxinum** *szoros-ság, lazaság*)
- peli'u:** [pɛ. 'li.ʔu] *PF* *kérd. milyen szó?* másik alakja: **li'upe**
- pelun:** [pɛ. 'lun] *PF* *kérd. miért?* másik alakja: **lumpe**
- peng:** [p·ɛŋ] *PF* i.(t) *mond*
- penghrr:** [p·ɛŋ. 'hr̩] *PF* i.(tn) *figyelmeztet* (összetétel ebből: **peng** *mond* és **hrrap** *veszély*)
- peseng:** [pɛ. 'sɛŋ] *PF* *kérd. hol?* másik alakja: **tsengpe**
- peslosnep:** [pɛ.slo. 'snɛp̩] *PF* *kérd. milyen széles* (eredete: **snep** *keskeny*)(másik alakja: **slosneppe**)
- pesomwew:** [pɛ.som. 'wɛw] *PF* *kérd. Milyen hőmérsékletű?* (eredete: **somwew** *hőmérséklet*)
- pesu:** [pɛ. 'su] *PF* *kérd. ki(csoda)?* másik alakja: **tupe**
- peu:** [pɛ. 'u] *PF* *kérd. mi? mit? micsoda? micsodát?* másik alakja: **'upe**
- pewn:** [pɛwɪn] *PF* fn. *nyak*
- pey:** [p·ɛj] *PF* i.(tn) *várni, vár valamire*
- piak:** [pi. 'ak̩] *PF* mn. *nyitott, tiszta* (pl.: *felhőtlen ég*)
- piak si:** [pi. 'ak̩ s·i] *PF* i.(tn) *kinyit* (eredete: **piak** *nyitot*)
- pil:** [pil] *PF* fn. *arc-csík*
- pizayu:** ['pi.za.ju] *PF* fn. *ős*
- pìmtxan:** [pim. 't'an] *PF* *kérd. mennyi?* másik alakja: **hìmtxampe**
- pìsaw:** [pi. 'saw] *PF* mn. *ügyetlen, kétbalkezes*
- pìwopx:** [pi. 'wop̩] *PF* fn. *felhő*
- pìwopxtsyip:** [pi. 'wop̩. 'tsjɪp] *PF* fn. *ködfolt* (eredete: **pìwopx** *felhő*) szó sz.: 'kis felhő'
- pìllhr:** [p·l̩. 'hr̩] *PF* i.(tn) *figyelmeztet* (összetétel ebből: **pìlltxe** *beszél* és **hrrap** *veszély*)
- pìllgay:** [p·l̩. 'ŋa:j] *PF* i.(tn) *elismer* (eredete: **pìlltxe** *beszél* és **ngay** *igaz*)
- pìlltxe:** [p·l̩. 't'·ɛ] *PF* ige *beszél*
- pìlltxeyu:** [p̩. 't'·ɛ.ju] *PF* fn. *beszélő* (eredete: **pìlltxe** *beszél*)
- po:** [po] *PF* nm. *ő* (*hímnem/nőnem*)
- poan:** [po. 'an] *PF* nm. *ő* (*hímnem*) (*nincs többeszáma: helyette az (ay)fo*) (eredete: **po** *ő*)
- poe:** [po. 'ɛ] *PF* nm. *ő* (*nőnem*) (*nincs többeszáma: helyette az (ay)fo*) (eredete: **po** *ő*)
- polpxay:** [pol. 'p'aj] *PF* *kérd. hány (darab)?* (összetétel ebből: **holpxay** *szám* és **pe** *képző*)
- pom:** [p·om] *PF* i.(t) *(meg)puszil, (meg)csókol*
- pongu:** [po.ŋu] *PF* fn. *személyek csoportja* (eredete: **po** *ő*) cs.sz.
- prrkku:** [p̩r̩.ku] *PF* fn. *(anya)méh* (összetétel ebből: **prnnen** *csecsemő* és **kelku** *otthon*)
- prrkxentrkrr:** [p̩r̩.k'ɛn.t̩r̩.k̩r̩] *Skxawng* fn. „*nap-pali örömteli füstölgés*”, *dohányzás* (*na'vi* *idióma*) (összetétel ebből: **prrte'** *öröm*, **kxener** *füst*, **trr** *nap* és **krr** *idő*)
- prnnen:** ['p̩r̩.nɛn] *PF* fn. *csecsemő, baba*
- prrnesyul:** [p̩r̩.nɛ.sju] *PF* fn. *bimbó, riügy* (összetétel ebből: **prnnen** *csecsemő* és **syulang** *virág*)
- prrsmung:** ['p̩r̩.smuŋ] *PF* fn. *babahordozó* (összetétel ebből: **prnnen** *baba* és **smung** *szállító eszköz*)
- prrte':** ['p̩r̩.tɛʔ] *PF* mn. *élvezetes, örömteli*
- prrwill:** ['p̩r̩.wɪ] *PF* fn. *moha* (összetétel ebből: **prnnen** *csecsemő* és **'ewll** *növény*)
- pukap:** ['pu.kap̩] *PF* *szám hat, 6*
- pum:** [pum] *PF* nm. *tulajdon, birtokolt dolog* („ál”-névmás birtokos esetű főnevekhez és névmásokhoz)

pup: [pup^ɿ] *PF* mn. rövid (fizikai hosszúság)
puve: [‘pu.vɛ] *PF* mn. hatodik (sorszámnevó)

(eredete: **pukap** hat)

Px

pxan: [p’an] *PF* mn. méltó, érdemes
pxasik: [‘p’a.sik^ɿ] *PF* gesz. (Hagyd) a fenébe!
pxasul: [‘p’a.sul] *PF* mn. friss, érett
pxaw-: [p’aw] *PF* told. körül(ötte)
pxawngip: [‘p’aw.ŋip^ɿ] *PF* fn. környezet (összetétel ebből: **pxaw** körül és **ngip** tér, hely)
pxawpa: [‘p’aw.pa] *PF* fn. terület, határ, perem (összetétel ebből: **pxaw** körül és **pa’o** oldal)
pxawpxun: [‘p’aw.p’un] *PF* fn. karkötő, karszalag (összetétel ebből: **pxaw** körül és **pxun** kar)
pxay: [p’aj] *PF* mn. számos (egyesszámú és többesszámú főnevekkel is használatos)
pxayopin: [‘p’aj.o.pin] *PF* hsz. színes, tarka (összetétel ebből: **pxay** sok és **’opin** szín)
pxek: [p’·ɛk^ɿ] *PF* i.(t) rúg, lök
pxel-: [p’ɛl] *PF* told. ként, akként/úgy..., mint/ahogy
pxelo: [‘p’ɛ.lo] *PF* hat. háromszor (eredete: **pxe+** hármasszám jele és **alo** alkalom)
pxen: [p’ɛn] *PF* fn. funkcionális öltözék (része)
pxesrram: [p’ɛ.sɾ.’am] *PF* fn., hsz. 3 napja (eredete: **trr** nap)
pxesrray: [p’ɛ.sɾ.’aj] *PF* fn., hsz. 3 nap múlva (eredete: **trr** nap)
pxey: [p’ɛj] *PF* szám három, 3
pxeyve: [‘p’ɛj.vɛ] *PF* mn. harmadik (sorszámnevó) (eredete: **pxey** három)
pxi: [p’i] *PF* mn. éles, hegyes

pxim: [p’im] *PF* mn. egyenes, felegyenesedett
pximaw-: [p’i.’maw] *PF* told. rögtön, egyből utána (összetétel ebből: **maw** után (időben) és **pxi** éles)
pxiset: [p’i.’sɛt^ɿ] *PF* hsz. éppen most, ebben a pillanatban (összetétel ebből: **set** most és **pxi** éles)
pxisre+: [p’i.’sɾɛ] *PF* told. éppen előtte (összetétel ebből: **sre** előtt (időben) és **pxi** éles)
pxiswawam: [p’i.swaw.’am] *PF* hsz. egy pillanattal ezelőtt (összetétel ebből: **swaw** pillanattal és **-am** múlt idejű igei infixum)
pxiswaway: [p’i.swaw.’aj] *PF* hsz. egy pillanattal múlva, azonnal (összetétel ebből: **swaw** pillanattal és **ay** jövő idejű igei infixum)
pxiye’rɪn: [p’i.’jɛʔ.rɪn] *PF* hsz. mindjárt (nem olyan hamar, mint **pxiswaway**) (összetétel ebből: **ye’rɪn** hamarosan és **pxi** éles)
pxim: [p’im] *PF* hsz. gyakran
pximun’i: [p’i.m.un.ʔ’i] *PF* i.(t) feloszt, részekre vág (összetétel ebből: **hapxi** rész és **mun’i** vág)
pxor: [p’·oɾ] *PF* i.(tn) szétvet, felrobban
pxorpam: [‘p’oɾ.pam] *PF* fn. „ejective” mássalhangzó (kx,tx,px) (összetétel ebből: **pxor** felrobban és **pam** hang)
pxun: [p’un] *PF* fn. kar
pxuntil: [‘p’un.til] *PF* fn. könyök (összetétel ebből: **pxun** kar és **til** izület)

R

ral: [ɾal] *PF* fn. jelentés
ralnga’: [‘ɾal.ŋaʔ] *PF* mn. értelmes, tanulságos, oktató jellegű (összetétel ebből: **ral** jelentés és **nga’** tartalmaz)
ralpeng: [ɾal.’p·ɛŋ] *PF* i.(t) értelmez, tolmácsol (összetétel ebből: **ral** jelentés és **peng** mond)
ram: [ɾam] *PF* fn. hegy
ramtsyip: [‘ɾam.t̚sjip^ɿ] *PF* fn. domb (eredete: **ram** hegy)
ramunong: [ɾa.’mu.noŋ] *PF* fn. kút
ran: [ɾan] *PF* fn. belső tulajdonság, lényeg, valaminek az alapvető természete, személyiség

rangal: [‘ɾ·a.ŋ·al] *PF* i.(tn) kíván, óhajt
raspu’: [ɾa.’spuʔ] *PF* fn. lábszárvédő (harcban használatos)
rawke: [‘ɾaw.kɛ] *PF* gesz. vigyázz! menekülj! veszély! (figyelmeztető kiáltás)
rawm: [ɾawm] *PF* fn. villámlás (általános kifejezés)
rawmpxom: [‘ɾawm.p’om] *PF* fn. villámlás-mennydörgés (eredete: **rawm** villámlás és **’rrpxom** mennydörgés)
rawn: [ɾ·awn] *PF* i.(t) kicserél, helyettesít
rawng: [ɾawŋ] *PF* fn. bejárat

rä'ä: [ræ.'ʔæ] *PF* part. *ne!* (tiltós szó)
räptum: [ræp.'tʊm] *PF* mn. *durva, közönséges, udvariatlan*
re'o: [rɛ.'ʔo] *PF* fn. *fej*
rel: [rɛl] *PF* fn. *kép*
rel arusikx: [rɛl a.ru.'sɪkx] *PF* fn. *film, videó* (összetétel ebből: **rel** kép és **rikx** mozog)
reltseo: [rɛl.tʂɛ.o] *PF* fn. *képművészet* (összetétel ebből: **rel** kép és **tseo** művészet)
reltseotu: [rɛl.tʂɛ.o.tu] *PF* fn. *művész (vizuális)* (eredete: **reltseo** vizuális művészet)
reng: [rɛŋ] *PF* mn. *sekély (fizikailag) n.e.*
rengop: [rɛ.ŋ.op] *PF* i.(t) *tervez* (összetétel ebből: **renu** minta és **ngop** alkot)
renten: [rɛn.tɛn] *PF* fn. *védőszemüveg, (rovarszármából készült, fából faragott, stb.)*
renu: [rɛ.nu] *PF* fn. *minta*
renulke: [rɛ.nul.kɛ] *PF* mn. *rendhagyó, véletlenszerű* (eredete: **renu** minta és **luke** nélkül)
rewon: [rɛ.won] *PF* fn. *reggel*
rey: [rɛ.j] *PF* i.(tn) *él*
rey'eng: [rɛ.j.'ʔɛŋ] *PF* fn. *az élet egyensúlya* (eredete: **rey** él)
reyfya: [rɛ.j.fja] *PF* fn. *életmód, kultúra* (összetétel ebből: **rey** élet és **fya'o** út, mód)
reykol: [rɛ.j.'kol] *PF* i.(t) *zenél, énekeltet (költői)* (eredete: **rol** énekel és «**eyk**» műveltető infixum)
reym: [rɛ.jm] *PF* fn. *szárazföld*
reypay: [rɛ.j.paj] *PF* fn. *vér* (összetétel ebből: **rey** él és **pay** víz)
rikx: [rɛ.'ɪk'] *PF* i.(tn) *mozog*
rim: [rɪm] *PF* mn. *sárga*
rimpin: [rɪm.pɪn] *PF* fn. *sárga szín* (eredete: **rim** sárga)
rina': [rɪ.'naʔ] *PF* fn. *mag* (eredete: **atokirina'** A Szent Fa magja)

S

sa: [s.a] *PF* i.(tn) *valamely kihívásra felkészül, nekivág*
sa'ewrang: [sa.'ʔɛw.raŋ] *PF* fn. *ányaszövőszék", hatalmas szövőszék* (eredete: **sa'nok** anya és 'ewrang szövőszék)
sa'nok: [saʔ.'nok] *PF* fn. *anya* (eredete: **sa'atenuk** C)
sa'nu: [saʔ.'nu] *PF* fn. *anyu* (becéző forma, eredetije: **sa'nok** anya)

ripx: [rɪ.'ɪp'] *PF* i.(t) *átszúr, átdöf*
rɪ'ir: [rɪ.'ɪr] *PF* fn. *tükrökép*
rɪ'ir si: [rɪʔ.'ɪr s.i] *PF* i.(tn) *tükröz, utánoz* (eredete: **rɪ'ir** tükrökép)
rik: [rɪk] *PF* fn. *levél (növényi rész)*
rikean: [rɪ.kɛ.an] *PF* mn. *levél-zöld* (összetétel ebből: **rik** levél és **ean** zöld)
rɪn: [rɪm] *PF* 1fn. *fa (anyag)*
ro+: [rɔ] *PF* esz. *-nál/-nél*
ro'a: [rɔ.o.'ʔ.a] *PF* i.(tn) *hatásosnak lenni, félelmet vagy tiszteletet kelteni*
rofa-: [rɔ.fa] *PF* told. *mentén*
rol: [rɔl] *PF* ige *énekel*
rolun: [rɔ.'lun] *PF* gesz. *Heuréka! Rájöttem!*
rong: [rɔŋ] *PF* fn. *alagút*
ronguway: [rɔ.o.'ŋu.waj] *PF* i.(tn) *üvölt, vonyít* (eredete: **rol** énekel és **nguway** üvöltés, vonyítás)
ronguwayyu: [rɔ.o.'ŋu.waj.ju] *PF* fn. *üvöltő (személy)* (eredete: **ronguway** üvölt)
ronsem: [rɔn.sɛm] *PF* fn. *elme*
ronsrel: [rɔn.sɛl] *PF* fn. *elképzelt dolog* (eredete: **ronsrelnop** elképzél)
ronsrelnop: [rɔn.sɛl.ŋ.op] *PF* i.(t) *elképzél, felidéz* (eredete: **ronsem** elme, **rel** kép, **ngop** alkot, köznapi kiejtése [rɔn.sɛw.ŋop])
ropx: [rɔp'] *PF* fn. *lyuk (átmenő)*
rou: [rɔ.o.u] *PF* i.(tn) *részegnek lenni, vagy berúgni* (pl.: **rou fa pxir**)
rum: [rɔm] *PF* fn. *labda*
run: [rɔ.un] *PF* i.(t) *(meg)talál, felfedez*
rurur: [rɔ.'ruɾ] *PF* fn. *sziklák között, lejtősen folyó patak* (megszámlálható)
rusey: [rɔ.'sɛj] *PF* mn., fn. *élő, élőlény* (összetétel ebből: **rey** él és «**us**» folyamatos melléknévi igenévi alak)
rutxe: [rɔ.'t'ɛ] *PF* gesz. *légy szíves! kérlek!*

sa'nutsyɪp: [saʔ.'nu.tʂɪp] *PF* fn. *anyuka (fiatal lányokra)* (eredete: **sa'nu** anyu)
sa'sem: [saʔ.sɛm] *PF* fn. *szülő vagy szülőpár* (eredete: **sa'nok** anya és **sempul** apa)
saa: [sa:] *LA* gesz. *fenyegető kiáltás*
salew: [s.a.'lɛw] *PF* ige. *folytat*
salewfya: [sa.'lɛw.fja] *PF* fn. *irány, menetirány* (eredete: **salew** folytat és **fya'o** út)
san: [san] *PF* part. *idézet, függő beszéd kezdete*

- sang:** [saŋ] *PF mn. meleg*
- sar:** [s·aɾ] *PF i.(t) használ*
- sat:** [satʰ] *PF nm. az (a tsat gyengített alakja)*
- satu'li:** [sa.'tuʔ.li] *PF fn. örökség (Megjegyzés: A Disney's Pandora étkező neve is)*
- sau:** [sa.'u] *LA gesz. felkiáltás erőlködés közben, uff! hó-rukk!*
- saylahe:** [saj.'la.hɛ] *PF hsz. stb. (eredete: s̄i alahé és mások) (összevonás)*
- sayrip:** ['saj.rɪpʰ] *PF mn. jóképű, helyes cs.sz. (férkira)*
- sä'anla:** [sæ.'ʔan.la] *PF fn. sóvárgás (eredete: 'anla sóvárog)*
- sä'eoio:** [sæ.'ʔɛ.o.i.o] *PF fn. ünnepély (eredete: 'eoio ünnepélyes)*
- sä'eoio si:** [sæ.'ʔɛ.o.i.o s·i] *PF i.(tn) ünnepel, ünnepélyen részt vesz (eredete: sä'eoio ünnepély)*
- sä'ipu:** [sæ.'ʔi.pu] *PF fn. valami humoros (eredete: 'ipu humoros)*
- sä'o:** [sæ.'ʔo] *PF fn. eszköz, szerszám*
- säfe'ul:** [sæ.'fɛ.ʔul] *PF fn. rosszabbodás (eredete: fe'ul rosszabbodás)*
- säflä:** [sæ.'flæ] *PF fn. siker (konkrét dologban) (eredete: flä sikerrel jár)*
- säfmi:** [sæ.'fmi] *PF fn. próba, kísérlet (eredete: fmi megpróbál)*
- säfngo':** [sæ.'fŋoʔ] *PF fn. kívánság, követelés (eredete: fngo' kíván)*
- säfpil:** [sæ.'fpil] *PF fn. gondolat, ötlet (eredete: fpil think)*
- säftxuli'u:** [sæ.ft'u.'li.ʔu] *PF fn. beszéd, szónoklat (eredete: ftxuli'u szónokol, beszédet mond)*
- säfyep:** [sæ.'fjɛpʰ] *PF fn. fogantyú, kilincs (eredete: fyep megfog)*
- sähena:** [sæ.'hɛ.na] *PF fn. tároló, konténer, tartály (eredete: hena hord)*
- säkanom:** [sæ.'ka.nom] *PF fn. szerzemény, tulajdon (eredete: kanom szerez)*
- sälang:** [sæ.'laŋ] *PF fn. vizsgálat (eredete: lang (meg)vizsgál)*
- sälatem:** [sæ.'la.tɛm] *PF fn. változtatás (eredete: latem változik)*
- sälätxayn:** [sæ.læ.'t'ajɲ] *PF fn. vereség, legyőzöttség (eredete: lätxayn legyőz)*
- säleymfe':** [sæ.lejɲm.'fɛʔ] *PF fn. panasz (eredete: leyɲfe' panaszkodik)*
- säleymkem:** [sæ.lejɲm.'kɛm] *PF fn. tiltakozás (konkrét) (eredete: leyɲkem tiltakozik)*
- sämok:** [sæ.'mɔkʰ] *PF fn. javaslat (eredete: mok javasol)*
- sämunge:** [sæ.'mu.ŋɛ] *PF fn. szállító eszköz (eredete: munge visz, hoz) Megjegyzés: szóösszetételben az ä és e kiesik, marad: – smung*
- sämyam:** [sæm.'yam] *PF fn. ölelés, karolás (eredete: meyam ölel)*
- sängä'an:** [sæ.ŋæ.'ʔæn] *PF fn. szenvedés (érzelmű), depresszió (eredete: ngä'an szenved (érzelműleg))*
- sängop:** [sæ.'ŋɔpʰ] *PF fn. alkotás (eredete: ngop alkot)*
- sänrr:** [sæ.'nr] *PF fn. ragyogás, fény, lámpa (eredete: nrr ragyog, fénylik)*
- sänui:** [sæ.'nu.i] *PF fn. bukás, sikertelenség (konkrét esetben) (eredete: nui elbukni, sikertelennek lenni)*
- sänume:** [sæ.'nu.mɛ] *PF fn. tanítás (eredete: nume tanul)*
- sänumvi:** [sæ.'num.vi] *PF fn. lecke, tanóra (eredete: sänume tanítás)*
- säomum:** [sæ.'o.mum] *PF fn. információ (eredete: omum tud)*
- säpenghrr:** [sæ.pɛŋ.'hr] *PF fn. figyelmeztetés (eredete: penghrr figyelmeztet)*
- säplllhrr:** [sæ.pl.'hr] *PF fn. figyelmeztetés (eredete: plllhrr figyelmeztet)*
- säplltxe:** [sæ.pl.'t'ɛ] *PF fn. állítás (eredete: plltxe beszél)*
- säplltxevi:** [sæ.pl.'t'ɛ.vi] *PF fn. megjegyzés (eredete: säplltxe állítás)*
- säpom:** [sæ.'pɔm] *PF fn. csók (eredete: pom csókol)*
- särawn:** [sæ.'rawn] *PF fn. csere-, helyettes, valami ami helyettesít valami mást (eredete: rawn kicserél)*
- särenrop:** [sæ.'rɛ.ŋɔpʰ] *PF fn. terv, tervezet (eredete: rerop tervez)*
- säro'a:** [sæ.'ro.ʔa] *PF fn. hőstett, teljesítmény, nagy tett*
- säro'a si:** [sæ.'ro.ʔa s·i] *PF i.(tn) nagy tettett hajt végre (eredete: säro'a nagy tett)*
- säseyto:** [sæ.sɛj.'to] *PF fn. húsdaraboló eszköz (eredete: seyto feldarabol (elpusztult állatot))*
- säsilpey:** [sæ.sil.'pɛj] *PF fn. hope (konkrét) (eredete: silpey remél)*
- säspxin:** [sæ.'sp'in] *PF fn. betegség, kór (eredete: spxin beteg)*

- säspxintsyip:** [sæ.'sp'in.ʈsʝipʷ] *PF* fn. *kisebb betegség, gyengélkedés* (eredete: **säspxin** betegség)
- säsrätx:** [sæ.'srætʰ] *PF* fn. *bosszúság* (eredete: **srätx** bosszat)
- säsri:n:** [sæ.'srin] *PF* fn. *kölcsön adott vagy kölcsön vett dolog* (eredete: **srin** ideiglenesen átad egyiktől a másiknak)
- sästarsim:** [sæ.'star.sim] *PF* fn. *gyűjtemény (személy által szándékosan összerakott)* (eredete: **starsim** összeszed, gyűjt)
- säsulin:** [sæ.'su.lin] *PF* fn. *hobby, örömet szerző tevékenység* (eredete: **sulin** elfoglalt (pozitív értelemben))
- säsyp:** [sæ.'sʝepʰ] *PF* fn. *csapda* (eredete: **syep** csapdába ejt)
- sätare:** [sæ.'ta.rɛ] *PF* fn. *kapcsolódás, kapcsolat* (eredete: **tare** összekapcsol, kapcsolatban van)
- sätaron:** [sæ.'ta.ron] *PF* fn. *vadászat (egy konkrét esemény)* (eredete: **taron** vadászik)
- sätsan'ul:** [sæ.'ʈsan.ʔul] *PF* fn. *javulás (konkrét esetben)* (eredete: **tsan'ul** javul)
- sätsisyi:** [sæ.'ʈsi.syi] *PF* fn. *suttogás* (eredete: **tsisyi** suttog)
- sätswayon:** [sæ.'ʈswaj.on] *PF* fn. *repülés (repülés esete)* (eredete: **tswayon** repül)
- sätsyil:** [sæ.'ʈsʝil] *PF* fn. *mászás, megmászás* (eredete: **tsyil** mászik)
- sävll:** [sæ.'vʌ] *PF* fn. *jel, jelzés* (eredete: **vll** jelez, mutat)
- säväsul:** [sæ.'wæ.sul] *PF* fn. *verseny* (eredete: **wäsul** versenyez)
- säväsultsyip:** [sæ.'wæ.sul.ʈsʝipʷ] *PF* fn. *mérkőzés* (eredete: **säväsul** verseny)
- säväte:** [sæ.wæ.'tɛ] *PF* fn. *a vita tárgya, a szóváltás oka, a vitatott dolog* (eredete: **wäte** vitatkozik)
- sävwingay:** [sæ.wi.'ŋaj] *PF* fn. *bizonyíték (konkrét esetben)* (eredete: **wingay** bizonyít)
- sävintxu:** [sæ.win.'t'u] *PF* fn. *bemutató, kiállítás* (eredete: **wintxu** mutat)
- säväkx:** [sæ.'jækʰ] *PF* fn. *figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel* (eredete: **yäkx** figyelmen kívül hagy, semmibe vesz)
- säväríp:** [sæ.'zæ.rípʷ] *RL,PF* fn. *kantár, kötőfék* (eredete: **zä'äríp** húz)
- se'ayl:** [sɛ.'ʔajl] *PF* fn. *egyedülállóan magas, vékony vízésés, amely magas szikláról vagy lebegő heggyről folyik le* (megszámlálható)
- sekrr:** [ʰsɛ.kɾ] *PF* fn. *jelen* (összetétel ebből: **set** most és **krr** idő)
- sempu:** [ʰsɛm.pu] *PF* fn. *apu* (becéző forma, eredetije: **sempul** apa)
- sempul:** [ʰsɛm.pul] *PF* fn. *apa*
- set:** [sɛtʰ] *PF* *hsz.* *most*
- sevin:** [sɛ.'vin] *PF* mn. *csinos cs.sz. (nőkre)*
- sey:** [sɛj] *PF* fn. *csésze vagy tál* (természetes formából minimálisan átalakítva)
- seykxel:** [sɛj.'k'ɛl] *PF* mn. *erős (érzelmileg, lelkiileg, nem fizikailag), magabiztos*
- seyn:** [sɛjn] *PF* fn. *szék, pad, bármely egyéb ülőalkalmatosság* (eredete: **sä'o** eszköz és **heyn** ül)
- seyri:** [ʰsɛj.rɪ] *JC* fn. *ajak*
- seysoniltsan:** [sɛj.so.nɪl.'ʈsan] *PF* *gesz.* *Szép munka!* (eredete: **hasey soli niltsan** jól elvégzett)
- seyto:** [sɛj.'to] *PF* i.(t) *feldarabol* (elpusztult állatot)
- si:** [s-i] *PF* *ntesz, csinál, összetett igékben szerepel képző toldalék*
- sim:** [s-im] *PF* i.(átn) *közel van*
- si:** [sɪ] *PF* *ksz. és* (szavak között, toldalék is lehet: –si; tagmondatok között nem használatos, helyette: **ulte** és)
- sik:** [sɪkʰ] *PF* *part. idézet, függő beszéd bezárása idézet vége*
- silpey:** [sɪl.'pɛj] *PF* i.(tn) *remél* (**tsnì** majd a remélt dolog, **hacsak** nem különálló mondat) (ii) (összetétel ebből: **siltsan** jó és **pey** vár)
- silronsem:** [sɪl.'ron.sɛm] *PF* mn. *elmés, ötletes* (összetétel ebből: **siltsan** jó és **ronsem** elme)
- siltsan:** [sɪl.'ʈsan] *PF* mn. *jó* (megfelelő)
- sin-:** [sɪn] *PF* *esz. rá, rajta*
- ska'a:** [sk'a.'ʔa] *PF* i.(t) *(el)pusztít, megsemmisít, lerombol*
- skepek:** [ʰskɛ.pɛkʰ] *PF* mn. *formális, hivatalos*
- skiempa:** [ʰski.ɛm.pa] *PF* fn. *jobb oldal* (összetétel ebből: **skien** jobb és **pa'o** oldal)
- skien:** [ʰski.ɛn] *PF* mn. *jobb* (nem bal)
- ska+:** [sko] *PF* *told. mint..., ... szerepében*
- skxakep:** [ʰsk'a.kɛpʰ] *PF* mn., *hsz.* *valószínű, valószínűleg*
- skxawng:** [sk'awŋ] *PF* fn. *gyagyás, tökfaj*
- skxir:** [sk'ir] *PF* fn. *seb*
- skxir si:** [ʰsk'ir 's-i] *PF* i.(tn) *megsebesít* (eredete: **skxir** seb)
- skxirtsyip:** [ʰsk'ir.ʈsʝipʷ] *PF* fn. *vágás, horzsolás, kisebb seb* (eredete: **skxir** seb)

- skxom:** [sk'om] *PF* fn. *esély, lehetőség*
- sla'tsu:** ['sl·aʔ.ʔs·u] *PF* i.(t) *leír (jellemez)*
- slan:** [sl·an] *PF* i.(t) *támogat (érzelmileg, szociális-an vagy személyesen)* cs.sz.
- slantire:** [slan.ti.'ɾɛ] *PF* fn. *inspiráció, ihlet* (összetétel ebből: **slan** *segítség, támogatás* és **ti-rea** *szellem*)
- slantire si:** [slan.ti.'ɾɛ s·i] *PF* i.(tn) *inspirál* (eredete: **slantire** *inspiráció*)
- slayk:** [sl·ajkʔ] *PF* i.(t) *fésű, kefe*
- slä:** [slæ] *PF* ksz. *de*
- släkop:** ['slæ.kopʔ] *PF* hsz. *hanem* (összetétel ebből: **slä** *de* és **kop** *szintén*)
- slär:** [slæɾ] *PF* fn. *barlang*
- släle:** ['sl·ɛ.l·ɛ] *PF* i.(tn) *úszik*
- sleyku:** [slɛj.'k·u] *PF* i.(t) *készít, létrehoz* (eredete: **slu** *válik valamivé* és «**eyk**» *műveltető igei infixum*)
- sloa:** ['slo.a] *PF* mn. *széles*
- sloan:** [sl·o.'an] *PF* i.(tn) *önt, folyik*
- slosnep:** [slo.'snɛpʔ] *PF* aaa *aaa* (eredete: **snep** *aaa*)
- slosneppe:** [slo.'snɛ.pɛ] *PF* kérd. *milyen széles?* (eredete: **snep** *keskeny*) (másik alakja: *peslosnep*)
- slu:** [sl·u] *PF* i.(t) *válik (valamivé)*
- slukx:** [slukʔ] *PF* fn. *szarv*
- smar:** [smar] *PF* fn. *préda, zsákmány*
- smon:** [sm·on] *PF* i.(tn) *ismerni*
- sna'o:** ['sna.ʔo] *PF* fn. *készlet, csoport, halom, rakás* n.e.
- snafpilfya:** [sna.'fpil.fja] *PF* fn. *filozófia* (összetétel ebből: **sna'o** *készlet* és **fpilfya** *gondolkodásmód*) szó sz.: 'gondolkodásmódkészlet'
- snanumultxa:** [sna.nu.mul.'t'a] *PF* fn. *tanfolyam, kurzus (tanórák sorozata)* (eredete: **numultxa** *tanóra*)
- snapamrelvi:** [sna.pam.'ɾɛl.vi] *PF* fn. *abc* (eredete: **pamrelvi** *betű (fonetikus jel)*)
- snatanhi:** [sna.tan.'hi] *PF* fn. *csillagkép* (összetétel ebből: **sna'o** *csoport* és **tanhì** *csillag*) szó sz.: 'csillagcsoport'
- snatanhitsuip:** [sna.tan.'hi.ʔsjiɪp] *PF* fn. *csillagcsoport* (összetétel ebből: **sna'o** *csoport* és **tanhì(tsyip)** *csillag*)
- snatxärem:** [sna.'t'æ.ɾɛm] *PF* fn. *csontváz* (összetétel ebből: **sna'o** *készlet* és **txärem** *csont*) szó sz.: 'csontkészlet'
- snayi:** [sna.'ji] *PF* fn. *lépcsősor* (eredete: **yì** *szint*)
- snaytu:** ['snaj.tu] *PF* fn. *vesztes* (eredete: **snaytx** *veszít*)
- snaytx:** [sn·ajtʔ] *PF* i.(t) *veszít*
- snäm:** [sn·æm] *PF* i.(tn) *meg(romlik), rohad*
- snep:** [snɛpʔ] *PF* mn. *keskeny*
- snew:** [sn·ɛw] *PF* i.(t) *szorít, feszesít*
- snewsye:** ['snɛw.sjɛ] *PF* mn. *hátborzongató, kísérteties* (összetétel ebből: **snew** *szorít, feszesít* és **syeha** *lélegzet*)
- sneyä:** [snɛ.'jæ] *PF* nm. *saját(ja) egyes szám első személy* (eredete: **sno** *sajátja*)
- sngap:** [snj·apʔ] *PF* i.(t) *megszúr, (meg)csíp*
- sngä'i:** ['snj·æ.ʔ·i] *PF* i.(tnm) *(el)kezdődik*
- sngä'ikrr:** ['snj·æ.ʔi.kɾ] *PF* fn. *kezdet* (összetétel ebből: **sngä'i** *(el)kezdődik* és **krr** *idő*)
- sngä'itseng:** ['snj·æ.ʔi.ʔsɛŋ] *PF* fn. *kezdet, kezdő helyzet* (összetétel ebből: **sngä'i** *start* és **tseng** *hely*)
- sngä'iyu:** ['snj·æ.ʔi.ju] *PF* fn. *kezdő* (eredete: **sngä'i** *(el)kezdődik*)
- sngel:** [snjɛl] *PF* fn. *szemét*
- sngeltseng:** ['snjɛl.ʔsɛŋ] *PF* fn. *szemétdomb* (összetétel ebből: **sngel** *szemét* és **tseng** *hely*)
- sngum:** [snjum] *PF* fn. *aggodalom*
- sngum si:** [snjum s·i] *PF* i.(tn) *aggódik* (eredete: **sngum** *aggodalom*)
- sngumtsim:** ['snjum.ʔsim] *PF* fn. *aggasztó dolgozó, aggadalom oka/forrása* (összetétel ebből: **sngum** *aggodalom* és **tsim** *forrás*)
- sngunga':** ['snju.ŋaʔ] *PF* mn. *aggasztó, nyugtalanító* (eredete: **sngum** *aggodalom*)
- sno:** [sno] *PF* nm. *a sajátja* (visszaható)
- snokfyan:** ['snok.fjan] *PF* fn. *saját fogas* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **kurfyan** *fogas*)
- snolup:** ['sno.lupʔ] *PF* fn. *egyéni stílus* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **lupra** *stílus*)
- sno:** ['sno.mo] *PF* fn. *magán terület, ahova vissza lehet vonulni* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **mo** *terület*)
- snonivi:** ['sno.ni.vi] *PF* fn. *egyszemélyes függőágy* (összetétel ebből: **sno** *saját* és **nivi** *függőágy*)
- snonrra:** [sno.'nr.a] *PF* fn. *önteltség, önelégültség* (összetétel ebből: **sno** *ön-* és **nrra** *büszkeség*)
- snumina:** ['snu.mi.na] *CP* mn. *sötét, buta* cs.sz.

- so'ha:** [ˈs.oʔ.h.a] _{PF} i.(t) *lelkesnek lenni valami iránt, lelkesedést mutatni valamiért, izgattottnak lenni valami miatt, lelkesedni* (Megjegyzés: A „lelkesedni” mindig tárgyas a na'vi nyelvben -PF)
- so'yu:** [ˈso.ju] _{PF} fn. *rajongó(ja vminek) (társalgási nyelvben)*
- soaia:** [so.'a.i.a] _{PF} fn. *család (rendhagyó birtokos esete: soaiä)*
- sok:** [sokˀ] _{PF} mn. *friss, új keletű*
- som:** [som] _{PF} mn. *forró*
- somwew:** [som.'wɛw] _{PF} fn. *hőmérséklet (eredete: som forró és wew hideg)*
- somwewpe:** [som.'wɛw.pɛ] _{PF} *kérd. Milyen hőmérsékletű? (gyakoribb) (eredete: somwew hőmérséklet)*
- sop:** [s-opˀ] _{PF} i.(tn) *utazik*
- sopyu:** [ˈsop.ju] _{PF} fn. *utazó (eredete: sop utazik)*
- sosul:** [so.'sul] _{PF} mn. *közelben folyó víz, eső vagy nedves növényzet kellemes illatára emlékeztető*
- spaw:** [sp-aw] _{PF} i.(t) *hisz*
- spä:** [sp-æ] _{PF} ige *ugrik*
- späpeng:** [spæ.p-ɛŋ] _{PF} i.(tn) *rendbe hoz za magát(képletesen) (eredete: speng rendbe hoz)*
- spe'e:** [sp-ɛ.'ʔ-ɛ] _{PF} i.(t) *elfog, foglyul ejt*
- spe'etu:** [spɛ.'ʔɛ.tu] _{PF} fn. *fogoly (eredete: spe'e foglyul ejt)*
- speng:** [sp-ɛŋ] _{PF} i.(t) *helyreállít, rendbe hoz*
- spono:** [ˈspo.no] _{PF} fn. *sziget*
- spule:** [ˈsp-u.l-ɛ] _{PF} i.(t) *(meg)hajt, mozgásba hoz*
- spulmokri:** [spul.'mok.ri] _{PF} fn. *telefon (eredete: spule mozgásba hoz és mokri hang)*
- spulyaney:** [spul.ja.'nɛj] _{PF} fn. *kenuevező (összetétel ebből: spule hajt és yaney kenu)*
- spuwin:** [ˈspu.win] _{PF} mn. *régi, korábbi n.e.*
- spxam:** [sp'am] _{PF} fn. *gomba*
- spxin:** [sp'in] _{PF} mn. *beteg*
- srak(e):** [ˈsrak(ɛ)] _{PF} part. *eldöntendő kérdés jele*
- sran:** [sran] _{PF} *hsz., gesz. aha, ja, oké*
- srane:** [ˈsra.nɛ] _{PF} *hsz., gesz. igen*
- sraw:** [sraw] _{PF} mn. *fájdalmas*
- srä:** [sræ] _{PF} fn. *szövet*
- srätx:** [sr-ætˀ] _{PF} i.(t) *bosszant, zavar*
- sre+:** [srɛ] _{PF} *esz. korábban, megelőzőleg*
- sre':** [srɛʔ] _{PF} fn. *fog (testrészes)*
- srefey:** [srɛ.'f-ɛj] _{PF} i.(t), i.(tn) *elvár, számít valamire (összetétel ebből: sre+ előtt és pey vár)*
- srefpìl:** [srɛ.'fp-ɪl] _{PF} i.(t) *feltételez (eredete: sre+ előtt és pìl gondol)*
- srefwa:** [ˈsrɛ.fwa] _{PF} k.sz. *előtte (eredete: sre+ előtt és fwa az)*
- srekamtrr:** [srɛ.'kam.trɪ] _{PF} fn. *délelőtt (összetétel ebből: sre előtt és kxamtrr dél)*
- srekamtxon:** [srɛ.'kam.t'on] _{PF} fn. *éjjél előtt (összetétel ebből: sre előtt és kxamtxon éjjél)*
- srekrr:** [srɛ.'kr] _{PF} *hsz. korábban, már (összetétel ebből: sre előtt és krr idő)*
- srer:** [sr-ɛr] _{PF} i.(tn) *megjelenik, megvalósul, láthatóvá válik*
- srese'a:** [srɛ.s-ɛ.'ʔ-a] _{PF} i.(t) *megjósol, jövendöl, előre meglát (összetétel ebből: sre+ megelőzőleg és tse'a lát)*
- sresrr'ong:** [srɛ.sr.'ʔoŋ] _{PF} fn. *hajnal előtt (összetétel ebből: sre előtt és trr'ong hajnal)*
- sreton'ong:** [srɛ.ton.'ʔoŋ] _{PF} fn. *alkony, este naplemente előtt (összetétel ebből: sre előtt és txon'ong alkony)*
- srew:** [sr-ɛw] _{PF} i.(tn) *táncol(lehet srew) _D*
- srey:** [srɛj] _{PF} fn. *változat*
- srin:** [sr-im] _{PF} i.(t) *áthelyez, átad egyiktől a másiknak (ritkán használatos prefixum nélkül)*
- srok:** [srɔkˀ] _{PF} fn. *gyöngy (dísz)*
- sru':** [sr-uʔ] _{PF} i.(t) *zúz, tapos*
- srung:** [srɒŋ] _{PF} fn. *segítség*
- srunga':** [ˈsru.ŋaʔ] _{PF} mn. *hasznos (eredete: srung segít) n.e.*
- srung si:** [ˈsruŋ 's-i] _{PF} i.(tn) *segít(séget nyújt) (eredete: srung segítség)*
- srungsiyu:** [ˈsruŋ.si.ju] _{PF} fn. *segéd, segítő (eredete: srung segít)*
- srungtsyip:** [ˈsruŋ.tsjipˀ] _{PF} fn. *hasznos tipp (eredete: srung segít)*
- starli'u:** [ˈstar.li.ʔu] _{PF} fn. *adposition (összetétel ebből: sätare kapcsolat és li'u szó)*
- starsim:** [ˈst-ar.s-im] _{PF} i.(t) *összeszed, gyűjt*
- stawm:** [st-awm] _{PF} i.(t) *(meg)hall*
- stawmtswo:** [ˈstawm.tswɔ] _{PF} fn. *hallás (eredete: stawm hall)*
- stä'ni:** [ˈst-æʔ.n-i] _{PF} i.(t) *elkap*
- steftxaw:** [st-ɛ.'ft'-aw] _{PF} i.(t) *(meg)vizsgál, ellenőriz*
- steng:** [stɛŋ] _{PF} mn. *hasonló*
- steyki:** [stej.'k-i] _{PF} i.(t) *bosszant, dühít (eredete: sti dühöng és «eyk» műveltető igei infixum)*

- sti:** [st·i] *PF* i.(tn) *dühöng, bosszankodik*
- stiw:** ['sti.wi] *PF* fn. *csíny, rosszalkodás*
- stiwingá':** ['sti.wi.ŋaʔ] *PF* mn. *csintalan* (összetétel ebből: **stiw** csíny és **nga'** tartalmaz)
- stiw si:** ['sti.wi s·i] *PF* i.(tn) *rosszalkodik* (eredete: **stiw** csíny)
- stiwisiyu:** ['sti.wi.si.ju] *PF* fn. *csínytevő* (eredete: **stiw** csíny)
- sto:** [st·o] *PF* i.(tm) *megtagad, visszautasít, nem hajlandó valamire*
- stum:** [stum] *PF* hsz. *majdnem*
- stxeli:** ['st'ɛ.li] *PF* fn. *ajándék*
- stxenu:** ['st'ɛ.nu] *PF* fn. *ajánlat* (összetétel ebből: **stxeli** ajándék és **lonu** elereszt)
- stxenuŋg:** ['st'ɛ.nu.t·ŋ] *PF* i.(t) *ajánl* (eredete: **stxenu** ajánlat, fn.)
- stxong:** [st'ox] *PF* mn. *különös, szokatlan, ismeretlen*
- sulin:** ['s·u.l·im] *PF* i.(átn) *elfoglalt(nak lenni)* (pozitív értelemben), *elmélyed valamiben, amit különösen kellemesnek talál* (eredete: 'in elfoglalt)
- sum:** [sum] *PF* fn. *csigaház, kagylóhéj (tengeri)*
- sumsey:** ['sum.sɛj] *PF* fn. *ivóedény (kagylóhéjből)* (összetétel ebből: **sum** kagylóhéj és **sey** csésze)
- sung:** [s·uŋ] *PF* i.(t) *hozzátesz, hozzáad*
- sunu:** ['s·u.n·u] *PF* i.(tn) *megnyerő(nek) vagy szeretetre méltó(nak lenni)*
- sur:** [sur] *PF* fn. *íz, zamat*
- susyang:** [su.'sjaŋ] *PF* mn. *törekény*
- sutx:** [s·ut'] *PF* i.(t) *nyomon követ*
- swaw:** [swaw] *PF* fn. *pillanat*
- swawtsyip:** ['swaw.tsjip'] *PF* fn. *kis pillanat, másodperc* (eredete: **swaw** pillanat)
- swaynivi:** [swaj.ni.vi] *PF* fn. *családi függőágy* (összetétel ebből: **soaia** család és **nivi** függőágy) Megjegyzés: *soaia* összevonva ezzel: *sway*
- swek:** [swɛk'] *PF* fn. *bot, pálca*
- swey:** [swɛj] *PF* mn. *legjobb*
- sweylu:** ['swɛj.l·u] *PF* ige *kellene* (eredete: **swey** a legjobb és **lu** lenni)
- swirä:** [swi.'ræ] *PF* fn. *teremtmény*
- swizaw:** [swi.'zaw] *PF* fn. *nyíl(vessző)*
- swizawsena:** [swi.'zaw.sɛ.na] *PF* fn. *tegez* (az *ikran nyergéhez erősített*) (összetétel ebből: **swizaw** nyíl és **sähena** hordozó)
- swoa:** ['swo.a] *PF* fn. *részegítő ital, vagy "szesz"*
- swoasey:** ['swo.a.sɛj] *PF* fn. *egy személyes ivóedény, "korsó"(kagylóhéjből, részegítő italokhoz)* (összetétel ebből: **swoa** részegítő ital, szesz és **sey** csésze)
- swoasey ayll:** ['swo.a.sɛj a.'j] *PF* fn. *több személye ivóedény, "kancsó"* (összetétel ebből: **swoasey** ivóedény részegítő italokhoz és **yll** közös)
- swok:** [swok'] *PF* mn. *szent*
- swotu:** ['swo.tu] *PF* fn. *szent hely*
- syam:** [sj·am] *PF* i.(t) *szagol*
- syanan:** ['sja.nan] *PF* fn. *egy csepp vagy kisebb vízesések sorozata, amelyek egy folyamból vagy tavakból folynak* (megszámálható)
- syaw:** [sj·aw] *PF* i.(tn) *hív, szólít*
- syay:** [sja.j] *PF* fn. *sors*
- syayvi:** ['sja.j.vi] *PF* fn. *szerencse, esély* (eredete: **syay** sors)
- syä'ä:** ['sjæ.ʔæ] *PF* mn. *keserű*
- syé'otxang:** ['sjɛ.ʔo.t'ax] *PF* fn. *fúvós hangszer* (összetétel ebből: **syeha** lélegzet és 'otxang hangszer)
- syeha:** ['sjɛ.ha] *PF* fn. *lélegzet*
- syeha si:** ['sjɛ.ha s·i] *PF* i.(tn) *lélegzik* (eredete: **syeha** lélegzet)
- syen:** [sjɛn] *PF* mn. *végző, utolsó*
- syep:** [sj·ɛp'] *PF* i.(t) *csapdába ejt*
- syeprel:** [sjɛp.'rɛl] *PF* fn. *fényképezőgép, kamera* (összetétel ebből: **syep** csapdába ejt és **rel** kép)
- syewe:** ['sjɛ.wɛ] *PF* fn. *zsír (húsban)*
- syewenga':** ['sjɛ.wɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *zsíros* (összetétel ebből: **syewe** zsír és **nga'** tartalmaz)
- syo:** [sjo] *PF* mn. *könnyű* (fizikai értelemben)
- syokup:** [sjo.'kup'] *PF* fn. *súly* (fizikai) (eredete: **syo** könnyű és **ku'up** nehéz)
- syon:** [sjon] *PF* fn. *vonás, jellegzetesség, tulajdonság, ismertetőjel, jellemvonás, külső megjelenés, oldal, tulajdonság*
- syonli'u:** ['sjon.li.ʔu] *PF* fn. *melléknév* (összetétel ebből: **syon** tulajdonság és **li'u** szó)
- syor:** [sj·or] *PF* i.(tn) *relaxál, kikapcsol*
- syulang:** ['sju.lax] *PF* fn. *virág*
- syura:** [sju.'ra] *PF* fn. *energia* (fizikai vagy szellemi)
- syuratan:** [sju.'ra.tan] *JC,PF* fn. *biolumineszcencia, fénykibocsátás* (összetétel ebből: **syura** energia és **atan** fény)

syusmung: [ʃju.smuŋ] *PF* fn. *tálca* (összetétel ebből: **syuve** étel és **smung** szállító eszköz)
syuve: [ʃju.ve] *PF* fn. *étel, enniivaló* (gyűjtőnév,

nincs többesszáma)
syuvekel: [ʃju.ve.ke] *PF* fn. *éhínség* (eredete: **syuve** étel)

T

ta-: [ta] *PF* esz. *-ból/-ből, -tól/-től, felől, irányából* (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal)

ta'em: [ta.ʔem] *PF* hsz. *fentről, felülről*

ta'leng: [taʔ.ɛŋ] *PF* fn. *bőr*

ta'lengan: [taʔ.ɛ.ŋe.an] *PF* mn. *na'vi bőr-kék* (összetétel ebből: **ta'leng** bőr és **ean** kék)

tafkip-: [ta.'fkipʔ] *PF* told. *fentről valami(k) közül* (összetétel ebből: **ta** felől és **fkip-** fent között)

tafral: [ta.'fral] *PF* hsz. *ettől, ezért, emiatt, ebből eredően*

takip-: [ta.'kipʔ] *PF* told. *közül(ről)* (összetétel ebből: **ta** felől és **kip-** között)

takrra: [ta.'kɾ.a] *PF* ksz. *... óta* (időben) *másik alakja* **takrra** (összetétel ebből: **krr** idő and **ta** ... -tól)

taksyokx: [t.ak.'syokʔ] *PF* i.(tn) *tapsol* (eredete: **takuk** üt és **tsyokx** kéz)

takuk: [t.a.k.ukʔ] *PF* i.(t) *lesújt, (meg)üt, eltalál*

talun-: [ta.'lun] *PF* told. *... miatt*

talun(a): [ta.'lun(a)] *PF* ksz. *mert* (összetétel ebből: **ta** felől és **lun** ok)

tam: [t.am] *PF* i.(tn); *gesz. megteszi; rendben; jó lesz*

tam tam: [t'am t'am] *M* *gesz. nyugalom! elég (le- gyen)! csitulj! semmi baj!*

tangek: [ta.ŋekʔ] *PF* fn. *fatörzs*

tanhì: [tan.'hi] *PF* fn. *csillag, biolumineszcens szepplő*

tanleng: [tan.ɛŋ] *PF* fn. *(fa)kéreg* (eredete: **tangek** fatörzs és **ta'leng** bőr)

tare: [t.a.r.ɛ] *PF* i.(t) *összeköt, összekapcsol, kapcsolatban van*

tarnioang: [taɾ.ni.o.ang] *PF* fn. *ragadozó* (összetétel ebből: **taron** vadászik és **ioang** állat)

taron: [t.a.r.on] *JC,PF* i.(t) *vadászik*

taronyu: [ta.ron.ju] *JC,PF* fn. *vadász* (összetétel ebből: **taron** vadászik és **-yu** főnévképző)

taronyutsyìp: [ta.ron.ju.tsyipʔ] *PF* fn. *vadászocska* (eredete: **taronyu** vadász)

tatep: [t.a.t.ɛpʔ] *PF* i.(t) *(el)veszít*

tatlam: [tat.'lam] *PF* hsz. *látszólag* (eredete: **lam** látszik)

taw: [taw] *PF* fn. *ég(bolt)*

taweyk(a): [ta.'wejk(a)] *PF* ksz. *mert, „azon oknál fogva”*

tawng: [t.awŋ] *PF* i.(tn) *lebukik, alámerül, zuhan*

tawsyuratan: [taw.sju.'ra.tan] *PF,LN* fn. *sarkifény* (összetétel ebből: **taw** ég(bolt) és **syuratan** fénykibocsátás)

täftxu: [t.æ.'ft'u] *PF* i.(t) *sző*

täftxuyu: [tæ.'ft'u.ju] *PF* fn. *takács* (eredete: **täftxu** sző és **-yu** főnévképző)

tätxaw: [t.æ.'t'aw] *PF* i.(tn) *visszatér*

te: [tɛ] *JC* part. *a teljes nevekben szerepel*

tekre: [tɛk.rɛ] *PF* fn. *koponya*

tel: [t.ɛl] *PF* i.(t) *kap*

telem: [tɛ.'ɛm] *PF* fn. *zsinór*

tem: [t.ɛm] *PF* i.(tn) *lő*

temrey: [tɛm.'rɛj] *PF* fn. *túlélés* (eredete: **em-rey** túlél)

teng: [tɛŋ] *PF* mn. *azonos, egyenlő, megegyező*

tengfya: [tɛŋ.fja] *PF* ksz. *(ugyan)úgy, ahogy/mint...; ahogy, olyanképpen* (helyzetből adódó hasonlóság) (összetétel ebből: **teng** megegyező és **fya'o** út)

tengkrr: [tɛŋ.'kɾ] *PF* ksz. *amíg, miközben, miatt* (összetétel ebből: **teng** megegyező és **krr** idő)

teri-: [tɛ.'ri] *PF* told. *-ról/-ről, vonatkozóan, illetően*

terkup: [t'ɛɾ.k.upʔ] *PF* i.(tn) *meghal*

teswotŋ: [tɛ.'swo.t.ŋ] *PF* i.(t) *engedélyez* (összetétel ebből: **tŋ** ad)

tete: [tɛ.tɛ] *PF* mn. *tompa, életlen*

tewng: [tɛwŋ] *PF* fn. *ágyékkötő*

tewti: [t'ɛw.ti] *PF* *gesz. gez. húha! nahát!*

teya: [tɛ.'ja] *PF* mn. *tele*

teya si: [tɛ.'ja 's.i] *PF* i.(tn) *tölt* (a megtöltött *do-log* részes esetben) (eredete: **teya** tele)

teynga: [tɛjŋ.a] *PF* fn. *az a válasz* (az összevonás elemei **tì'eyng a**)

teyngla: [tɛjŋ.la] *PF* fn. *az a válasz* (jelölt alany) (az összevonás elemei **tì'eyng-il a**)

- teyngta:** [t'eɲg.ta] *PF* fn. az a válasz (tárgyeset) (az összevonás elemei **tí'eyng-it a**)
- teyr:** [tejr] *PF* mn. fehér
- teyrpin:** [t'ejr.pin] *PF* fn. fehér szín (eredete: **teyr** fehér)
- tiam:** [t'i.i.am] *PF* i.(t) számol
- til:** [til] *PF* fn. ízület, zsanér
- tili'u:** [t'i.li.ʔu] *PF* fn. kötőszó (összetétel ebből: **til** ízület és **li'u** szó)
- tinan:** [t'i.nan] *PF* fn. olvasás (eredete: **inan** olvas)
- tirea:** [t'i.rɛ.a] *PF* fn. szellem, szellemiség
- tireafya'o:** [t'i.rɛ.a.ɸa.ʔo] *PF* fn. szellemösvény, szellem(i) út (energiaháló) (összetétel ebből: **tirea** szellem és **fya'o** út)
- tireaioang:** [t'i.rɛ.a.i.o.aŋ] *PF* fn. szellemállat (összetétel ebből: **tirea** szellem és **ioang** állat)
- tireapängkxo:** [t'i.rɛ.a.p.æŋ.k'o] *PF* ige tanácskozik (összetétel ebből: **tirea** lélek és **pängkxo** beszélget)
- tiretu:** [t'i.rɛ.tu] *PF* fn. sámán (eredete: **tirea** szellem és **tute** személy)
- tí'al:** [t'i.'ʔal] *PF* fn. pazarlás (eredete: **'al** pazarol)
- tí'awm:** [t'i.'ʔawm] *PF* fn. táborhely (eredete: **'awm** tábor)
- tí'awm si:** [t'i.'ʔawm 's.i] *PF* i.(tn) táboroz (eredete: **'awm** tábor)
- tí'awpo:** [t'i.'ʔaw.po] *PF* fn. egyénieskedés, önzés (eredete: **'awpo** egy személy)
- tí'efu:** [t'i.'ʔɛ.fu] *PF* fn. érzelem (eredete: **'efu** érez)
- tí'em:** [t'i.'ʔɛm] *PF* fn. a főzés művészete (eredete: **'em** főz)
- tí'eylan:** [t'i.'ʔɛj.lan] *PF* fn. barátság (eredete: **'eylan** barát)
- tí'eyng:** [t'i.'ʔɛjŋ] *PF* fn. válasz, felelet (eredete: **'eyng** válaszol)
- tí'í'a:** [t'i.'ʔi'.a] *PF* fn. befejezés (eredete: **'í'a** befejez)
- tí'í'avay:** [t'i.'ʔi'.a.vaɰ] *PF* *hsz.* a végsőkig (összetétel ebből: **'í'a** befejez és **vay** amíg)
- tí'iluke:** [t'i'.i.lu.kɛ] *PF* mn. végtelen (összetétel ebből: **tí'í'a** befejezés és **luke** nélkül)
- tí'ipu:** [t'i.'ʔi.pu] *PF* fn. humor (eredete: **'ipu** humoros)
- tí'o':** [t'i.'ʔo'] *PF* fn. móka, izgalom (eredete: **'o'** izgalmas)
- tí'ong:** [t'i.'ʔoŋ] *PF* fn. virágzás, kinyílás (eredete: **'ong** virágzik)
- tí'ul:** [t'i.'ʔul] *PF* fn. növekedés
- tíeyktan:** [t'i.'ɛjk.tan] *JC,PF* fn. vezetőség (eredete: **eyktan** vezető)
- tífe'ul:** [t'i.'fɛ.ʔul] *PF* fn. rosszabbodás (általános, elvont értelemben) (eredete: **fe'ul** rosszabbodik)
- tífkeytok:** [t'i.'fkɛj.tok'] *PF* fn. állapot, körülmény, helyzet (eredete: **fkeytok** létezik)
- tífli:** [t'i.'flɛ] *PF* fn. siker (általánosságban) (eredete: **flä** sikerrel jár)
- tíflianga':** [t'i.'flɛ.ŋa] *PF* mn. sikeres (összetétel ebből: **tífli** siker és **nga'** tartalmaz)
- tífli:** [t'i.'flɛ] *PF* fn. gyengédség (eredete: **flir** gyengéd)
- tífmetok:** [t'i.'fmɛ.tok'] *PF* fn. próba(tétel) (eredete: **fmetok** próbára tesz)
- tífmi:** [t'i.'fmi] *PF* fn. próba, kísérlet (eredete: **fmi** megpróbál)
- tífnu:** [t'i.'fnu] *PF* fn. csend, némaság (eredete: **fnu** elcsendesül)
- tífnunga':** [t'i.'fnu.ŋa'] *PF* mn. csendes (eredete: **fnu** elcsendesül) n.e.
- tíftang:** [t'i.'ftaŋ] *PF* fn. megállás, félbe-/megszakítás, hangszalag-zárhang (eredete: **ftang** megáll)
- tíftang si:** [t'i.'ftaŋ s.i] *PF* i.(tn) megállít (eredete: **tíftang** megállítás)
- tíftia:** [t'i.fti'.a] *PF* fn. tanulás (eredete: **ftia** tanul)
- tíftia kifkeyä:** [t'i.fti'.a ki.'fkɛ.jæ] *PF* fn. tudomány, természettudomány (összetétel ebből: **tíftia** tanulás és **kifkey** világ)
- tíftiatu:** [t'i.fti'.a.tu] *PF* fn. kutató (eredete: **tíftia** tanulás)
- tíftiatu kifkeyä:** [t'i.fti'.a.tu kl.'fkɛ.jæ] *PF* fn. tudós (összetétel ebből: **tíftiatu** kutató és **kifkey** világ)
- tíftxavang:** [t'i.'ft'a.vaŋ] *PF* fn. szenvedély (eredete: **ftxavang** szenvedélyes)
- tíftxey:** [t'i.'ft'ɛj] *PF* fn. választás (eredete: **ftxey** választ)
- tíftxuli'u:** [t'i.ft'u.'li.ʔu] *PF* fn. nyilvoános beszéd (eredete: **ftxuli'u** szónokol, beszédet mond)
- tífyawintxu:** [t'i.fja.win.'t'u] *PF* fn. útmutatás (eredete: **fyawintxu** utat mutat)
- tífyeyn:** [t'i.'fjɛjŋ] *PF* fn. érettség, fejlettség, beteljesülés (eredete: **fyeyn** érett, fejlett)

- tihawl:** [ti.'hawɫ] *PF* fn. *előkészületek, terv* (eredete: **hawɫ** készülődik)
- tihawnu:** [ti.'haw.nu] *PF* fn. *védelem* (eredete: **hawnu** véd, óv)
- tihawnu si:** [ti.'haw.nu 's-i] *PF* i.(tn) *véd* (eredete: **tihawnu** védelem)
- tihipey:** [ti.'hi.pej] *PF* fn. *tétovázás* (eredete: **hipey** tétovázik)
- tihona:** [ti.'ho.na] *PF* fn. *cukiság, kedvesség* (eredete: **hona** kedves)
- tik'in:** [tik.'ʔim] *PF* fn. *szabadidő, teendők hiánya* (eredete: **in** elfoglalt)
- tikakpam:** [tik.kak.'pam] *PF* fn. *siiketség* (eredete: **kakpam** siiket)
- tikakrel:** [tik.kak.'rel] *PF* fn. *vakság* (eredete: **kakrel** vak)
- tikan:** [ti.'kan] *PF* fn. *cél(kitűzés)* (eredete: **kan** megcéloz)
- tikangkem:** [ti.'kaŋ.kɛm] *PF* fn. *munka* (eredete: **kem** cselekvés, tett)
- tikangkem si:** [ti.'kaŋ.kɛm 's-i] *PF* i.(tn) *dolgozik* (eredete: **tikangkem** munka)
- tikangkemvi:** [ti.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* fn. *feladat, kijelölt/egységnyi munka* (eredete: **tikangkem** munka)
- tikanu:** [ti.'ka.nu] *PF* fn. *ész* (eredete: **kanu** okos)
- tikawng:** [ti.'kawŋ] *PF* fn. *gonosz(ság)* (eredete: **kawng** rossz)
- tikeftxo:** [ti.kɛ.'ft'o] *PF* fn. *szomorúság* (eredete: **keftxo** szomorú)
- tikeftxonga':** [ti.kɛ.'ft'o.ŋaʔ] *PF* mn. *szomorú* (eredete: **keftxo** szomorú) n.e.
- tikelu:** [ti.'kɛ.lu] *PF* fn. *hiány* (eredete: **ke** nem és **lu** lenni)
- tikemwiä:** [ti.kɛm.'wi.æ] *PF* fn. *igazságtalanság* (eredete: **kemwiä** helytelen, igazságtalan, rossz)
- tikenong:** [ti.'kɛ.noŋ] *PF* fn. *példa* (eredete: **kenong** példát mutat)
- tiketeng:** [ti.'kɛ.tɛŋ] *PF* fn. *különbség* (összetétel ebből: **ke** nem és **teng** azonos)
- tikin:** [ti.'kin] *PF* fn. *szükség* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
- tiktseri:** [tik.'tɕɛ.ri] *PF* fn. *tudatlanság* (eredete: **tseri** észrevesz, megjegyez, tudatában van)
- tikusar:** [ti.ku.'sar] *PF* fn. *tanítás (cselekvés)* (eredete: **kar** tanít)
- tikxey:** [ti.'k'ɛj] *PF* fn. *tévedés, hiba* (eredete: **kxeyey** hiba)
- tikxey si:** [ti.'k'ɛj 's-i] *PF* i.(tn) *elront, hibát vét, rosszat tesz* (eredete: **tikxey** hiba)
- tikxim:** [ti.'k'im] *PF* fn. *parancsolás, utasítás* (eredete: **kxim** parancsol, utasít)
- tikxim si:** [ti.'k'im 's-i] *PF* i.(tn) *felette áll (rangsorban), a főnökének lenni* (eredete: **tikxim** parancsolás, utasítás)
- tikxuke:** [ti.'k'u.kɛ] *PF* fn. *biztonság* (eredete: **kxuke** biztonságos)
- tislam:** [ti.'lam] *PF* fn. *megjelenés, kinézet* (eredete: **lam** látszik)
- tulang:** [ti.'laŋ] *PF* fn. *felfedezés* (eredete: **lang** felfedez)
- tilatem:** [ti.'la.tɛm] *PF* fn. *változás* (eredete: **latem** változik)
- tilyen:** [ti.'liɛn] *PF* fn. *esemény, történés* (eredete: **len** történik)
- tileyem:** [ti.'leiɛm] *PF* fn. *kiáltás* (eredete: **leyem** kiált)
- tileyemfe':** [ti.'leiɛm.'fɛʔ] *PF* fn. *panaszkodás* (eredete: **leyemfe'** panaszkodik)
- tileyemkem:** [ti.'leiɛm.'kɛm] *PF* fn. *tiltakozás (elvont fogalom)* (eredete: **leyemkem** tiltakozik)
- tilor:** [ti.'lor] *PF* fn. *szépség* (eredete: **lor** szép)
- tim:** [tim] *PF* mn. *alacsony*
- timal:** [ti.'mal] *PF* fn. *megbízhatóság* (eredete: **mal** megbízható)
- time'em:** [ti.'mɛ.'ʔɛm] *PF* fn. *harmónia (általános értelemben)* (eredete: **me'em** harmonikus)
- timeyp:** [ti.'mɛjp] *PF* fn. *gyengeség* (eredete: **meyp** gyenge)
- timl'an:** [ti.mɫ.'ʔan] *PF* fn. *elfogadás* (eredete: **ml'an** elfogad)
- timok:** [ti.'mɔkʔ] *PF* fn. *javaslat* (eredete: **mok** javasol)
- timungwrr:** [ti.muŋ.'wɾ] *PF* fn. *kivétel* (eredete: **mungwrr** kivételével)
- timungwrr si:** [ti.muŋ.'wɾ 's-i] *PF* i.(tn) *kivételezik, kivételt tesz* (eredete: **timungwrr** kivétel)
- timuntxa:** [ti.mun.'t'a] *PF* fn. *párzás, házasság* (eredete: **muntxa** egyesült)
- timweypey:** [tim.'wej.pej] *PF* fn. *türelem* (eredete: **maweypey** türelmesnek lenni)
- timwiä:** [tim.'wi.æ] *PF* fn. *becsületesség, igazság(osság)* (eredete: **muiä** rendes, igazságos, helyes, becsületes)

- tĩmyì:** [tĩm.ji] *PF* fn. *alacsony szint* (összetétel ebből: **tĩm** *alacsony* és **yì** *szint*)
- tĩn:** [tĩn] *PF* fn. *elfoglaltságot adó cselekvés* (eredete: **ĩn** *elfoglalt*)
- tĩnawri:** [tĩ.'naw.ri] *PF* fn. *tehetség* (eredete: **nawri** *tehetséges*)
- tĩnew:** [tĩ.'nɛw] *PF* fn. *vágy* (eredete: **new** *akar*)
- tĩng:** [t.'iŋ] *PF* i.(t) *ad*
- tĩngay:** [tĩ.'ŋaj] *PF* fn. *igazság* (eredete: **ngay** *igaz*)
- tĩngäzik:** [tĩ.'ŋæ.zikʷ] *PF* fn. *nehézség, probléma* (eredete: **ngäzik** *nehéz*)
- tĩng ftxi:** [t.'iŋ ft'i] *PF* i.(tn) *kóstol* (eredete: **tĩng** *ad* és **ftxi** *nyelv*)
- tĩng lawr:** [t.'iŋ lawr] *PF* i.(tn) *szöveg nélkül énekel, dúdol* (eredete: **tĩng** *ad* és **lawr** *dallam*)
- tĩng mikyun:** [t.'iŋ 'mik.jun] *PF* i.(tn) *(meg)hallgat* (eredete: **tĩng** *ad* és **mikyun** *fül*)
- tĩng nari:** [t.'iŋ 'na.ri] *PF* i.(tn) *figyel, szó sz.: szemet ad* (eredete: **tĩng** *ad* és **nari** *szem*)
- tĩngong:** [tĩ.'ŋoŋ] *PF* fn. *fásultság, lustaság* (eredete: **ngong** *lusta*)
- tĩng ontu:** [t.'iŋ 'on.tu] *JC,PF* i.(tn) *szagol* (eredete: **tĩng** *ad* és **ontu** *orr*)
- tĩngop:** [tĩ.'ŋopʷ] *PF* fn. *alkotás elvont fogalma* (eredete: **ngop** *alkot, készít*)
- tĩng tseng:** [t.'iŋ 'tsɛŋ] *PF* i.(tn) *helyet ad* (eredete: **tĩng** *ad* és **tseng** *hely*)
- tĩng zekwä:** [t.'iŋ 'zɛk.wæ] *PF* i.(tn) *érint (szándékosan)* (eredete: **tĩng** *ad* és **zekwä** *ujj*)
- tĩno:** [tĩ.'no] *PF* fn. *alaposság, részletesség*
- tĩnomum:** [tĩ.'no.mum] *PF* fn. *kíváncsiság* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- tĩnu:** [tĩ.'nu.i] *PF* fn. *sikertelenség (elvont fogalom)* (eredete: **nui** *sikertelennek lenni*)
- tĩnvi:** [tĩm.vi] *PF* fn. *feladat, tennivaló*
- tĩnvi si:** [tĩm.vi s'i] *PF* i.(tn) *feladatot végrehajt, valamit megcsinál* (eredete: **tĩnvi** *feladat*)
- tĩoeyktĩng:** [tĩ.'o.ɛjk.tiŋ] *PF* fn. *magyarázat* (eredete: «**eyk**» *műveltető igei infixum*) (köznyelvi használat [tĩ.'o.ɛjk.tiŋ])
- tĩohakx:** [tĩ.'o.'hakʷ] *PF* fn. *éhség* (eredete: **ohakx** *éhes*)
- tĩomum:** [tĩ.'o.mum] *PF* fn. *tudás* (eredete: **omum** *tud*)
- tĩpawm:** [tĩ.'pawm] *PF* fn. *kérdés* (eredete: **pawm** *kérdez*)
- tĩpähem:** [tĩ.'pæ.hɛm] *PF* fn. *érkezés* (eredete: **pähem** *érkezik*)
- tĩpängkxo:** [tĩ.pæŋ.'k'o] *PF* fn. *beszélgetés, megbeszélés* (eredete: **pängkxo** *beszélget*)
- tĩpängkxotsyip:** [tĩ.pæŋ.'k'o.tʃjipʷ] *PF* fn. *csevej* (eredete: **tĩpängkxo** *beszélgetés*)
- tĩpe'un:** [tĩ.'pɛ.ʔun] *PF* fn. *döntés* (eredete: **pe'un** *dönt*)
- tĩprte':** [tĩ.'pɾ.tɛʔ] *PF* fn. *öröm* (eredete: **prte'** *örömteli*)
- tĩpsaw:** [tĩp.'saw] *PF* fn. *ügyetlenség* (eredete: **pısaw** *ügyetlen, kétbalkezes*)
- tĩralpeng:** [tĩ.'ral.'pɛŋ] *PF* fn. *fordítás, tolmácsolás* (eredete: **ral** *jelentés* és **peng** *mond*)
- tĩran:** [t.'i.'r'an] *PF* i.(tn) *sétál*
- tĩrawn:** [tĩ.'rawn] *PF* fn. *kicserélés, helyettesítés* (eredete: **rawn** *kicserél*)
- tĩrengop:** [tĩ.'rɛ.ŋopʷ] *PF* fn. *tervezés* (eredete: **rengop** *tervez*)
- tĩrey:** [tĩ.'rɛj] *PF* fn. *élet* (eredete: **rey** *él*)
- tĩrol:** [tĩ.'rol] *PF* fn. *dal, ének* (eredete: **rol** *énekel*)
- tĩronsrel:** [tĩ.'ron.sɾɛl] *PF* fn. *képzlet* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- tĩska'a:** [tĩ.ska.'ʔa] *PF* fn. *pusztítás* (eredete: **ska'a** *pusztít*)
- tĩsla'tsu:** [tĩ.'slaʔ.tʃu] *PF* fn. *leírás* (eredete: **sla'tsu** *leír*)
- tĩslan:** [tĩ.'slan] *PF* fn. *támogatás (érzelmi, szociális vagy személyes)* (eredete: **slan** *támogat*) CS.SZ.
- tĩsnaytx:** [tĩ.'snajtʰ] *PF* fn. *vereség, veszteség* (eredete: **snaytx** *veszít*)
- tĩso'ha:** [tĩ.'soʔ.ha] *PF* fn. *lelkesedés, pozitív hozzáállás* (eredete: **so'ha** *lelkesnek lenni*)
- tĩsom:** [tĩ.'som] *PF* fn. *hő* (eredete: **som** *forró*)
- tĩsop:** [tĩ.'sopʷ] *PF* fn. *utazás* (eredete: **sop** *utazik*)
- tĩspe'e:** [tĩ.spɛ.'ʔɛ] *PF* fn. *zsákmány* (eredete: **spe'e** *elfog*)
- tĩspxin:** [tĩ.'sp'in] *PF* fn. *betegségi állapot* (eredete: **spxin** *beteg*)
- tĩsraw:** [tĩ.'sɾaw] *PF* fn. *fájdalom* (eredete: **sraw** *fájdalmas*)
- tĩsraw seyki:** [tĩ.'sɾaw sɛj.'k-i] *PF* i.(t) *megsért, megbánt* (összetétel ebből: **tĩsraw** *fájdalom* és **s«eyk»i** *csinál (műveltető)*)
- tĩsraw si:** [tĩ.'sɾaw 's-i] *PF* i.(tn) *fáj, fájdalmas(nak lenni)* (eredete: **tĩsraw** *fájdalom*)
- tĩsrese'a:** [tĩ.'sɾɛ.sɛ.ʔa] *PF* fn. *jóslat* (eredete: **srese'a** *megjósol*)

- tisteftxaw:** [tɪ.stɛ.'ft'aw] *PF* fn. vizsgálat (eredete: **steftxaw** vizsgál)
- tisti:** [tɪ.'sti] *PF* fn. düh (eredete: **sti** dühöng)
- tisung:** [tɪ.'suŋ] *LN* fn. addition, post script (eredete: **sung** add)
- tisyor:** [tɪ.'sjor] *PF* fn. relaxáció (eredete: **syor** relaxál)
- titaron:** [tɪ.'ta.rɔn] *PF* fn. vadászás (általában) (eredete: **taron** vadászik)
- titerkup:** [tɪ.'tɛɾ.kupˀ] *PF* fn. halál (elvont értelemben) (eredete: **terkup** meghal) "A halál elkerülhetetlen."
- titsan'ul:** [tɪ.'tsan.ʔul] *PF* fn. javulás (általános, elvont értelemben) (eredete: **tsan'ul** javul)
- titseri:** [tɪ.'tse.ri] *PF* fn. tudatosság (eredete: **tseri** észrevesz, megjegyez, tudatában van)
- titslam:** [tɪ.'tslam] *PF* fn. értelem, intelligencia (eredete: **tslam** ért)
- títstew:** [tɪ.'tstɛw] *PF* fn. bátorság, merészség
- títstewnga':** [tɪ.'tstɛw.ŋaʔ] *PF* mn. bátor, merész (eredete: **títstew** bátorság, merészség) n.e. (pl. bátor tett)
- títstunwi:** [tɪ.'tstun.wi] *PF* fn. kedvesség (eredete: **tstunwi** kedves)
- títstunwinga':** [tɪ.'stun.wi.ŋaʔ] *PF* mn. kedves (összetétel ebből: **títstunwi** kedvesség és **nga'** tartalmaz)n.e.
- títsunslu:** [tɪ.'tsun.slu] *PF* fn. lehetőség (eredete: **tsunslu** lehet, szabad)
- titsyär:** [tɪ.'tsjæɾ] *PF* fn. elutasítás (eredete: **tsyär** elutasít)
- títusaron:** [tɪ.tu.'sa.rɔn] *PF* fn. vadászás (eredete: **taron** vadászik)
- títxanew:** [tɪ.'t'a.nɛw] *PF* fn. falánkság, mohóság (eredete: **txanew** falánk, mohó)
- títxen:** [tɪ.'t'ɛn] *PF* fn. éberség, ébrenlét (eredete: **txen** éber)
- títxen si:** [tɪ.'t'ɛn s.i] *PF* i.(tn) felébred, felébreszt (eredete: **títxen** ébrenlét)
- títxula:** [tɪ.'t'u.la] *PF* fn. építmény (eredete: **tx-ula** épít)
- títxur:** [tɪ.'t'ur] *PF* fn. erő (eredete: **txur** erős)
- títxurnga':** [tɪ.'t'ur.ŋaʔ] *PF* mn. erős (eredete: **títxur** erő) n.e.
- tívawm:** [tɪ.'vawm] *PF* fn. sötétség (eredete: **vawm** sötét)
- tiväng:** [tɪ.'væŋ] *PF* fn. szomjúság (eredete: **väng** szomjas)
- tive'ki:** [tɪ.vɛʔ.'ki] *PF* fn. gyűlölet (eredete: **ve'ki** gyűlöl)
- tíwan:** [tɪ.'wan] *PF* fn. összezavarrás, álcázás (eredete: **wan** elrejt)
- tíwäsul:** [tɪ.'wæ.sul] *PF* fn. verseny (eredete: **wäsul** versenyez)
- tíwäte:** [tɪ.wæ.'tɛ] *PF* fn. vita, veszekedés (eredete: **wäte** vitatkozik)
- tíwew:** [tɪ.'wɛw] *PF* fn. hideg (eredete: **wew** hideg)
- tíwìngay:** [tɪ.wi.'ŋa.j] *PF* fn. bizonyítás, bizonyíték (általában) (eredete: **wìngay** bizonyít)
- tíwusem:** [tɪ.wu.'sɛm] *PF* fn. küzdelem (eredete: **wem** küzd)
- tíyawn:** [tɪ.'jawn] *PF* fn. szeretet (eredete: **yawne** szeretett)
- tíyawr:** [tɪ.'jawɾ] *PF* fn. helyesség (eredete: **eyawr** helyes)
- tíyäkx:** [tɪ.'jækˀ] *PF* fn. figyelmen kívül hagyás, semmibe vétel (eredete: **yäkx** figyelmen kívül hagy, semmibe vesz)
- tíyo':** [tɪ.'yoʔ] *PF* fn. tökéletesség (eredete: **yo'** tökéletes)
- tíyora':** [tɪ.jo.'raʔ] *PF* fn. győzelem, nyereség (eredete: **yora'** nyer)
- tíyusom:** [tɪ.ju.'som] *PF* fn. evés (cselekvés) (eredete: **yom** eszik)
- to:** [to] *PF* part. középfokot jelez mint (told.-ként működik)
- tok:** [t.okˀ] *PF* i.(t) elfoglal
- tokx:** [tokˀ] *PF* fn. test
- tolel:** [to.'lɛl] *PF* gesz. Heureka! Megvan! Értem! (szinoníma: **tslolam**)
- toltem:** [t.ol.'t.ɛm] *PF* i.(t) lő
- tompa:** [ˈtom.pa] *PF* fn. eső
- tompakel:** [ˈtom.pa,kel] *PF* fn. aszály (eredete: **tompa** eső)
- tompameyp:** [tom.pa.'mɛjpˀ] *PF* fn. szitáló eső (eredete: **tompa** eső és **meyp** gyenge)
- tomperwì:** [ˈtom.pɛɾ.wi] *PF* fn. havaseső (eredete: **tompa** eső és **herwì** hó)
- tompìva:** [ˈtom.pi.va] *PF* fn. esőcsepp (eredete: **tompa** eső és **ilva** csepp)
- tor:** [toɾ] *PF* mn. utolsó, végső, befejező (eredete: **toruk** végső árny)
- toruk makto:** [ˈto.rukˀ 'mak.to] *JC* fn. toruk lovas (összetétel ebből: **toruk** leonopteryx és **makto** lovagol)
- tr:** [tr] *PF* fn. nap (napszak)

trr'awve: [tr̩.'ʔaw.vɛ] _{PF} fn. *vasárnap* (összetétel ebből: **trr nap** és **'awve első**)
trr'ong: [tr̩.'ʔoŋ] _{PF} fn. *hajnal, napkelte* (összetétel ebből: **trr nap** és **'ong kinyílik**)
trr'ongmaw: [tr̩.'ʔoŋ.maw] _{PF} fn. *napkelte után* (összetétel ebből: **trr'ong hajnal** és **maw után**)
trram: [tr̩.'am] _{PF} hsz. *tegnap* (eredete: **trr nap** és **ham előző**)
trray: [tr̩.'aj] _{PF} hsz. *holnap* (eredete: **trr nap** és **hay következő**)
trrkive: [tr̩.'ki.vɛ] _{PF} fn. *szombat* (összetétel ebből: **trr nap** és **kive hetedik**)
trrmrve: [tr̩.'mr̩.vɛ] _{PF} fn. *csütörtök* (összetétel ebből: **trr nap** és **mrve ötödik**)
trrmuve: [tr̩.'mu.vɛ] _{PF} fn. *hétfő* (összetétel ebből: **trr nap** és **muve második**)
trrpeve: [tr̩.'pɛ.vɛ] _{PF} kérd. *Milyen nap?*
trrpuve: [tr̩.'pu.vɛ] _{PF} fn. *péntek* (összetétel ebből: **trr nap** és **puve hatodik**)
trrpxeyve: [tr̩.'p'ɛj.vɛ] _{PF} fn. *kedd* (összetétel ebből: **trr nap** és **pxeyve harmadik**)
trrtsive: [tr̩.'tsi.vɛ] _{PF} fn. *szerda* (összetétel ebből: **trr nap** és **tsive negyedik**)
trrtxon: [tr̩.'t'on] _{PF} fn. *nap-éj változás Pandorán, egy pandorai nap* (összetétel ebből: **trr**

nap és txon éj)
tukru: [tuk.'ru] _{PF} fn. *lándzsa*
tul: [t·ul] _{PF} i.(tn) *fut*
tumpin: ['tum.pin] _{PF} fn. *piros szín* (eredete: **tun piros, narancssárga**)
tun: [tun] _{PF} mn. *piros, narancssárga*
tung: [t·uŋ] _{PF} i.(t) *enged*
tungzup: [t·uŋ.'z·up̩] _{PF} i.(t) *elejt (ii)* (összetétel ebből: **tung enged** és **zup esik**)
tup: [tup̩] _{PF} ksz. *helyett, inkább mint...*
tupe: ['tu.pɛ] _{PF} kérd. *ki(csoda)?* másik alakja: **pesu**
tut: [tut̩] _{PF} part. *folytatás jelző (korábban elhangzott mondat megismétlésére szolgál)*
tuté: [tu.'tɛ] _{PF} fn. *nő* (eredete: **tute személy**)
tutan: [tu.'tan] _{PF} fn. *férfi* (eredete: **tute személy**)
tute: ['tu.tɛ] _{PF} fn. *személy*
tuteo: ['tu.tɛ.o] _{PF} nm. *valaki* (eredete: **tute személy**)
tutsena: ['tut.sɛ.na] _{PF} fn. *hordány* (összetétel ebből: **tute személy** és **sähena hordozó**)
tuvom: [tu.'vom] _{PF} mn. *a legnagyobb, legnagyobb*
tuvon: ['t·u.v·on] _{PF} ige *hajlik*

Ts

tsa'u: [t̩sa.'ʔu] _{PF} mut.n. *az (dolog)* (összetétel ebből: **tsa az** és **'u dolog**)
tsafya: [t̩sa.'fja] _{PF} nm. *úgy, olyan módon* (összetétel ebből: **tsa- az** és **fya'o mód**)
tsa-hey: [t̩sa.'hɛj] _{ZS} gesz. *figyelmeztetést vagy csalódottságot kifejező szó 'a francba!'*
tsaheyl si: [t̩sa.'hɛj̩ 's·i] _{PF} i.(tn) *összekapcsolódni vmivel/ökivel, idegi összeköttetést létesíteni* (eredete: **tsaheylu kapcsolat**)
tsaheylu: [t̩sa.'hɛj.lu] _{JC,PF} fn. *kapcsolat, szinapszis (idegsejtek közt)*
tsakem: [t̩sa.'kɛm] or [t̩sa.'kɛm] _{PF} mut.n. *az (cselekvés)* (eredete: **tsa- az** és **kem tett**)
tsakrr: [t̩sa.'kr̩] _{PF} hsz. *akkor* (eredete: **tsa- az** és **krr idő**)
tsakrrvay: [t̩sa.'kr̩.vaj] _{PF} hsz. *addig, azalatt* (összetétel ebből: **tsakrr akkor** és **vay -ig**)
tsal: [t̩sal] _{PF} nm. *az (tárgyas esetben alanyként)*
tsalsungay: [t̩sal.su.'ŋaj] _{PF} hsz. *mindazonáltal*
tsam: [t̩sam] _{PF} fn. *háború*

tsamopin: [t̩sa.mo.pin] _{PF} fn. *harci festék/festés* (összetétel ebből: **tsam harc** és **'opin szín**)
tsampongu: [t̩sam.po.ŋu] _{PF} fn. *háborús csapat* (összetétel ebből: **tsam háború** és **pongu csapat**)
tsamsä'o: [t̩sam.sæ.'ʔo] _{PF} fn. *háborús fegyver* (összetétel ebből: **tsam háború** és **sä'o eszköz**)
tsamsiyu: [t̩sam.si.ju] _{PF} fn. *harcos* (eredete: **tsam si harcol** és **-yu főnévképző**)
tsan'ul: [t̩san.'ʔ·ul] _{PF} i.(tn) *javul, jobb lesz* (összetétel ebből: **siltsan jó** és **'ul jobban, inkább**)
tsang: [t̩saŋ] _{PF} fn. *piercing/testékszer*
tsankum: [t̩san.kum] _{PF} fn. *előny, haszon, nyereség* (összetétel ebből: **tsan'ul javul** és **kum eredmény**)
tsankumga': [t̩san.kum.ŋa.ʔ] _{PF} mn. *előnyös, hasznos, nyereséges* (eredete: **tsankum előny, haszon, nyereség**)
tsap'alute: [t̩sap.'ʔa.lu.tɛ] _{PF} fn. *bocsánatkérés*

- tsap'alute si:** [tʰap.ʔa.lu.tɛ 's-i] *PF* i.(tn) *bocsánatot kér* (eredete: **tsap'alute** *bocsánatkérés*)
- tsapo:** [tʰsa.po] *PF* nm. *az (csak személyekre) (összetétel ebből: tsa– az a... és po ő)*
- tsaria:** [tʰsa.ri.a] *PF* ksz. *hogy (alárendelő tagmondat jelző)* (összetétel ebből: **tsa'u-ri** *azt (topikális (hangsúlyos) esetvégződés)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- tsat:** [tʰsatʰ] *PF* nm. *azt (tárgyként)*
- tsata:** [tʰsa.ta] *PF* ksz. *hogy (alárendelő tagmondat jelző)* (összetétel ebből: **tsa'u-t** *azt (tárgyest)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- tsatseng:** [tʰsa.tʰsɛŋ] or [tʰsa.tʰsɛŋ] *PF* mut.n., fn. *ott, az(on) a hely(en)* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **tseng** *hely*)
- tsatu:** [tʰsa.tu] *PF* mut.n. *ő* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **tute** *személy*)
- tsaw:** [tʰsaw] *PF* mut.n., nm. *az (mutatónév más)*
- tsawa:** [tʰsa.wa] *PF* ksz. *hogy (alárendelő tagmondat jelző)* (összetétel ebből: **tsa'u** *az (kötőmód)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
- tsawke:** [tʰsaw.kɛ] *PF* fn. *nap (égitest)*
- tsawl:** [tʰsawl] *PF* mn. *nagy, magas cs.sz.*
- tsawli'hi:** [tʰsawl.'hiʔ] *PF* fn. *méret* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy (méret)* és **hi'i** *kis (méret)*)
- tsawl slu:** [tʰsawl.'sl-u] *PF* i.(tn) *nőni* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* és **slu** *válni vmivé*)
- tsawlultxa:** [tʰsawl.ul.'t'a] *PF* fn. *nagygyűlés, konferencia* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* és **ultxa** *találkozó*)
- tsawngem:** [tʰsaw.'sɲɛm] *PF* mn. *izmos* (eredete: **tsawl** *nagy* és **tsngem** *izom*)
- tsä':** [tʰs-æʔ] *PF* ige (ki)lövelli
- tse:** [tʰsɛ] *PF* part. *nos (bevezető szó társalgásnál)*
- tse'a:** [tʰs-ɛ.'ʔ-a] *PF* i.(t) *lát (szemével)*
- tse'atswo:** [tʰsɛ.'ʔa.tʰswo] *PF* fn. *látás, látvány* (eredete: **tse'a** *lát*)
- tseltsul:** [tʰsɛl.tʰsul] *PF* fn. *vadvízi zuhatag* (megszámlálható, de csak ritkán)
- tsenga:** [tʰsɛ.ŋa] *PF* ksz. *ahol* (eredete: **tseng** *hely*)
- tseng(e):** [tʰsɛŋ(ɛ)] *PF* fn. *hely*
- tsengo:** [tʰsɛ.ŋo] *PF* nm. *valahol* (eredete: **tseng** *hely*)
- tsengpe:** [tʰsɛŋ.pɛ] *PF* kérd. *hol?* másik alakja: **peseng**
- tseo:** [tʰsɛ.o] *PF* fn. *művészet*
- tseotu:** [tʰsɛ.o.tu] *PF* fn. *művész (általános értelemben)* (eredete: **tseo** *művészet*)
- tseri:** [tʰs-ɛ.r-i] *PF* i.(t) *észrevesz, megjegyez, tudatában van*
- tsewtx:** [tʰsɛwtʰ] *PF* mn. *koszos*
- tsim:** [tʰsim] *PF* fn. *forrás (átvitt értelemben)*
- tsin:** [tʰsin] *PF* fn. *köröm, karom*
- tsik:** [tʰsik] *PF* hsz. *hirtelen, figyelmeztetés nélkül*
- tsilpey:** [tʰsil.'pɛj] *PF* fn. *remény (elvont fogalom)* (eredete: **silpey** *remél*)
- tsiltsan:** [tʰsil.'tsan] *PF* fn. *jó, jóság (elvont fogalom)* (eredete: **siltsan** *jó*)
- tsing:** [tʰsiŋ] *PF* szám *négy, 4*
- tsisyi:** [tʰs-i.sy-i] *PF* i.(tn) *suttog*
- tsive:** [tʰsi.vɛ] *PF* mn. *negyedik (sorszámnév)* (eredete: **tsing** *négy*)
- tskalep:** [tʰska.lɛpʰ] *PF* fn. *számszerij, nyílpuska*
- tsko:** [tʰsko] *PF* fn. *új (fegyver)*
- tsko swizaw:** [tʰsko swi.'zaw] *PF* fn. *új és nyíl* (összetétel ebből: **tsko** *új* és **swizaw** *nyíl*)
- tskxaytsyip:** [tʰsk'aj.tʰsjipʰ] *PF* fn. *jégeső* (eredete: **tskxepay** *jég*)
- tskxe:** [tʰsk'ɛ] *PF* fn. *kő*
- tskkekeng:** [tʰsk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn. *kiképzés, edzés, gyakorlat*
- tskkekeng si:** [tʰsk'ɛ.kɛŋ 's-i] *PF* i.(tn) *gyakorol, edz* (eredete: **tskkekeng** *edzés*)
- tskxepay:** [tʰsk'ɛ.pa.j] *PF* fn. *jég* (eredete: **tskxe** *kő* és **pay** *víz*)
- tskxevi:** [tʰsk'ɛ.vi] *PF* fn. *kavics (természetes erők által simára csiszolt apró kő)* (eredete: **tskxe** *kő*)
- tslam:** [tʰsl.am] *PF* i.(t) *(meg)ért*
- tsleng:** [tʰslɛŋ] *PF* mn. *hibás, valótlan*
- tslolam:** [tʰslo.'lam] *PF* gesz. *Értem! (indulatszó)* (eredete: **tslam** *ért* és «**ol**» *befejezett cselekvés infixuma*) befejezett cselekvés jelével kötőmód
- tsmi:** [tʰsmi] *PF* fn. *nektár*
- tsmisnrr:** [tʰsmi.snɾ] *PF* fn. *hólyaglampa, nektárlampás* (összetétel ebből: **tsmi** *nektár* és **nrr** *ragyog*)
- tsmim:** [tʰsmim] *PF* fn. *állatnyom, csapás (állaté vagy személyé)*
- tsmuk:** [tʰsmukʰ] *PF* fn. *testvér*
- tsmukan:** [tʰsmu.kan] *PF* fn. *fiú testvér* (eredete: **tsmuk** *testvér*)
- tsmuke:** [tʰsmu.kɛ] *PF* fn. *lány testvér* (eredete: **tsmuk** *testvér*)
- tsmuktu:** [tʰsmuk.tu] *PF* fn. *testvér (csak emberekre (na'vikra) használva)* (eredete: **tsmuk**

testvér)

tsngal: [tʃŋal] *PF* fn. csésze

tsngan: [tʃŋan] *PF* fn. hús

tsngawpay: [tʃŋaw.paɨ] *PF* fn. könny (összetétel ebből: **tsngawvik** sír és **pay** víz)

tsngawpayvi: [tʃŋaw.paj.vi] *PF* fn. könnycsepp (összetétel ebből: **tsngawvik** sír és **pay+vi** víz, rész-egész viszonyt jelző toldalékkal)

tsngawvik: [tʃŋaw.v.ikʷ] *PF* i.(tn) sírni

tsngem: [tʃŋɛm] *PF* fn. izom

tsni: [tʃni] *PF* alár. hogy, (kötőszó) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)

tson: [tʃon] *PF* fn. kötelesség

tsong: [tʃoŋ] *PF* fn. völgy

tsongropx: [tʃoŋ.ropʰ] *PF* fn. lyuk, üreg (aminek van vége vagy alja) (összetétel ebből: **tsong** völgy és **ropx** lyuk)

tsongtsyip: [tʃoŋ.tʃjip] *PF* fn. gödröcske (arcon) (eredete: **tsong** völgy)

tsonta: [tʃon.ta] *PF* ksz. to (kxim-mel) (eredete: **tson** kötelesség) (összevonás tsonit a)

tsopi: [tʃo.pi] *PF* fn. tudó

tspang: [tʃp.aŋ] *PF* i.(t) öl, gyilkol

tsranten: [tʃr̥.an.t̥ɛn] *PF* i.(tn) számít, fontos

tsraj: [tʃraj] *PF* fn. falu

tsre'i: [tʃr̥.ɛ.ʔ.i] *PF* i.(t) dobni

tsrul: [tʃrul] *PF* fn. fészek (állaté)

tstal: [tʃstal] *PF* fn. kés

tstalsena: [tʃstal.sɛ.na] *PF* fn. késtok (összetétel ebből: **tstal** kés és **sähena** tartó)

tstew: [tʃtɛw] *PF* mn. bátor cs.sz.

tstu: [tʃstu] *PF* fn. zárt, borús (pl.: felhős ég)

tstunwi: [tʃtun.wi] *PF* mn. kedves, figyelmes, tapintatos

tstu si: [tʃstu 's.i] *PF* i.(tn) bezárni (eredete: **tstu** zárt)

tstxo: [tʃtʰo] *PF* fn. név

tstxoli'u: [tʃtʰo.li.ʔu] *PF* fn. főnév (összetétel ebből: **tstxo** név és **li'u** szó)

tstxoli'ukingvi: [tʃtʰo.'liʔ.u.kiŋ.vi] *PF* fn. főnévi kifejezés (főnevet tartalmazó kifejezés) (összetétel ebből: **tstxoli'u** főnév és **king** fonal)

tsu'o: [tʃsu.ʔo] *PF* fn. képesség

tsuksim: [tʃsuk.sim] *PF* fn. áll (testrészt)

tsuktswa': [tʃsuk.'tʃswaʔ] *PF* mn. felejtethető (eredete: **tswa'** elfelejt)

tsukx: [tʃs-ukʰ] *PF* i.(t) leszúr, ledöf

tsukyom: [tʃsuk.'jom] *PF* mn. ehető (eredete: **yom** enni)

tsulfä: [tʃsul.'fæ] *PF* fn. hozzáértés, alapos ismeret

tsulfä si: [tʃsul.'fæ 's.i] *PF* i.(tn) alaposan elsajátít (eredete: **tsulfä** ismeret)

tsulfätu: [tʃsul.'fæ.tu] *PF* fn. mester (eredete: **tsulfä** ügyesség)

tsulfätunay: [tʃsul.fæ.tu.'naɨ] *PF* fn. leendő mester (eredete: **tsulfätu** mester)

tsun: [tʃs-un] *PF* i.(tnm) tud, képes

tsunslu: [tʃs-un.sl-u] *PF* i.(tn) lehet, szabad (összetétel ebből: **tsun** tud és **slu** válni vmivé)

tsurokx: [tʃs-u.'r-okʰ] *PF* i.(t) pihenni

tswa': [tʃsw-aʔ] *PF* i.(t) elfelejt

tswayon: [tʃsw-aj.-on] *PF* i.(t) repül

tswin: [tʃswin] *PF* fn. copf, idegköteg

tswintsyip: [tʃswin.tʃjipʰ] *PF* fn. copfocska (eredete: **tswin** copf)

tswik: [tʃsw-ik] *PF* i.(t) szívni

tswik kxenerit: [tʃsw-ik k'ɛ.nɛr.it] *PF,D* i.(tn) dohányzik (sz.sz.: füstöt szív) (összetétel ebből: **tswik** szív és **kxener** füst)

tsyafe: [tʃsja.fɛ] *PF* mn. enyhe, mérsékelt, kellemes

tsyaj: [tʃsjaɨ] *PF* fn. szárny

tsyär: [tʃsj.æɾ] *PF* i.(t) elutasít

tsyey: [tʃsjeɨ] *PF* fn. falat, rágcsa, nasi

tsyeym: [tʃsjeɨm] *PF* fn. kincs; ritka és értékes dolog

tsyeytsyip: [tʃsjeɨ.tʃjipʰ] *PF* fn. falatka (eredete: **tsyey** falat, rágcsa, nasi)

tsyil: [tʃsj.il] *PF* i.(t) megmászni

tsyö: [tʃsjö] *PF* fn. liszt

tsyokx: [tʃsjokʰ] *PF* fn. kéz

tsyosyu: [tʃsjö.sju] *PF* fn. lisztből készült étel (összetétel ebből: **tsyö** liszt és **syuve** étel)

Tx

- txa'**: [t'aʔ] *PF* mn. kemény
- txal**: [t'al] *PF* fn. hát (testrész)
- txampay**: [t'am.'pa:j] *PF* fn. tenger, óceán (összetétel ebből: **txan** sok és **pay** víz)
- txampxi**: [t'am.'p'i] *PF* fn. többség, legtöbb, nagyrészt (eredete: **txan** sok)
- txan**: [t'an] *PF* mn. sok
- txanatan**: [t'a.na.tan] *PF* mn. fényes, élénk (összetétel ebből: **txan** sok és **atan** fény)
- txanew**: [t'a.nɛw] *PF* mn. falánk, mohó (összetétel ebből: **txan** sok és **new** akar)
- txanfwerwi**: [t'an.'fwɛɾ.wi] *PF* fn. hóvihár (eredete: **txan** sok és **hufwe+herwi** szél+hó)
- txankrr**: [t'aŋ.'kr] *PF* hsz. régóta (összetétel ebből: **txan** sok és **krr** idő)
- txanlal**: [t'an.lal] *PF* mn. ősi, nagyon régi (összetétel ebből: **txan** sok és **lal** régi)
- txanlokxe**: [t'an.lo.'k'ɛ] *PF* fn. törzsi birtok / tartomány, kb.: ország (összetétel ebből: **txan**; **olo'** nagy; **klán** és **atxkxe** föld)
- txanro'a**: [t'an.'ɾ.o.'ʔ.a] *PF* i.(tn) híresnek lenni (összetétel ebből: **txan** sok és **ro'a** félelmet vagy tiszteletet kelteni)
- txanso'hayu**: [t'an.'soʔ.ha.ju] *PF* fn. rajongó(ja vminek) (összetétel ebből: **txan** sok és **so'ha** lelkesedni)
- txantompa**: [t'an.'tom.pa] *PF* fn. zivatar, felhőszakadás (összetétel ebből: **txan** sok és **tompa** eső)
- txantsan**: [t'an.'tsan] *PF* mn. kitűnő
- txantlusam**: [t'an.'tslu.sam] *PF* mn. bölcs (összetétel ebből: **txan** sok és **tsl<us>am** megért)
- txantstew**: [t'an.'tstɛw] *PF* fn. hős (összetétel ebből: **txan** sok és **tstew** bátor)
- txantur**: [t'an.'tur] *PF* mn. erőtéljes (összetétel ebből: **txan** sok és **txur** erős) cs.sz.
- txantxew**: [t'an.'t'ɛw] *PF* fn. maximum (összetétel ebből: **txan** sok és **txew** határ, széle valaminek, vég)
- txantxewvay**: [t'an.'t'ɛw.va:j] *PF* hsz. maximálisan, legfeljebb (eredete: **txantxew** maximum)
- txanwawe**: [t'an.wa.'wɛ] *PF* mn. személyesen fontos, jelentős (összetétel ebből: **txan** sok és **wawe** jelentőség)
- txanwetseng**: [t'an.'wɛ.'tsɛŋ] *PF* fn. fontos és szeretett hely, kb. haza (eredete: **txanwawe(a)** jelentős és **tseng** hely)
- txasom**: [t'a.som] *PF* mn. nagyon forró (eredete: **txan** sok és **som** forró)
- txatx**: [t'at'] *PF* fn. buborék
- txawew**: [t'a.wɛw] *PF* mn. nagyon hideg (eredete: **txan** sok és **wew** hideg)
- txay**: [t'a:j] *PF* i.(tn) vízszintesnek lenni
- txayo**: [t'a.jo] *PF* fn. mező, nyílt terep, síkság
- txärem**: [t'æ.rɛm] *PF* fn. csont
- txe'lan**: [t'ɛʔ.'lan] *PF* fn. szív
- txekxumpay**: [t'ɛ.'k'um.pa:j] *PF* fn. magma, láva (eredete: **txep** tűz és **kxumpay** sűrű folyadék)
- txele**: [t'ɛ.lɛ] *PF* fn. lényeg
- txen**: [t'ɛn] *PF* mn. éber
- txep**: [t'ɛp] *PF* fn. tűz
- txepiva**: [t'ɛ.pl.va] *PF* fn. hamu, parázs (eredete: **txep** tűz és **ilva** csepp)
- txepram**: [t'ɛp.'ram] *PF* fn. vulkán (összetétel ebből: **txep** tűz és **ram** hegy)
- txeptseng**: [t'ɛp.'tsɛŋ] *PF* fn. tűzhely, tűz helye (összetétel ebből: **txep** tűz és **tseng** hely)
- txeptsyip**: [t'ɛp.'tsʃip] *PF* fn. tüzezske (eredete: **txep** tűz)
- txepvi**: [t'ɛp.vi] *PF* fn. szikra (eredete: **txep** tűz)
- txew**: [t'ɛw] *PF* fn. határ, széle vminek, szegély, vég
- txewk**: [t'ɛwk] *PF* fn. bunkósbot (fegyver)
- txewluke**: [t'ɛw.lu.kɛ] *PF* mn. végtelen (összetétel ebből: **txew** határ és **luke** nélkül)
- txewm**: [t'ɛwm] *PF* mn. ijesztő, félelmetes
- txewnga'**: [t'ɛw.ŋaʔ] *PF* mn. véges, nem határtalan (összetétel ebből: **txew** határ és **nga'** tartalmaz)
- txey**: [t'ɛj] *PF* ige megáll
- txi**: [t'i] *PF* fn. sietség, igyekezet
- txin**: [t'in] *PF* mn. fő, elsődleges
- txintin**: [t'in.tin] *PF* fn. foglalkozás, elsődleges szerep a társadalomban (összetétel ebből: **txin** fő és **tin** elfoglaltságot adó cselekvés)
- txintseng**: [t'in.'tsɛŋ] *PF* fn. bázis (összetétel ebből: **txin** fő, elsődleges és **tseng** hely)
- txim**: [t'im] *PF* fn. fenék
- txing**: [t'ɪŋ] *PF* i.(t) elhagy
- txo**: [t'o] *PF* ksz. ha
- txoa**: [t'o.a] *PF* fn. megbocsájtás

txokef yaw: [t'ʰo.kɛ.fjɑw] *PF* ksz. *ha nem (különben)...* (összetétel ebből: **txo-ke-fya'o-'aw** *ha-nem-egy-út*)
txon: [t'ʰon] *PF* fn. *este, éjszaka*
txon'ong: [t'ʰon.'ʔoŋ] *PF, P_{RT}* fn. *naplemente, napszállta* (összetétel ebből: **txon** *éj* és **'ong** *kinyílik*)
txon'ongmaw: [t'ʰon.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *alkony, sötétedés előtti időszak, naplemente után* (összetétel ebből: **txon'ong** *naplemente* és **maw** *után*)
txonam: [t'ʰo.'nam] *PF* hsz. *Múlt éjjel* (eredete: **txon** *éj* és **ham** *előző*)
txonay: [t'ʰo.'na:j] *PF* hsz. *holnap éjjel* (eredete: **txon** *éj* és **hay** *következő*)
txonkrr: [t'ʰon.kr] *PF* hsz. *éjjel* (összetétel

ebből: **txon** *éj* és **krr** *idő*)
txopu: [t'ʰo.pu] *PF* fn. *félelem*
txopu si: [t'ʰo.pu 's:i] *PF* i.(tn) *fél*ni (eredete: **txopu** *félelem*)
txopu sleyku: [t'ʰo.pu slej.'k·u] *PF* i.(t) *megijeszt, megfélemlít* (eredete: **txopu** *félelem* és **sleyku** *létrehoz*)
txukx: [t'ʰuk'] *PF* mn. *mély (fizikailag)*
txula: [t'ʰ·u.l·a] *PF* i.(t) *épít*
txum: [t'ʰum] *PF* fn. *méreg*
txumnga': [t'ʰum.ŋa?] *PF* mn. *mérgező* (eredete: **txum** *méreg* és **nga'** *tartalmaz*)
txur: [t'ʰur] *PF* mn. *erős (fizikailag/testileg)*
txurtel: [t'ʰur.tel] *PF* fn. *kötél* (összetétel ebből: **txur** *erős* és **telem** *zsinór*)

U

ue': [·u.'ɛʔ] *PF* i.(t), i.(tn) *hány*ni
uk: [ukʰ] *PF* fn. *árny(ék)* (eredete: **toruk** *végzős árny*)
ukxo: [u.'k'ʰo] *PF* mn. *száraz*
ulte: [ul.te] *PF* ksz. *és (két mondatot köt össze)*
ultxa: [ul.'t'a] *PF* fn. *találkozó*
ultxarun: [ul.'t'a.r·un] *PF* i.(t) *összefutni, véletlenül találkozni* (összetétel ebből: **ultxa** *találkozó* és **run** *talál*)
ultxa si: [ul.'t'a 's:i] *PF* i.(tn) *találkozni (szándékosan) (-val, -vel használatával)* (eredete: **ultxa** *meeting*)
ultxatu: [ul.'t'a.tu] *PF* fn. *találkozás résztvevője* (eredete: **ultxa** *találkozó*)
um: [um] *PF* mn. *laza*
unil: [u.nil] *JC* fn. *álm*
unil si: [u.nil s·i] *PF* i.(tn) *álmodik* (eredete: **unil** *álm*)
uniltirantokx: [u.nil.ti.'ran.tokʰ] *JC, PF* fn. *avatár-test (álmjáró test)* (összetétel ebből: **uniltiranyu** *álmjáró* és **tokx** *test*)
uniltirantokxolo': [u.nil.ti.'ran.tokʰ.o.loʰ] *PF* fn. *avatárok csoportja vagy klánja* (összetétel ebből: **uniltirantokx** *avatár-test* és **olo'** *klán*)

uniltiranyu: [u.nil.ti.'ran.ju] *PF* fn. *álmjáró* (összetétel ebből: **unil** *álm* és **tiranyu** *járó*)
uniltsa: [u.nil.t̃s·a] *PF* i.(t) *álmodik valamiről* (eredete: **unil** *álm* és **tse'a** *lát*)
unyor: [un.'joʰ] *PF* mn. *édes illatú/aromájú (pl. virág ; utalhat a na'vik által használt fűszerre is)*
uo-: [u.o] *PF* told. *mögött*
uran: [u.ran] *PF* fn. *hajó*
utral: [ut.ral] *PF* fn. *fa*
utraltsyip: [ut.ral.t̃sjipʰ] *PF* fn. *bokor* (eredete: **utral** *fa*)
utu: [u.tu] *PF* fn. *az erdő teteje*
utumauti: [u.tu.ma.u.ti] *PF* fn. *banánygyümölcs* (összetétel ebből: **utu** *az erdő teteje* és **mauti** *gyümölcs*) (szó szerint: erdő teteje gyümölcs)
uvan: [u.'van] *PF* fn. *játék*
uvan letokx: [u.'van le.'tokʰ] *PF* fn. *fizikai vagy atlétikai játék, sport* (összetétel ebből: **uvan** *játék* és **letokx** *fizikai, testi*)
uvan si: [u.'van 's:i] *PF* i.(tn) *játszik* (eredete: **uvan** *játék*)

V

- var:** [v·aɾ] *PF* i.(tn) *valamilyen állapotban marad, folytat egy cselekvést*
- vawm:** [vawm] *PF* mn. *sötét*
- vawmpin:** [ˈvawm.pin] *PF* fn. *sötét szín (eredete: vawm sötét)*
- vawt:** [vawtˀ] *PF* mn. *tömör, nem üreges*
- vay-:** [vaj] *PF* told. *fel*
- vaykrr:** [vaj.ˈkɾ] *PF* ksz. *amíg, -ig (összetétel ebből: vay- -ig és krr idő)*
- vä':** [væʔ] *PF* mn. *kellemetlen, undorító*
- väng:** [væŋ] *PF* mn. *szomjas*
- väpam:** [ˈvæ.pam] *PF* fn. *zaj, kellemetlen hang (eredete: vä kellemetlen és pam hang)*
- ve'ki:** [v·ɛʔ.ˈk·i] *PF* i.(t) *utál, gyűlöl*
- ve'o:** [vɛ.ʔo] *PF* fn. *rend (rendetlenség vagy káosz ellentéte), rendezettség*
- vefya:** [ˈvɛ.fja] *PF* fn. *rendszer, eljárás, folyamat, módszer (összetétel ebből: ve'o rend, rendezettség és fya'o mód, módszer)*
- velek:** [ˈv·ɛ.l·ɛkˀ] *PF* i.(tn) *felad, megad(ja magát)*
- velke:** [ˈvɛl.ke] *PF* mn. *kaotikus, rendetlen, rendezetlen, összevissza (összetétel ebből: ve'o rend, rendezettség és luke nélkül)*
- venga':** [ˈvɛ.ŋaʔ] *PF* mn. *rendezett (összetétel ebből: ve'o rend, rendezettség és nga' tartalmaz)*
- venu:** [ˈvɛ.nu] *PF* fn. *lábfej*
- venzek:** [ˈvɛn.zɛkˀ] *PF* fn. *lábujj (összetétel ebből: venu lábfej és zekwä ujj)*
- vewng:** [v·ɛwŋ] *PF* i.(t) *vigyáz, gondoskodik, felelős*
- vey:** [vɛj] *PF* fn. *állati eredetű táplálék (étel), hús*
- vezeyko:** [vɛ.zɛj.ˈko] *PF* i.(t) *rendbe rak, rendezez (eredete: vezo rendben lenni)*
- vezo:** [vɛ.ˈz·o] *PF* i.(tn) *rendben van, rendezett (összetétel ebből: ve'o rend és zo jól van)*
- vin:** [v·in] *PF* i.(t) *kér*
- vingkap:** [ˈv·iŋ.k·apˀ] *PF* i.(t) *eszébe jut, "beugrik"*
- virä:** [v·i.ˈɾ·æ] *PF* ige *terjed, szaporodik, sokasodik*
- vitra:** [vit.ˈɾa] *PF* fn. *lélek*
- vll:** [v·l] *PF* i.(tn), i.(t) *jelez, mutat*
- vol:** [vol] *PF* szám *nyolc, 8*
- volve:** [ˈvol.vɛ] *PF* mn. *nyolcadik (eredete: vol nyolc)(sorszámnév)*
- vonvä':** [von.ˈvæʔ] *PF* fn. *seggfej (vulgáris) (összetétel ebből: vitra lélek és onvä' bűdös) szó szerint: bűdöslelkű*
- vospxi:** [vo.ˈsp'i] *PF* fn. *hónap (eredete: vosipxi tizenkettő és zisità évé)*
- vospxiam:** [vo.sp'i.ˈam] *PF* fn. *múlt hónap (eredete: vospxi hónap)*
- vospxiay:** [vo.sp'i.ˈaj] *PF* fn. *jövő hónap (eredete: vospxi hónap)*
- vrri:n:** [ˈv·ɾ·i·m] *PF* i.(átn) *elfoglalt(nak lenni) (negatív értelemben): „nyakig ül a munkában” (eredete: ʔin elfoglalt)*
- vrртеp:** [ˈvɾ.tepˀ] *PF* fn. *démon*
- vul:** [vul] *PF* fn. *faág*
- zur:** [zur] *PF* fn. *történet*
- zurvi:** [ˈzur.vi] *PF* fn. *összegzés, áttekintés (eredete: zur történet)*
- zurway:** [ˈzur.waj] *PF* fn. *elbeszélő költemény, vers (összetétel ebből: zur történet és way dal)*

W

- walak:** [ˈwa.lakˀ] *PF* mn. *energikus, aktív*
- wan:** [w·an] *PF* i.(t) *elrejt*
- wawe:** [wa.ˈwɛ] *PF* fn. *jelentés, fontosság, jelentőség*
- way:** [waj] *PF* fn. *dal (ösi, szertartásos)*
- way a plltxe:** [waj a pl.t'ɛ] *PF* kif. *vers szaválás (melodikus elbeszélés) (eredete: way dal (szertartásos))*
- way a rol:** [waj a ɾol] *PF* kif. *vers éneklés (eredete: way dal (szertartásos))*
- wayä ayli'u:** [waj.æ ajli.ʔu] *PF* kif. *vers vagy dal szövege (eredete: way dal (szertartásos))*
- way si:** [ˈwaj ˈs·i] *PF* i.(tn) *dalol (eredete: way dal)*
- waytelem:** [ˈwaj.te.lɛm] *PF* fn. *dallam (összetétel ebből: way dal és telem zsinór)*
- wä+:** [wæ] *PF* told. *ellen (pl: harcolni vki ellen)*
- wäsul:** [ˈwæ.s·ul] *PF* i.(tn) *versenyez*
- wäte:** [wæ.ˈt·ɛ] *PF* i.(t) *vitatkozik, veszekszik*
- wätu:** [ˈwæ.tu] *PF* fn. *ellenfél (eredete: wä- ellen)*
- wätx:** [w·ætˀ] *PF* i.(t) *rossz valamiben*

we'ay: [wɛ.ʔaj] *PF* mn. *savanyú, keserű*
wem: [wɛm] *PF* i.(tn) *harcolni, küzdeni*
wempongu: [wɛm.po.ŋu] *PF* fn. *szakasz, ka-
tonai egység, csapat* (összetétel ebből: **wem**
harcol és **pongu** *csoport*)
weopx: [wɛ.op'] *PF* fn. *hullám (víz)*
wew: [wɛw] *PF* mn. *hideg*
weyn: [wɛjɲ] *PF* i.(t) *rajzol, illusztrál*
win: [win] *PF* mn. *gyors*
win säpi: [win.sæ.'p.i] *PF* i.(tn) *sietni* (összeté-
tel ebből: **win** *gyors* és **s«äp»i** *csinál* (*vissza-
ható*))
win si: [win.'s.i] *PF* i.(tn) *gyorsítani, siettetni,
sietni* (eredete: **win** *gyors*)
wip: [wip'] *PF* mn. *sós*

Y

ya: [ja] *PF* fn. *levegő*
yafkeyk: [ja.fkejk'] *PF* fn. *időjárás* (eredete:
fkeytok *létezik, van*)
yak: [jak'] *PF* fn. *elágazás*
yak si: [jak' s.i] *PF* i.(tn) *elágazik, irányt vált*
(eredete: **yak** *elágazás*)
yaney: [ja.'neɲ] *PF* fn. *kenu*
yapay: [ja.paj] *PF* fn. *pára, köd, gőz* (összetétel
ebből: **ya** *levegő* és **pay** *víz*)
yawne: [jaw.ne] *PF* mn. *szeretett*
yawnetu: [jaw.ne.tu] *PF* fn. *szeretett személy*
(eredete: **yawne** *szeretett*)
yawntu: [jawn.tu] *PF* fn. *szeretett személy* (ere-
dete: **yawne** *szeretett*)
yawntutsyip: [jawn.tu.ʔsɲip] *PF* fn. *"kedvesem,
kicsim"* (eredete: **yawntu** *szeretett személy*)
yawnyewla: [jawn.'jɛw.la] *PF* fn. *összetört szív,
sebzett szív* (összetétel ebből: **yawne** *szere-
tett* és **yewla** *csalódás*)
yawo: [ja.'w.o] *PF* i.(tn) *felszáll, kilő* (összetétel
ebből: **ya** *levegő* és **wo** *nyúl*)
yayayr: [ja.'jajɾ] *PF* fn. *zúrzavar*
yayayrngá: [ja.'jajɾ.ŋaʔ] *PF* mn. *zavaros, zav-
arbaejtő* (eredete: **yayayr** *zúrzavar*)
yayayrtsim: [ja.'jajɾ.ʔsim] *PF* fn. *zavaros dolog,
zúrzavar oka/forrása* (összetétel ebből: **yay-
ayr** *zúrzavar* és **tsim** *forrás*)
yaymak: [jaj.mak'] *PF* mn. *buta, tudatlan*
yayo: [ja.jo] *PF* fn. *madár* (összetétel ebből: **ya**
levegő és **ioang** *állat*)_D

wiya: [wi.ja] *ZS* *gesz. figyelmeztető vagy csaló-
dottságot kifejező szó, 'francba!'*
wingay: [w.i.'ŋaj] *PF* i.(t) *bizonyít* (eredete:
wintxu *mutat* és **ngay** *igaz*)
wintxu: [w.m.'t'.u] *PF* i.(t) *mutat*
wo: [w.o] *PF* i.(t) *nyúl* (*valamiért*)
wok: [wok'] *PF* mn. *hangos*
wokau: [wok.'a.u] *JC,PF* fn. *ingadob* (összetétel
ebből: **wok** *hangos* és **au** *dob*)
wotx: [wot'] *PF* fn. *teljesség, egész*
wrrpa: [wɾ.pa] *PF* mn. *valamin kívüli*
wrrza'u: [wɾ.'z.a.ʔu] *PF* i.(tn) *kijön, előbukkan*
(eredete: **wrrpa** *kívül* és **za'u** *jön*)
wum: [wum] *PF* *hsz. körülbelül, durván*
wur: [wur] *PF* mn. *hűvös, hideg*
wutso: [wu.ʔso] *PF* fn. *vacsora*

yayotsrul: [ja.jo.ʔsrul] *PF* fn. *madárfészek* (öss-
zetétel ebből: **yayo** *madár* és **tsrul** *fészek*)
yäxk: [j.æk'] *PF* i.(t) *figyelmen kívül hagy,
semmibe vesz*
yän: [j.æn] *PF* i.(t) *odaerősít, leköt(öz)*
ye: [jɛ] *PF* mn. *(meg)elégedett, hiánytalan, tele*
ye'krr: [jɛʔ.kɾ] *PF* *hsz. korán* (eredete: **ye'rɪn**
hamarosan és **krr** *idő*)
ye'rɪn: [jɛʔ.rɪn] *PF* *hsz. hamarosan*
yehakx: [jɛ.hak'] *PF* mn. *jóllakott, tele* (eredete:
ye *tele* és **ohakx** *éhes*)
yem: [j.ɛm] *PF* i.(t) *rak, helyez*
yemfpay: [jɛm.'fpaɲ] *PF* fn. *bemártás, merítés*
(*folyadékba*) (összetétel ebből: **yem** *rak* és
pay *víz*)
yemfpay si: [jɛm.'fpaɲ.'s.i] *PF* i.(tn) *merít* (*foly-
adékba*) (eredete: **yemfpay** *merítés*)
yemstokx: [j.ɛm.stok'] *PF* i.(t) *felvesz* (*ruhát*)
(összetétel ebből: **yem** *sɪn* *felvesz* és **tokx**
test)
yengwal: [jɛŋ.'wal] *PF* fn. *bánat*
yeväng: [jɛ.væŋ] *PF* mn. *szomját csillapított,
szomját oltott* (eredete: **ye** *tele* és **väng** *szom-
jas*)
yewla: [jɛw.la] *PF* fn. *csalódás, meghiúsult*
*elvárások miatti érzelmi csalódottság, kiábrán-
dulás*
yey: [jɛj] *PF* mn. *egyenes*
yeyfya: [jɛj.fja] *PF* fn. *egyenes vonal* (eredete:
yey *egyenes* és **fya'o** *út*)

yì: [jɪ] *PF* fn. *szint, fok, perem, széle valaminek* (Használható képletesen is, bármilyen mérhető dologra, aminek szintje vagy foka lehet; magasság, mélység, vízszint, hőmérséklet, tehetség, düh, stb.)
yìm: [jɪm] *PF* i.(t) *(meg)köt*
yll: [jɪ] *PF* mn. *közösségi, közös*
ylltxep: [jɪ.t'ɛp] *PF* fn. *közös tűz vagy tűzhely* (összetétel ebből: **yll** közös és **txep** tűz)
yo: [jo] *PF* fn. *felszín, felület*
yo': [j·oʔ] *PF* i.(átn) *tökéletes(nak lenni), hibátlan(nak lenni)*
yo'ko: [joʔ.ko] *PF* fn. *kör* (eredete: **yo'** tökéletes és **ko'on** kör)
yo'kofya: [joʔ.ko.fja] *PF* fn. *ciklus* (összetétel ebből: **yo'ko** kör és **fya'o** ösvény, út, mód)
yoa-: [jo.a] *PF* told. *cserébe*
yol: [jol] *PF* mn. *hosszú (idő)*
yom: [j·om] *PF* i.(t) *eszik*

Z

za'ärìp: [za.'ʔ.æ.f·ɪp] *PF* i.(t) *húz* (eredete: **'ärìp** mozgat)
za'u: [z·a.ʔ·u] *PF* i.(tn) *jön*
zam: [zam] *PF* szám *hatvannégy, 64*
zamunge: [za.'m·u.ŋ·ɛ] *PF* i.(t) *hoz* (eredete: **munge** visz, hoz)
zapxi: [za.'p'ɪ] *PF* fn. *elülső rész vagy darab* (eredete: **hapxi** rész)
zare': [za.'rɛʔ] *PF* fn. *homlok, szemöldök* (összetétel ebből: **zapxi** elülső rész és **re'o** fej)
zasrìn: [za.'sr·m] *PF* i.(t) *kölcsön vesz* (eredete: **srìn** ideiglenesen átvesz a másiktól)
zawng: [z·awŋ] *PF* i.(tn) *sikolt*
zawprte': [z·aw.'pr.tɛʔ] *PF* i.(tn) *élvezetesnek lenni* (eredete: **za'u** jön és **prte'** élvezetes)
zawr: [zawr] *PF* fn. *állathang (ordítás, bögés, stb.)*
zäfi: [zæ.fi] *PF* mn. *módosított, megváltoztatott, nem eredeti állapotú*
zekwä: [zɛk.wæ] *PF* fn. *ujj*
zel: [zɛl] *PF* hsz. *akkor*
zene: [z·ɛ.ŋ·ɛ] *PF* i.(tnm) *kell*
zenke: [z·ɛŋ.kɛ] *PF* i.(tnm) *tilos, nem szabad* (összetétel ebből: **zene** kell és **ke** nem)
zerok: [z·ɛ.f·ok] *PF* i.(t) *emlékezni*
zeswa: [zɛ.swa] *PF* fn. *fű*

yomtìng: [jom.t·ŋ] *PF* i.(tn) *etet* (összetétel ebből: **yom** eszik és **tìng** ad)
yomyo: [jom.jo] *PF* fn. *tányér* (összetétel ebből: **yom** enni és **yo** asztal (fyayo köznapi használatából))
yomyo lerìk: [jom.yo ɛ.'rɪk] *PF* fn. *levéltányér* (összetétel ebből: **yomyo** tányér és **lerìk** levél)
yora': [j·o.'r·aʔ] *PF* i.(t) *nyer*
yora'tu: [jo.'raʔ.tu] *PF* fn. *győztes* (eredete: **yo-ra'** győz, nyer)
yrr: [jɪ] *PF* mn. *vad, természetes (hamisítatlan, eredeti, változatlan állapotú)*
yrrap: [jɪ.ap] *PF* fn. *vihar* (eredete: **ya** levegő és **hrrap** veszély)
yuey: [ju.ɛj] *PF* mn. *szép (belső szépség) cs.sz.*
yune: [j·u.ŋ·ɛ] *PF* i.(t) *hallgat (figyel valamilyen hangra)*
yur: [j·ur] *PF* i.(t) *mos*

zeswavi: [zɛ.swa.vi] *PF* fn. *fűszál* (eredete: **zes-wa** fű)
zet: [z·ɛt] *PF* i.(t) *tart, kezel (érzelmileg), viselkedik valakivel szemben*
zey: [zɛj] *PF* mn. *különleges, különböző*
zeyko: [zɛj.'k·o] *PF* i.(t) *(meg)gyógyít, javít* (eredete: **zo** jól lenni és **«eyk»** műveltető infixum)
zir: [zɪr] *PF* fn. *érintés, érzés, textúra*
zìm: [z·ɪm] *PF* i.(t) *érez (érintéssel!)*
zìma'uyu: [zɪ.'ma.ʔu.ju] *PF* fn. *újonc, valaki aki most lépett színre*
zìmtswò: [zɪm.t̃swò] *PF* fn. *érintés* (eredete: **zìm** érintéssel érez)
zìsikrr: [zɪ.sɪ.kɪ] *PF* fn. *évszak* (eredete: **zìsìt** év és **krr** idő)
zìsìt: [zɪ.sɪt] *PF* fn. *év*
zìsìtay: [zɪ.sɪt.aj] *PF* fn. *jövő év* (eredete: **zìsìt** év)
zìsìtsaltrr: [zɪ.sɪt.'sal.tɪ] *PF* fn. *évforduló* (összetétel ebből: **zìsìt** év és **trr** nap)
zìtsaltrr: [zɪ.'tsal.tɪ] *PF* fn. *évforduló (társalgási nyelven)*
zo: [z·o] *PF* i.(átn) *jól lenni, rendben lenni, rendben működni*
zong: [z·oŋ] *PF* i.(t) *(meg)ment, véd*
zongtseng: [zɔŋ.t̃sɛŋ] *PF* fn. *menedék* (összetétel ebből: **zong** megment és **tseng** hely)

zoplo: [zop.'lo] *PF* fn. *támadás*
zoslu: ['zo.sl·u] *PF* i.(tn) *(meg)gyógyul, javul*
(összetétel ebből: **zo** jól lenni és **slu** válik
vmivé)
zum: [zum] *PF* fn. *tárgy, dolog (kézzelfogható)*

zun: [zun] *PF* ksz. *ha*
zup: [z·up'] *PF* i.(tn) *(le)esni*
zusawkrr: [zu.'saw.kɾ] *PF* fn. *jövő (összetétel*
ebből: **z«us»a'u** jövő és **krr** idő)

ä

äie: [æ.'i.ɛ] *PF* fn. *vízió, látomás*
äo-: [æ.o] *PF* told. *alatt(a), alul*
ätxäle: [æ.'t'æ.lɛ] *PF* fn. *kérés*

ätxäle si: [æ.'t'æ.lɛ 's·i] *PF* i.(tn) *kérés (tsnì majd*
a tárgyi mellékmondat) (eredete: ätxäle *kérés)*

ì

ìì: [i] *PF* „töltelékszó” *ööö, izé*
ìlä+: [l.læ] or [l.'læ] *PF* told. *által(a), révén, ke-*
resztül, mentén

ìley: [i.'lɛj] *LA* gesz. *harci kiáltás*
ìlva: [i'l.va] *PF* fn. *pehely, csepp, szilánk*
ìpxa: [i.'p'a] *RL,PF* fn. *páfrány*

A Számrendszer

A következő táblázatban a Na'vi számokat foglaltuk össze, melyek melléknevek, amiket a főnevek egyesszámú alakjával használunk, mint pl. 'awa tute. Fontos megjegyezni, hogy ez nem tízes (decimal), hanem nyolcas (octal) alapú számrendszer! Aláhúzás jelzi, hogy hova esik a hangsúly. A 8-as és 9-es számjegyek földi hivatkozásként szerepelnek, pl. telefonszámokhoz. Ezekkel nem fejezhető ki a nyolc és a kilenc, mint értékét!

Megjegyzés: köznapi beszédben a Frommer által alkotott Számszabályt (Na'vi-ul: „Koren Holpxayä”) alkalmazzuk, mely szerint *ugyanarra a dologra vonatkozóan tagmondatonként csak egyszer fejezzük ki a mennyiséget*. Például az a mondat, hogy „Ti ketten tanárok vagytok.” na'vi nyelven „Menga lu karyu”. Az pedig, hogy „Ők tanárok.” úgy szól, hogy „Fo lu karyu”.

Na'vi számok: 0 – 39					
	0	1	2	3	4
0	kew	vol	mevol	pxevol	tsìvol
1	'aw	volaw	mevolaw	pxevolaw	tsìvolaw
2	mune	vomun	mevomun	pxevomun	tsìvomun
3	pxey	vopey	mevopey	pxevopey	tsìvopey
4	tsing	vosing	mevosing	pxevosing	tsìvosing
5	mrr	vomrr	mevomrr	pxevomrr	tsìvomrr
6	pukap	vofu	mevofu	pxevofu	tsìvofu
7	kinä	vohin	mevohin	pxevohin	tsìvohin

Na'vi számok: 40 – 63				Sorszámok			
	5	6	7	Szám + -ve			
0	mrrvol	puvol	kivol	0	–	8	volve
1	mrrvolaw	puvolaw	kivolaw	1	'awve	9	volawve
2	mrrvomun	puvomun	kivomun	2	muve	10	vomuve
3	mrrvopey	puvopey	kivopey	3	pxeyve	11	vopeyve
4	mrrvosing	puvosing	kivosing	4	tsìve	12	vosìve
5	mrrvomrr	puvomrr	kivomrr	5	mrrve	13	vomrrve
6	mrrvofu	puvofu	kivofu	6	puve	14	vofuve
7	mrrvohin	puvohin	kivohin	7	kive	15	vohive

További Na'vi számok:						
	x1	kombináció	x8	x64	x512	x4096
1	'aw	-aw	vol	zam	vozam	zazam
2	mune	-mun	mevol	mezam	mevozam	mezazam
3	pxey	-pey	pxevol	pxezam	pxevozam	pxezazam
4	tsing	-sing	tsìvol	tsìzam	tsìvozam	tsìzazam
5	mrr	-mrr	mrrvol	mrrzam	mrrvozam	mrrzazam
6	pukap	-fu	puvol	puzam	puvozam	puzazam
7	kinä	-hin	kivol	kizam	kivozam	kizazam

Example Number

zamtsìvosìng	zam + tsìvo + sìng	64 + 4*8 + 4	100
--------------	--------------------	--------------	-----

Nem Na'vi számok:			
8	'eyt	9	nayn

B Idő

Itt egy lista a pandorai napszakokról, és a földi hét napjairól. A hangsúly ismét aláhúzással van jelölve.

Trrtxon	
trr'ong	hajnal, napkelte
trr'ongmaw	napkelte után
rewon	reggel
srekamtrr	délelőtt
kxamtrr	dél
kxamtrrmaw	kora délután
ha'ngir	délután
kaym	késő délután
sreton'ong	naplemente előtt
txon'ong	naplemente
txon'ongmaw	naplemente után
txon	este,éjszaka
srekamtxon	éjfél előtt
kxamtxon	éjfél
kxamtxomaw	éjfél után
txon	este,éjszaka
sresrr'ong	hajnal előtt
trr'ong	hajnal, napkelte

Napok földi hét viszonylatában	
Vasárnap	trr'awve
Hétfő	trrmuve
Kedd	trrpexyve
Szerda	trrtsìve
Csütörtök	trrmrve
Péntek	trrpuve
Szombat	trrkive

C Na'vi jövevényszavak

Ḷnglìsì: [ʔŋ.lì.sì] *PF* fn. *angol nyelv* (jövevényszó angolból *English*)

Ḷrta: [ʔr.ta] *PF, Prr* tul.n. *Föld* (jövevényszó angolból *Earth*)

Europa: [ɛ.u.'ro.pa] *PF* tul.n. *Európa* (jövevényszó görögből *Europe*)

ewro: [ɛw.ro] *PF* fn. *Euro* (jövevényszó angolból *euro*)

hametsì: [ha.mɛ.'tsì] *PF* fn. *kovászos kenyér* (jövevényszó héberből *chametz*)

Jakesully: [ʒɛjk'su:lì] *M* fn. *idióta, Toruk Maktó* (jövevényszó angolból *Jake Sully*) (Nem megengedett a navi fonotaktikai szabályok miatt)

kunsìp: [kun.sìp] *PF* fn. *harci helikopter* (jövevényszó angolból *gunship*)

lì'upuk: [lì.ʔu.puk] *PF* fn. *szótár* (jövevényszó Na'vi - angol *word book*)

LosÄntsyelesì: [los.'antsjɛ.lɛ.sì] *PF* tul.n. *Los Angeles* (jövevényszó angolból *Los Angeles*)

matsa: [ma.'tsa] *PF* fn. *matsa, crackers* (jövevényszó héberből *matsa*)

nìFranse: [nì.'fran.sɛ] *PF* hsz. *francia, franciául* (jövevényszó franciából *Français*)

nìToitsye: [nì.'to.i.tsjɛ] *PF* hsz. *német, németül* (jövevényszó németből *Deutsche*)

nìTsyungwen: [nì.'tsjuŋ.wɛn] *PF* hsz. *Zhongwen* (jövevényszó Mandarin kínaiból *Zhongwen*)

Pari: [pa.'fi] *PF* tul.n. *Párizs* (jövevényszó francia *Paris*)

- paynäpll:** [ˈpaj.næ.pɪ] *PF* fn. *ananász* (jövevényyszó angolból *pineapple*)
- päsketpol:** [pæ.skɛt.pɒl] *PF* fn. *basketball* (jövevényyszó angolból *basketball*)
- pätsi:** [ˈpæ.tsi] *PF* fn. *jelvény* (jövevényyszó angolból *badge*)
- pilok:** [pi.ˈlɒk] *PF* fn. *blog* (jövevényyszó angolból *blog*)
- postì:** [ˈpo.sti] *PF* fn. *bejegyzés, post* (jövevényyszó angolból *post*)
- puk:** [puk] *PF* fn. *könyv* (jövevényyszó angolból *book*)
- puktsyip:** [ˈpuk.tʃɪp] *PF* fn. *pamflet, könyvecske* (eredete: **puk** *könyv*)
- pxir:** [pˈɪr] *PF* fn. *sör* (jövevényyszó németből *bier*)
- skxaypxe:** [skˈaj.pˈɛ] *PF* fn. *Skype* (jövevényyszó angolból *Skype*)
- Sweriye:** [swɛrijɛ] *PF* tul.n. *Svédország* (jövevényyszó svédből *Sverige*)
- tawsip:** [ˈtaw.sɪp] *PF* fn. *éghajó* (jövevényyszó angolból *ship*)
- tireyn:** [+ti.ˈɹɛjn] *PF* fn. *vonat* (jövevényyszó angolból *train*)
- Toitslan:** [ˈto.i.tʃlan] *PF* tul.n. *Németország* (jövevényyszó németből *Deutschland*)
- Toitsye:** [ˈto.i.tʃjɛ] *PF* mn. *német (nyelv)* (jövevényyszó németből *Deutsch*)
- toktor:** [ˈtok.tɒr] *PF* fn. *orvos* (jövevényyszó angolból *doctor*)
- tsyänel:** [tʃjæ.nɛl] *PF* fn. *TV csatorna* (jövevényyszó angolból *channel*)
- tsyiräfi:** [tʃjɪ.ræ.fi] *PF* fn. *zsiráf* (jövevényyszó angolból *giraffe*)
- tsyoklit:** [ˈtʃjɒk.lɪt] *PF* fn. *csokoládé* (jövevényyszó angolból *chocolate*)
- txolar:** [ˈtˈo.lɑr] *PF* fn. *dollár* (jövevényyszó angolból *dollar*)
- wep:** [wɛp] *LN* fn. *web (www)* (jövevényyszó angolból *web*)
- weptseng:** [ˈwɛp.tʃɛŋ] *LN* fn. *weboldal* (jövevényyszó angol/Na'vi *web place*)
- wou:** [ˈw.o.u] *PF* i.(átn) „állat”, „sirály”, „király”. (*slang*) (jövevényyszó angolból *whoa*)
- Yeysu:** [jɛj.su] *PF* tul.n. *Jézus* (jövevényyszó Italian *Jesus*)
- Yuesey:** [ju.ɛ.sɛj] *PF* tul.n. *USA* (jövevényyszó angolból *U.S.A.*)

D Na'vi tulajdonnevek

- Akwey:** [ak.'wej] *JC* tul.n. *Na'vi férfi*
- Amhul:** [am.'hul] *PF* tul.n. *gyermeknév (nem szó szerint értve)*
- Anurai:** [a.nu.ra.i] *G* tul.n. *Na'vi kl*
- Aonung:** [a.o.'nuŋ] *PF* tul.n. *férfi a Metkayina Klánból*
- Ateyitan:** [a.tej.i.tan] *JC* tul.n. *Ateyo fia (eredete: Ateyo férfi név (nem szó szerint értve) és 'itan fiú)*
- Ateyo:** [a.'te.jo] *JC* tul.n. *Na'vi férfi*
- ayRam aLusing:** [aj.'ram a.lu.'siŋ] *PF* tul.n. *a Lebegő Hegység (összetétel ebből: ram hegy és ling lebeg)*
- ayVitrayä Ramunong:** [aj.vit.'ra.jæ ra.'mu.noŋ] *JC* tul.n. *Lelkek Fája/Kútja (összetétel ebből: vitra lélek és ramunong kút)*
- Änsit:** [ʔæn.sitʔ] *PF* tul.n. *gyermeknév (nem szó szerint értve)*
- Entu:** [ʔen.tu] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*
- Eytukan:** [ʔej.tu.kan] *JC* tul.n. *Az Omatikaya klán férfi vezetőjének a neve*
- Eywa:** [ʔej.wa] *JC* tul.n. *világsszellem/Gaia/Pandora lelke(a Proto-Indo-Európai *aiw-ból) *RL**
- Eywa'eveng:** [ʔej.wa.'ʔe.veŋ] *JC,PF* tul.n. *Pandora (köznapi kiejtése [ʔej.'we.veŋ]) (összetétel ebből: Eywa Gaia és 'eveng gyerek)*
- Iknimaya:** [ʔik.ni.'ma.ja] *JC* tul.n. *Halleluja-hegység (lebegő hegység)*
- İstaw:** [i.'staw] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*
- Kamun:** [ka.mun] *PF* tul.n. *Na'vi férfi (becézett alakja: Kamtsyip)*
- Kekunan:** [ke.ku.nan] *G* tul.n. *Na'vi kl*
- Kelutral:** [kel.ut.'fal] *PF* tul.n. *otthonfa (összetétel ebből: kelku otthon és utral fa)*
- Li'ona:** [li.'ʔo.na] *G* tul.n. *Na'vi kl*
- Lo'ak:** [lo.'ʔakʔ] *PF* tul.n. *Jake és Neytiri másodszületett fia*
- Lo'akur:** [lo.'ʔa.'kur] *PF,CdS* tul.n. *Toruk Makto Amulet (szó szerint: lógó amulet) (összetétel ebből: lo'a totem és kur lóg)*
- Metkayina:** [met.ka.'ji.na] *JC,PF* tul.n. *Zátony Népe klán*
- Mo'ara:** [mo.'ʔa.ra] *PF* tul.n. *pandorai völgy (Megjegyzés: A Disney Pandora hely neve is)*
- Mo'at:** [mo.'ʔatʔ] *JC* tul.n. *Omatikaya sámánnó neve (lehet Moat is)*
- Mo'at'ite:** [mo.'ʔat.'ʔi.te] *JC* tul.n. *Mo'at lánya (eredete: Mo'at női név és 'ite lány)*
- Na'vi:** [na.'vi] *PF* tul.n. *a Nép, bennszülött pandorai faj*
- Naranawm:** [nar.a.'nawm] *JC,PF* tul.n. *Polyp-hemus (eredete: nari szem és anawm nagy; szó szerint nagy szem")*
- Nawmtoruktek:** [nawm.'to.ruk.tekʔ] *PF,CdS* tul.n. *Toruk Makto Totem (összetétel ebből: nawm Toruk nagy Toruk és tekre koponya)*
- Neteyam:** [ne.'tej.am] *PF* tul.n. *Jake és Neytiri elsőszületett fia*
- Newey:** [ne.'wej] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Neytiri:** [nej.ti.ri] *JC* tul.n. *Omatikaya női név*
- Ninat:** [ni.natʔ] *JC* tul.n. *Omatikaya női énekes neve*
- Omatikaya:** [o.ma.ti.'ka.ja] *JC* tul.n. *Kék Síp Klán (Megjegyzés: gyakori elírása az Omatcaya)*
- Otranyu:** [ot.'ran.ju] *JC* tul.n. *Na'vi férfi*
- Peyral:** [pej.'ral] *PF* tul.n. *Omatikaya női név*
- Pongu Pongu:** [po.ŋu 'po.ŋu] *D* tul.n. *party party (eredete: pongu csoport) (Megjegyzés: A Disney's Pandora bár neve is)*
- Ralu:** [ra.lu] *PF* tul.n. *Na'vi gyermek neve (nem szó szerint értve)*
- Rini:** [ri.ni] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Ronal:** [ro.nal] *PF* tul.n. *nő a Metkayina Klánból*
- Rongloa:** [roŋ.lo.a] *JC* tul.n. *Na'vi kl*
- Rotxo:** [ro.t'o] *PF* tul.n. *férfi a Metkayina Klánból*
- Satu'li:** [sa'tuʔ.li] *PF,D* tul.n. *Az étkező neve Mo'araban (Megjegyzés: Disney's Pandora)*
- Seze:** [se.ze] *ZS* tul.n. *Neytiri ikranja*
- Silwanin:** [sil.wa.nin] *JC* tul.n. *Neytiri (lány)testvére (nem szó szerint értve)*
- Sorewn:** [so.'rewn] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Swotulu:** [swo.tu.lu] *PF* tul.n. *szent folyó (eredete: swotu szent hely)*
- Swotu Wayä:** [swo.tu 'waj.æ] *PF,D* tul.n. *éneklőhely (Megjegyzés: Disney's Pandora)*
- Tawkami:** [taw.'ka.mi] *G* tul.n. *Na'vi klán neve (összetétel ebből: taw ég(bolt) és kame lát)*
- Tawtute:** [taw.tu.te] *PF* tul.n. *ég ember (ember) (összetétel ebből: taw ég(bolt) és tute személy)*
- Tipani:** [ti.pa.ni] *G* tul.n. *Na'vi kl*

- Tonowari:** [to.no.'wa.ri] *JC,PF* tul.n. *Metkayina*
férfi név
- Tsahik:** [t̥sa.hikʷ] *JC* tul.n. *sámánnő, papnő,*
matriarcha
- Tsenu:** [t̥se.nu] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Tsireya:** [t̥si.'rej.a] *PF* tul.n. *nő a Metkayina*
Klánból
- Tskaha:** [t̥ska.ha] *JC* tul.n. *Na'vi kl*
- Tsu'tey:** [tsuʔ.'tɛj] *JC* tul.n. *Omatikaya férfi név*
- Tsumongwi:** [t̥su.moŋ.wi] *JC* tul.n. *az Omati-*
kaya klán eredeti neve
- Tuke:** [tu.kɛ] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Tuktirey:** [tuk.'ti.rej] *PF* tul.n. *Jake és Neytiri*
lánya
- Txärpawk:** [t̥'æɾ.pawkʷ] *PF,CdS* tul.n.
Thanator-csont kürt (összetétel ebből: txä-
rem csont és pawk kürt)
- Txewi:** [t̥'ɛ.wi] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*
- Txilte:** [t̥'il.tɛ] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Uniltaron:** [u.nil.'ta.ɾon] *PF* tul.n. *álmovadás-*
zat (összetétel ebből: unil álm és taron va-
dászik)
- Utral Aymokriyä:** [ut.ɾal aj.'mok.ri.jæ] *JC,PF*
tul.n. *(Régi) Hangok Fája (összetétel ebből:*
utral fa és mokri hang)(utraya mokri-ból
JC)
- Va'ru:** [vaʔ.ɾu] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*
- Vitraul:** [vit.'ɾa.ut.ɾal] *PF* tul.n. *Lelkek Fája*
(összetétel ebből: vitra lélek és utral fa)

E Állat- és Növényvilág

Növényvilág

- 'ampirikx:** [ʔam.pi.rikʰ] *PF* fn. *levél-kancsóka* (érintésre mozgó) (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **'ampi érint és rikx mozog**)
- 'ä'o:** [ʔæ.ʔo] *PF* fn. *kancsóka*
- 'ele'wll:** [ʔɛ.lɛʔ.w] *PF* fn. *tüskés mancs, kaktusz* (*pandorai növényfaj*) (eredete: **'ewll növény**)
- aniheyu:** [a.ni.'hɛ.ju] *PF* fn. *fibonacci, kék spirál növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **ean kék és 'iheyu spirál**)
- apxangrr:** [a.'p'a.ŋʁ] *PF* fn. *delta fa, szó sz. nagy gyökér* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **apxa nagy és ngrr gyökér**)
- atokirina':** [a.to.ki.'ri.naʔ] *JC* fn. *A Szent Fa magja*
- awaiei:** [a.wa.i.'ɛ.i] *PF* fn. *édeni sikoltófű, földi ikran* (*pandorai növényfaj*)
- eanean:** [ɛ.an.'ɛ.an] *PF* fn. *cheadle, lágyszárú növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **ean kék**)
- eyaye:** [ɛ.'ja.jɛ] *PF* fn. *eyaye* (*pandorai növényfaj*)
- fkxakewll:** [ʰfk'a.kɛ.w] *PF* fn. *viszkető növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **fkxake viszket és 'ewll növény**)
- flefle:** [ʰflɛ.flɛ] *PF* fn. *Sol öröme, magnetotrophic* (*pandorai növényfaj*)
- fngapsutxwll:** [ʰŋap.sut'.w] *PF* fn. *fémkövető növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **fngap fém és sutx követ**)
- fwäkiwll:** [ʰfwæ.ki.w] *PF* fn. *imádkozó sáska* (*pandorai állatfaj*) (összetétel ebből: **fwäki sáska és 'ewll növény**)
- hìrumwll:** [hi.'rum.w] *PF* fn. *puffer növény* (*pandorai növényfaj*)
- klłpxiwll:** [kł.'p'i.w] *PF* fn. *oroszlánbogyó* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **klłte föld és pxiwll növény**)
- kxaylte:** [ʰk'ajl.tɛ] *PF* fn. *cillaphant* (*pandorai növényfaj*) (eredete: **kxayl magas**)
- loreyu:** [lo.'rɛ.ju] *PF* fn. *helicoradium spirál, gyönyörű spirál* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **lor gyönyörű és 'iheyu spirál**)
- mínyu:** [ʰmim.ju] *PF* fn. *csavart liliom* (*pandorai növényfaj*) (eredete: **mìn fordul**)
- mulpxar:** [mul.'p'ar] *PF* fn. *kakasfej növény* (*pandorai növényfaj*)
- pa'liwll:** [ʰpaʔ.li.w] *PF* fn. *páncélos ló kancsó-növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pa'li páncélos ló és 'ewll növény**)
- pamtseowll:** [ʰpam.tɕɛ.o.w] *PF* fn. *macskafiül, zenevirág* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pamtseo zene és 'ewll növény**)
- paywll:** [ʰpaj.w] *PF* fn. *vízvirág/vízinnövény, dapofet,* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pay víz és 'ewll növény**)
- penghrrap:** [pɛŋ.'hr.apʰ] *PF* fn. *"veszélyjelző", rojtos lámpa* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **peng mond és hrrap veszély**)
- pxayzekwä:** [p'aj.'zɛk.wæ] *PF* fn. *tüskés korbács* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxay sok és zekwä ujj**)
- pxiut:** [p'i.utʰ] *PF* fn. *borotva pálma, éles fa* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxi éles és utral fa**)
- pxiwll:** [p'i.w] *PF* fn. *remete-rügy növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxi éles és 'ewll növény**)
- pxorna':** [p'or.naʔ] *PF* fn. *episoth, robbanó mag* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxor szétvet és rina' mag**)
- pxorna'lor:** [p'or.naʔ.'lor] *PF* fn. *szári, gyönyörű robbanó mag növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxorna' robbanó mag és lor gyönyörű**)
- rawp:** [rawpʰ] *PF* fn. *hólyag polip* (*pandorai állatfaj*)
- rumut:** [ʰrum.utʰ] *PF* fn. *labdafa* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **rum labda és utral fa**)
- seze:** [ʰsɛ.zɛ] *PF,ZS* fn. *"kék virág"* (*Neytiri ikranjának a neve*) (*pandorai növényfaj*)
- smaoe:** [sma.'o.ɛ] *PF* fn. *falanxia, nagyon tüskés növény* (*pandorai növényfaj*)
- sngukx:** [sŋukʰ] *PF* fn. *féreg-növény* (*pandorai növényfaj*)
- somtìlor:** [ʰsom.tì.lor] *PF* fn. *gránátfű", forró szépség* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **som forró és tìlor szépség**)

syeptute: [ʃjɛp.tu.tɛ] *PF* fn. *hyneman*, emberfógó (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **syep** csapdába ejt és **tute** személy)

tautral: [ʔa.ut.ral] *PF* fn. *égi fa* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **taw** ég(bolt) és **utral** fa)

tawtsngal: [ʔaw.tʃŋal] *PF* fn. [ʔ]panopyra, égi csésze (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **taw** ég(bolt) és **tsngal** csésze)

tihawnuwll: [ti.ʔhaw.nu.wl] *PF* fn. *spártai, menedék-növény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **tihawnu** védelem és **'ewll** növény)

tompawll: [ʔom.pa.wl] *PF* fn. *geode, eső-növény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **tompa** eső és **'ewll** növény)

torukspxam: [ʔo.ruk.spʔam] *PF* fn. *octoshroom*, hatalmas leonopteryx gomba (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **toruk** leonopteryx és **spxam** gomba)

tsawlapxangrr: [ʔsawl.a.pʔa.ŋr] *PF* fn. *unidel-ta fa*, szó sz. magas, hatalmas gyökér (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **tsawl** magas és **ngrr** gyökér)(röviden: **tsawlapx**)

tstxa'a: [ʔstʔa.ʔa] *PF* fn. *canalyd*

tsyorina'wll: [ʔsjo.ri.ʔa.ʔ.wl] *PF* fn. *cycad*, liszt-mag növény (pandorai növényfaj) (összetétel

ebből: **rina'** mag és **'ewll** növény)

txll'u: [ʔʔ.ʔu] *PF* fn. *hukatök* (pandorai növényfaj)

txumpaywll: [ʔʔum.pa.j.wl] *PF* fn. *skorpió bogáncs*, mérgező vizinövény (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **txum** mérge és **paywll** vizinövény)

txumtsä'wll: [ʔʔum.ʔsæʔ.wl] *PF* fn. *feldölt palack*, mérgeglövellő növény (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **tsä'** lövell és **'ewll** növény)

väfewll: [ʔvæ.fɛ.wl] *PF* fn. *százlábú*, rossz szagú növény (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **vä'** kellemetlen és **fahew** szag)

värumut: [ʔvæ.ru.mutʔ] *PF* fn. *ér-gubó* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **vä'** kellemetlen és **rum** labda)

vozampasukut: [ʔvo.zam.pa.suk.utʔ] *PF* fn. "ezerbogyófa", málnához hasonló gyümölcs fája (összetétel ebből: **vozam** 512, az ezer helyett használatos és **pasuk ut(ral)** bogycó fa)

yomhi'ang: [jom.ʔhiʔ.ang] *PF* fn. *kisállat/rovarevő*, dakteron (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **yom** eszik és **hi'ang** rovar)

yomioang: [jom.i.ʔo.ang] *PF* fn. *kehelynövény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **yom** eszik és **ioang** állat)

Állatvilág

'angtsik: [ʔaŋ.tʃikʔ] *PF* fn. *kalapácsfejű növényevő* (pandorai állatfaj)

eltungawng: [ɛl.tu.ŋawŋ] *PF* fn. *agyféreg* (pandorai állatfaj) (összetétel ebből: **eltu** agy és **ngawng** féreg)

fkio: [ʔfki.o] *PF* fn. *tetrapteron* (pandorai állatfaj)

fpxafaw: [ʔfpʔa.faw] *PF* fn. (pandorai repülő medúzaszerű lény) (pandorai állatfaj)

fwampop: [ʔfwam.popʔ] *PF* fn. *tapirus*

fwäki: [ʔfwæ.ki] *PF* fn. *sáska*

ikran: [ʔik.ran] *JC* fn. *ikran/sikoll* (na'vik repülő hátasa) (pandorai állatfaj)(hegyi ikran)

ikranay: [ik.ra.ʔna.j] *JC,PF* fn. *erdei ikran / sikoll*

ilu: [ʔi.lu] *PF,D* fn. *nagy, plezioszaurosusz-szerű tengeri állat* Disney's Pandora Guide to the Flora and Fauna of the Valley of Mo'ara-ból

kali'weya: [ka.liʔ.wɛ.ja] *ASG* fn. *mérgező pókszabású állat* (pandorai állatfaj)

kenten: [ʔken.tɛn] *PF* fn. *legyezőgyík*

lanay'ka: [la.ʔnajʔ.ka] *PF,ASG* fn. *slinger*, lajhár-szerű pandorai állat

mawup: [ʔma.wupʔ] *PF,CdS* fn. *turtapede* (teknős-szerű pandorai állat)

nantang: [ʔnan.taŋ] *JC,PF* fn. *viperafarkas* *Caniferratus costatus*, síkos páncélos farkas (pandorai állatfaj)

nantangtsyip: [ʔnan.taŋ.tʃjipʔ] *JC,PF* fn. *kutya* (földi állat), sz.sz.: *kis viperafarkas* (eredete: **nantang** viperafarkas)

pa'li: [ʔpaʔ.li] *PF* fn. *Páncélos ló* (Na'vik földi lószerű hátasa, pandorai állatfaj)

palulukan: [pa.lu.ʔlu.kan] *JC* fn. *Thanator* („száraz száj és félelemhozó”) (szárazföldi csúcsragadozó, állatfaj) (köznyelvi [pa.ʔlu.kan])

palulukantsyip: [pa.lu.ʔlu.kan.tʃjipʔ] *JC,PF* fn. *macska* (földi állat) (eredete: **palulukan** *thantor*) (köznap [pa.ʔlu.kan.tʃjipʔ])

- riti:** [ˈri.ti] *JC* fn. *Tüskés/Fullánkos denevér* (pandorai állatfaj)
- syaksyuk:** [sjak.ˈsjukʰ] *PF* fn. *prolemuris* (pandorai állatfaj)
- talioang:** [ˈtal.i.o.aŋ] *JC* fn. *viharbölény* (pandorai állatfaj) (eredete: **ioang** állat)
- teylu:** [ˈtɛj.lu] *JC* fn. *bogár lárvá* (pandorai állatfaj)
- toruk:** [ˈto.rukʰ] *JC* fn. *leonoptyeryx*, *végső árny* (pandorai állatfaj)
- tspìng:** [tspìŋ] *PF,CdS* fn. *austrapede* (struccszerű pandorai állat)
- yerik:** [ˈjɛ.rìkʰ] *PF* fn. *Hexapéd* (Pandórai szervasszerű lény) (pandorai állatfaj)
- zize':** [zi.ˈzɛʔ] *PF* fn. *pokoli tűzdarázs* (pandorai állatfaj)

F Hasznos kifejezések

Ezek hasznos köznyelvi kifejezések, melyeknek általában egyetlen jelentésük van. A szórend gyakran megváltoztatható, habár a morféimák valószínűleg állandóak. Nem csak azért raktuk be őket, hogy mutassunk néhány példát, ahol egy kifejezés megkövesedett és állandó jelentése van, hanem hogy mutassak egyszerű, szilárd mondatszerkezeteket is. Ezért tettünk be néhány magában álló szót is újra.

Ezek legtöbbször Dr. Frommer blogjából (Naviteri.org) származik. A beillesztésük nem jelentésük szerint, hanem ABC sorrendben történt.

'awa swawtsyip: [] *PF* kif. *Egy pillanat. Várj egy kicsit.*

'efu ohax: [?'·ε·f·u o.'hak'] *PF* kifejezés *éhes(nek lenni)*

'ivong nìk'ong: [] *PF* kif. *„Lassan járj, tovább érsz.”*

'in nga fyape nìkrr: [] *PF* kif. *Mostanában mivel foglalkozol?*

aytele a ngeyä hapximi kifkeyä lu fyape?: [] *PF* kif. *Szó szerint: „Hogy mennek a dolgok a te világrészeden?” Kb.: Hogy mennek a dolgok tifelétek?*

ätxäle pa(lu)lukanur: [æ.'t'æ.lε pa.'lu.kä.nur] *PF* kif. *na'vi* idióma: **Ätxäle si palulkanur tsni smarit livonu;** *szó szerint: „Kérd a thanatort, hogy eressze el a zsákmányát”, előre eldöntött ügy*

etripa syayvi: [?'ε.t.ɪ.pa 'sjaj.vi] *PF* kifejezés *jó szerencsét/sok szerencsét*

Eywa ngahu: [?'εj.wä 'ŋa.hu] *JC,PF* kifejezés *Viszlát! Eywa [legyen] veled!*

fìpor syaw fko Ìstaw: [] *PF* kif. *Ez itt Ìstaw. (Őt Ìstaw-nak hívják.)*

fnu, ma 'evi. Sa'nur leru hawtsyip. Tsiwurokx ko.: [] *PF* kif. *Csendben, kisgyerek. Anyu szunyókál. Hagyd őt pihenni.*

ftia oel li'fyati leNa'vi ni'o' niwotx: [] *PF* kif. *A Na'vi tanulása nagy mulatság a számomra!*

ftkey...fuke: [ft'εj fu.'kε] *PF* kif. *vajon...vagy (eredete: ftkey választ és fuke vagy nem)*

fwa kan ke tam; zene swizawit livonu.: [] *PF* kif. *Na'vi mondás: kb.: Célozni nem elég, el is kell engedni a nyilat.; Nem elég a szándék, tenni is kell érte.*

fwäki ke fwefwi: [fwæ.ki kε 'fw·ε.fw·i] *PF* kif. *na'vi* idióma: *szó szerint: „az imádkozásáska nem fütyül”, valakinek vagy valaminek a természetével ellenkezik*

fyape fko syaw ngar?: [?'fja.pε fko sj·aw ŋaɾ] *PF* kif. *Hogy hínak?, Mi a neved?*

hayalo ta oe (oeta): [ha.'ja.lo ta 'o.ε ('wε.ta)] *PF* kifejezés *Legközelebb majd én..., jövök neked eggyel.*

hayalovay: [ha.'ja.lo.vaj] *PF* kif. *Legközelebbi alkalomig (összetétel ebből: hayalo legközelebb és vay- ig)*

irayo: [i.'ra.jo] *PF* gesz. *köszönöm, kösz*

kaltxi: [kal.'t'ɪ] *PF* gesz. *szia!, üdvözöllek! (találkozáskor)*

kaltxi sivi, ma Ìstaw: [] *PF* kif. *Köszönj, Ìstaw!*

ka wotx: [ka wot'] *PF* kif. *általában, többnyire (szó szerint: a teljességen át)*

kea tikin: [kε.a ti.'kin] *PF* kifejezés *Nincs mit. (köszönetre)*

kefya srak: [kε.'fja 'srak'] *PF* kifejezés *ugye? igaz? nem?*

ke...kaw'it: [kε kaw.'ɪt'] *PF* kif. *egyáltalán nem, egy cseppet sem (eredete: ke nem és kaw'it egyáltalán)*

kem amuiä, kum afe': [] *PF* kif. *Na'vi mondás: Helyes tett, rossz eredmény. (Akkor mondják, ha valaminek jól kellett volna elsülnie, de nem úgy történt.)*

kenten mi kumpay: [kεn.ten mi 'k'um.pa.j] *PF* kif. *Na'vi* idióma: *“(mint) legyezőgyík a kocsonyában”, olyan helyzetben lenni, amikor akadályozva van a természetes viselkedés, vagy akarát végrehajtása*

ke pxan: [kε p'an] *PF* kifejezés *Nem érdemlem meg...*

ke tare: [kε 't·a.ɾ·ε] *PF* kif. *nem a tárgyhoz tartozó; nem számít*

ke tslolam: [] *PF* kif. *Nem értettem.*
ke zene win säpivi: [] *PF* kif. *Csak lassan. Ne siess!*
kìyevame: [ki.jɛ.'va.m.ɛ] *PF* gesz. *viszlát!*
krro krro: ['kr̩.o 'kr̩.o] *PF* kifejezés *időnként, alkalmanként*
kunsipiri txana tìmeyp lu tsyal a mìn.: [] *PF* kif. *A helikopter gyenge pontja a rotor.*
kxetse sì mikyun kop plltxe: ['k'ɛ.t̩sɛ si 'mik.jun kop' pl.'t'ɛ] *PF* kif. *Na'vi közmondás: "a farkok és a fülek is beszélnek", a testbeszéd is fontos*
loreyu 'awnampi: [lo.'rɛ.ju ʔawn.'ampi] *PF* kif. *Na'vi idióma: "(mint) a mimóza", nagyon félénk, nagyon érzékeny*
ma frapo, ayngaru oeyä tsmukit alu Newey: [] *PF* kif. *(Mindenk!) Engedjétek meg, hogy bemutassam (nektek) a nővéremet (húgomat), Newey-t.*
makto zong: ['mak.to zoŋ] *PF* kifejezés *vigyázz magadra, jó utat*
ne kllte: ['nɛ 'kl.tɛ] *PF* kif. *Lebukni! (Le) a földre! (összetétel ebből: ne felé és kllte föld, talaj)*
nga läpivawk nì'it nì'ul ko: [] *PF* kif. *Beszélg egy kicsit többet magadról.*
nga läpivawk nìno ko: [] *PF* kif. *Mondj el mindent magadról.*
nga pesuhu käteng nìrrtrr: [] *PF* kif. *Általában kivel töltöd az időt?*
ngari solalew polpxaya zìsìt: [] *PF* kif. *Mennyi idős vagy? Hány éves vagy?*
ngari txe'lan mawey livu: ['ŋa.rɪ t'ɛʔ.'lan ma.'wej li.'vu] *PF* kif. *ne aggódj, szó sz.: legyen nyugodt a szíved*
ngaru lu fpom srak?: ['ŋa.ru lu fpom srakʔ] *PF* kif. *Hogy vagy? Jól vagy?*
ngaru lu pefnetxintìn nìrrtrr: [] *PF* kif. *Mi az elsődleges szereped a társadalomban?*
ngaru oeyä lertut: [] *PF* kif. *Engedd meg, hogy bemutassam a kollégámat.*
ngaru tsulfä: ['ŋa.ru tsul.'fæ] *PF* kif. *Tiéd az érdem.*
ngaru tut: ['ŋa.ru tutʔ] *PF* kifejezés *És te? És neked? (Válasz olyan kérdésre, amelyben részes esetű alany van.)*
nga yawne lu oer: [ŋa 'jaw.nɛ lu wɛr] *PF* kif. *Szeretlek., szó sz.: Szeretett vagy nekem.*
nga zola'ú ftu peseng: [] *PF* kif. *Hová való vagy? Honnan jöttél?*
ngenga lu tupe: [] *PF* kif. *Te ki vagy?*
ngeyä kxetse lu oeru: ['ŋej.æ 'k'ɛ.t̩sɛ l-u 'wɛ.ru] *JC,PF* kif. kb. „Most véged!” (szó sz.: „a farkad az enyém”)
nìlun ayioi a'eoio ayeyktanä lu lor frato: [] *PF* kif. *Természetesen a vezetők ünnepi ruhái a legszebbek.*
nìrrte': [nɪ.'pr̩.tɛʔ] *PF* hsz. *örömmel, boldogan/örömmel tettem (válasz „köszönöm”-re)*
oe 'olongokx mì sray a txampayìri sim, slä set kelku si mì Helutral: [] *PF* kif. *Egy óceán melletti városban születtem, de most már az Otthonfán lakom.*
oe irayo si ngaru: ['o.ɛ i.'raj.o s-i 'ŋa.ru] *PF* kif. *Köszönetet mondok neked., Köszönöm neked.*
oel ngati kameie: [wɛl 'ŋa.ti 'ka.mɛ.i.ɛ] *PF* kif. *szó sz.: Látlak téged., Helló. (családias)*
oeri solalew zìsìt apxevol: [] *PF* kif. *24 éves vagyok.*
oeru meuia: ['wɛ.ru mɛ.'u.i.a] *PF* kif. *Megtiszteltetés számomra, megtiszteltetés volt.*
oeru syaw (fko) Txewi: [] *PF* kif. *A nevem Txewi. (Txewi-nek hívnak.)*
oeru teya si: ['wɛ.ru tɛ.'ja s-i] *PF* kifejezés *Elégedettség / örömmel tölt el*
oeru txoa livu: ['wɛ.ru 't'o.a li.'vu] *PF* kif. *Kérlek, bocsáss meg., Bocsánatot kérek.*
oe tsxekeng sì säsulìnur alu tsko swizaw: [] *PF* kif. *Gyakorlom a hobbit, az újaszatot.*
oeyä txintìn lu fwa stä'nì fayoaŋgit: [] *PF* kif. *Fő szerepem a társadalomban, hogy halászok.*
pefya nga fpil: [] *PF* kif. *mit gondolsz? (szó szerint: hogy gondolod?)*
pum ngeyä: [pum 'ŋɛ.jæ] *PF* kifejezés *ÉN köszönöm!*
rutxe läpivawk nì'it: [] *PF* kif. *Kérlek, beszélj egy kicsit magadról.*
rutxe liveyn: [] *PF* kif. *Kérlek, ismételd meg!*
rutxe tivìng mikyun, ma frapo: [] *PF* kif. *Kérem, figyeljen mindenki!*

Sasya!: [sa.'sja] *PF* kif. *Meg tudom csinálni! Megcsinálom!*
säfpil asteng tikan ateng: [] *PF* kif. Na'vi közmondás: "A nagy elmék egyformán gondolkodnak!"
seykxel si nitram: [sej.'k'el si nit.'ram] *PF* kifejezés *Erő és boldogság!, Gratulálok!*
Siva ko!: [si.'va ko] *PF* kif. *Gyerünk! Hajrá!*
smon nìprte': [smon ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* kif. *Örülök, hogy megismertelek*
Soleia!: [so.lɛ.i.'a] *PF* kif. *Gratulálok! Sikerült!*
srake fnan ngal lì'fyati leNa'vi: [] *PF* kif. *Jól tudsz na'viul?*
srake smon ngar oeyä meylan alu Entu si Kamun: [] *PF* kif. *Ismered a barátaimat, Entu-t és Kamun-t?*
srefereiey nìprte': [] *PF* kif. *alig vár*
srefwa sngap zize': [] *PF* kif. *amilyen gyorsan csak lehet (Na'vi mondás: mielőtt a pokoli tűzdarázs megcsíp)*
stum ke: [stum kɛ] *PF* kif. *majdnem nem (Megjegyzés: alig, éppen hogy vagy éppen csak helyett használatos.)*
taronyut yom smaril: ['ta.ron.jut j·om sma.r.il] *PF* kif. na'vi idióma: *szó szerint: "a préda eszi a vadászt", teljesen zavaros helyzet, káosz (kb. „a nyúl viszi a puskát")*
tì'efumì oeyä: [ti.'ʔɛ.fu.mi 'wɛ.jæ] *PF* kifejezés *szerintem*
tì'í'avay krrä: [ti.'ʔiʔ.a.va.j 'kɾ.æ] *PF* kifejezés *mindörökké, az idők végezetéig*
tì'o'iri peu sunu ngar frato: [] *PF* kif. *Mi a kedvenc szórakozásod?*
tik'iniri kempe si nga: [] *PF* kif. *Mit csinálsz a szabadidődben?*
tikangkemiri varmrin oe nìwotx: [] *PF* kif. *Teljesen elárasztott a munka. ('El vagyok havazva.')*
tikxey ngaru: [ti.'k'ɛj 'ŋa.ru] *PF* kifejezés *tévedsz*
tiomummì oeyä: [ti.'o.mum.mi wɛ.jæ] *PF* kif. *tudtommal*
tìyawr ngaru: [ti.'jawɾ 'ŋa.ru] *PF* kifejezés *igazad van*
tokx eo tokx: ['tok' 'ɛ.o 'tok'] *PF* kif. *szemtől szembe, személyesen*
tolätxaw nìprte': [tol.'æ.t'aw ni'pɾ.tɛʔ] *PF* kif. *Üdv újra itthon*
tsalì'uri alu X, ral lu 'upe: [] *PF* kif. *Mit jelent az, hogy X?*
tstunwi: ['tstun.wi] *PF* mn. *kedves, figyelmes, tapintatos*
tsun miväxku hikrr srak: [] *PF* kif. *Közbevághatok egy pillanatra?*
tsun nga law sivi nì'it srak: [] *PF* kif. *Érthetőbbé tennéd ezt? Meg tudnád ezt magyarázni jobban?*
Tsun pehem?: [tsun pe.hem] *PF* kif. *Na'vi idiom: Mit lehet tenni?*
txim a'aw ke tsun hiveyn mì tal mefa'liyä: [] *PF* kif. Na'vi mondás: *Egy seggel nem lehet két lovat megülni.; Egyszerre nem lehet mindkét dolgot csinálni; döntened kell.*
txo ke nìyo' tsakrr nìyol: [t'o kɛ ni.'yoʔ tsa.'kɾ ni.'yol] *PF* kif. Na'vi közmondás: "Ha már nem vagy hibátlan, legalább légy rövid"
txon lefpom: [t'on lɛ.'fpom] *PF* kifejezés *Jó éjszakát, Békés éjszakát*
X-(i)ri peral: [] *PF* kif. *Mit jelent az, hogy X?*
X nìNa'vi (slu) peli'u: [] *PF* kif. *Hogy mondod na'viul azt, hogy X?*
Yewla!: ['jɛw.la] *PF* kif. *Csudába! Milyen kár! Ó, de kár!*
za'u nì'eng: ['za.ʔu ni.'ʔɛŋ] *PF* kifejezés *szintbe kerül vagy egyforma lesz*
zola'u nìprte': [zol.'a.ʔu ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* kifejezés *„örülünk hogy jöttél”, üdvözöllek/üdvözlünk!*

G Az ABC

Kemaweyan, Plumps, Prرتون és Tirea Aean előálltak a nyelvben található 33 fonéma (különböző hangok) páratlanul Na'vi-szerű felsorolásával és kiejtésével—20 mássalhangzó, 7 magánhangzó, 2 “ál-magánhangzó” (ll, rr), és 4 kettőshangzó (aw, ay, ew, ey). Íme a lista.

Az ABC						
'	tìFtang		k	KeK	s	Sä
a	A		kx	Kxekx	t	TeT
aw	AW		l	LeL	tx	TxeTx
ay	AY		ll	'Ll	ts	Tsä
ä	Ä		m	MeM	u	U
e	E		n	NeN	v	Vä
ew	EW		ng	NgeNg	w	Wä
ey	EY		o	O	y	Yä
f	Fä		p	PeP	z	Zä
h	Hä		px	PxePx		
i	I		r	ReR		
ì	Ì		rr	'Rr		

H Ragozások

Igei ragozások

- alm:** [a.l.m] *LN* befejezett múlt időt kifejező igei infixum, 1. helyre kerül (PERF.PAST), eredete: **am + ol: Oe tsng«alm»awvìk.** *Sírtam.*
- aly:** [a.l.j] *LN* befejezett jövőre utaló igei infixum, 1. helyre kerül (PERF.FUT.), eredete: **ay + ol: Oe h«aly»angham.** *Nevetni fogok.*
- am:** [a.m] *LN* múlt idő jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PAST.): **Oe tsw«am»ayon.** *Repültem.*
- arm:** [a.r.m] *LN* befejezetlen múlt idő jele igei infixum, 1. helyre kerül (IMPF.PAST.), eredete: **am + er: Oe tsng«arm»awvìk.** *Éppen sírtam.*
- ary:** [a.r.j] *LN* folyamatos jövőre utaló igei infixum, 1. helyre kerül (IMPF.FUT.), eredete: **ay + er: Oe h«ary»angham.** *Nevetni fogok.*
- asy:** [a.s.j] *PF* jövőbeni szándékot vagy elhatározást kifejező igei infixum, 1. helyre kerül 1 (FUT.D.): **Oel tsp«asy»ang palulukanit.** *Biztos meg fogom ölni a palulukant.*
- ats:** [a.t.s] *LN* inferenciális, bizonytalan vagy indirekt értesülést jelölő igei infixum, 2. helyre kerül 2 (INFR.): **Oel tsp«ats»ang poanit.** *Megöltem őt (Azt hiszem.)*
- awn:** [a.w.n] *PF* befejezett melléknévi igenevet képző igei infixum, 1. helyre kerül 1 (P.PART.): **Oe t«awn»aron-a túte lu.** *Vadászott személy vagyok. (Vadásznak rám.)*
- ay:** [a.j] *LN* jövő idő jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (FUT.): **Oel yerikit t«ay»aron.** *Yeriket fogok vadászni.*
- äng:** [æ.ŋ] *LN* rosszállást kifejező igei infixum, 2. helyre kerül 2 (PEJ.): **Oe sr«äng»ew.** *Táncolok (fúj!). Tetszés szerint, amikor az «äng» az i magánhangzó elé kerül, az infixum «eng»-re változhat. Pl. Fiskxawngiri tsap'alute s«eng»i oe.*
- äp:** [æ.p] *PF* visszaható névmás igei infixum, 0. helyre kerül 0 (REFL.): **Oe st«äp»eftxaw.** *El-lenőrzöm magam.*
- ei:** [ɛ.i] *LN* boldogságot kifejező igei infixum, 2. helyre kerül 2 (LAUD.): **Oe sr«ei»ew.** *Táncolok (hurrá!).*
- er:** [ɛ.r] *PF* befejezetlenséget, folyamatosságot jelez igei infixum, 1. helyre kerül 1 (IMPF.): **Oe t«er»ìran.** *Én éppen sétálok.*
- eyk:** [ɛ.j.k] *PF* műveltető igei infixum, 0. helyre kerül 0 (CAUS.): **Oel t«eyk»erkup pot.** *kb.: Miattam halt meg.*
- ìlv:** [ì.l.v] *PF* jelen idejű befejezett kötőmód igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PRES.PER.SUBJ.): **Oe new tsl«ìlv»am.** *Meg akarom érteni.*
- ìmv:** [ì.m.v] *PF* múlt idejű kötőmód igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PAST.SUBJ.): **Oeyä swizaw nìngay tímvakuk.** *Meg akartam érteni.*
- ìrv:** [ì.r.v] *PF* jelen idejű befejezetlen kötőmód igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PRES.IMPF.SUBJ.): **Oe new tsl«ìrv»am.** *Meg akarom érteni.*
- ìv:** [ì.v] *LN* kötőmód jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (SUBJ.): **Ngal new futa oe w«ìv»em.** *Azt akarod, hogy harcoljak.*
- ìyev:** [ì.jɛ.v] *PF* jövő idejű kötőmód igei infixum, 1. helyre kerül 1 (FUT.SUBJ.): **Oel k«ìyev»ame ngati.** *Látni foglak hamarosan.*
- ìlm:** [ì.l.m] *LN* befejezett közelmúlta utaló igei infixum, 1. helyre kerül (PERF.REC.PAST.), eredete: **ìm + ol: Oe t«ìlm»ätxaw.** *Épp most tértem vissza.*
- ìly:** [ì.l.j] *LN* befejezett közeljövőre utaló igei infixum, 1. helyre kerül (PERF.IMM.FUT.), eredete: **ìy + ol: Oe h«ìly»ahaw.** *Aludni fogok hamarosan.*
- ìm:** [ì.m] *LN* közelmúlt jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (REC.PAST.): **Oe tsw«ìm»ayon.** *Épp most repültem.*

- irm:** [ɪr.m] *LN* folyamatos közelmúlta utaló igei infixum, 1. helyre kerül (IMPF.REC.PAST.), eredete: **im** + **er**: **Oe t«irm»ätxaw.** *Éppen visszatértem.*
- iry:** [ɪr.j] *LN* folyamatos közeljövőre utaló igei infixum, 1. helyre kerül (IMPF.IMM.FUT.), eredete: **iy** + **er**: **Oe h«iry»ahaw.** *Aludni fogok hamarosan.*
- isy:** [ɪ.sj] *PF* közeljövőbeni szándékot kifejező igei infixum, 1. helyre kerül 1 (IMM.FUT.D.): **Oel tsp«isy»ang palulukanit.** *Hamarosan meg fogom ölni a palulukant.*
- iy:** [ɪ.j] *LN* közeljövő jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (IMM.FUT.): **Oel yerikit t«iy»aron.** *Yeriket fogok vadászni hamarosan.*
- iyev:** [ɪ.jɛ.v] *PF* jövő idejű kötőmódú igei infixum, 1. helyre kerül 1 (FUT.SUBJ.): **Oel k«iyev»ame ngati.** *Látni foglak hamarosan.*
- ol:** [o.l] *PF* befejezett cselekvés igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PERF.): **Oe t«ol»iran.** *Sétáltam (befejezett cselekvés).*
- us:** [u.s] *LN* folyamatos melléknévi igenevet képző igei infixum, 1. helyre kerül 1 (A.PART.): **Oe t«us»aron-a túte lu.** *Vadászó személy vagyok.*
- uy:** [u.j] *PF* megtisztelő vagy szertartásos igei infixum, 2. helyre kerül 2 (HON.): **Na'viyā, l«uy»u hapxi.** *Immár a nép tagja vagy.*

Főnév esete és többesszáma

- ä:** [æ] *PF* birtokos eset msh.-ra és o-ra vagy u-ra végződő főnév után (ezek másik alakja: **yä**) (GEN.): **Oel yom ikranä yerikit.** *Az ikran yerikjét eszem.* (minden ami nem **a, ä, e, i** és **ì**-re végződik)
- it:** [it̪] *PF* tárgyeset msh./mássalhangzó, kettőshangzóra vagy vokális mássalhangzóra végződő főnév után (ezek másik alakja: **t, ti**) (PAT.): **Oel taron yerikit.** *Én yeriket (yerikre) vadászok.*
- il:** [ɪl] *PF* jelölt alany msh./mássalhangzóra végződő főnév után (ezek másik alakja: **l**) (ERG.): **Ikranil taron yerikit.** *Az ikran yeriket vadászik.*
- iri:** [ɪri] *PF* jelölt tárgy mássalhangzóra, kettős hangzóra vagy ál-magánhangzóra végződő főnév után (ezek másik alakja: **ri**) (TOP.): **Fiskxawngiri tsap'alute sengi oe.** *Bocsánatot kérek ezért az idiótáért.*
- l:** [l] *LN* ergatív esetű alany toldaléka mgh-ra végződő főnevek esetén (ERG.): **Oel taron yerikit.** *Én yeriket (yerikre) vadászok.*
- r:** [r] *LN* részes eset magánhangzóra végződő főnév végénra végződő főnév után (ezek másik alakja: **-ru**) (DAT.): **eltur tixen si érdekes**
- ri:** [ri] *PF* jelölt (topikális) alany toldaléka mgh-ra végződő főnevek esetén (TOP.): **Ayngari zene hivum** *Nektek kell mennetek.*
- ru:** [ru] *LN* részes eset mgh.-ra végződő főnév után (ezek másik alakja: **-ur**) (DAT.): **Oel syuвет ngaru ting.** *Ételt adok neked.*
- t:** [t̪] *LN* tárgyeset mgh.-ra végződő főnév után (ezek másik alakja: **it, ti**) (PAT.): **Oel ngat kame.** *Látlak téged.*
- ti:** [ti] *LN* tárgyeset toldaléka névmások és főnevek végén (PAT.): **Ngati taron torukil.** *A toruk téged (rád) vadászik.*
- ur:** [ur] *PF* részes eset msh./mássalhangzó, kettőshangzóra vagy vokális mássalhangzóra végződő főnév után (ezek másik alakja: **-ru**) (DAT.): **Ayeylanur oeyä.** *Barátaimnak.*
- y:** [j] *PF* birtoklás toldaléka a-ra vagy e-re végződő névmások végére (köznapi beszédben) (GEN.): **Ngay toruk siltsan lu.** *A te torukod jó.*
- ya:** [ja] *PF,M* megszólító eset ragja gyűjtőnevek végén: **Mawey, Na'viya.** *Nyugalom, emberek.*
- yä:** [jæ] *LN* birtokos eset mgh. (kivéve o és u)-ra végződő főnév után (ezek másik alakja: **ä**) (GEN.): **Oel yeiom Neytiriyā yerikit.** *Boldogan eszem Neytiri yerikét.* (tehát **a, ä, e, i** és **ì** végződésnél) (Az **a**-t megváltoztatja e-re a névmásokban: **-eyä**)

Egyéb toldalékok

Íme, azon toldalékok listája, melyek a szavakhoz illesztve valamilyen módon megváltoztatják a szó jelentését. Nem minden na'vi toldalék produktív (szabadon használható). (**pro.**) jelzi a teljes produktivitást, vagyis a Frommer által meghatározott szófajon belül bármelyik szóra alkalmazható, anélkül hogy külön megerősítést nyerne. A megjelölt szófajon kívül azonban nem használható. Minden igei infixum, eset- és többesszám jel teljesen produktív.

- a–: [a] _{PF} (**prod.**) melléknévjelző: **Oel txantsana ikranit aean tswayon.** *A nagyszerű kék ikrant repülöm.*
- an: [an] _{LN} hímnem jele bizonyos főnevek végén: **Poan täftxuyu lu.** *Ő egy takács.*
- ay+: [aj] _{PF} (**prod.**) többes szám toldaléka főnevek elején (PL.): **Ay+horen flä.** *A szabályok működnek.*
- e: [ε] _{PF} nőnem jelző bizonyos főnevek végén: **Poe taronyu lu.** *Ő (lány!) egy vadász.*
- fay+: [faj] _{PF} (**prod.**) az a(z)... toldaléka főnevekhez (THESE): **Fayawkx tsawl lu.** *Látom azt a viperafarkast.*
- fi–: [fi] _{PF} (**prod.**) ez a(z) toldaléka főnevekhez (THIS): **Oel kame finantangit.** *Látom ezt a viperafarkast.*
- fkeyk: [fkej^k] _{PF} (**prod.**) utótag főnevekhez állapotot, körülményt fejez ki: **Kilvanfkeyk lu fyape fitrr?** *Milyen állapotban van ma a folyó?*
- fne–: [fnε] _{PF} (**prod.**) féle, fajta toldaléka főnevekhez (KIND): **Fneutralpe tsa'u lu?** *Miféle fa ez?*
- fra–: [fra] _{PF} (**prod.**) minden képző toldalék **Oel kamame frapot.** *Láttam mindenkit.*
- fray+: [fraj] _{PF} (**pro.**) mindegyik plural toldaléka főnevek (ALL OF THESE): **Frayhelutral lor lu.** *Mindegyik ház szép.*
- kaw–: [kaw] _{PF} se-, sem-, semmi- képző toldalék **Oe kawrr ke kamä.** *Sose mentem.*
- kel: [kεl] _{PF} (**nem produktív**) új főnevet képez, amely az eredeti főnév hiányát jelenti: **Tompakeltalun zene tute Käliforniayä payit sivar nän.** *Az aszály miatt a kaliforniaiaknak kevesebb vizet kell használniuk.*
- lo: [lo] _{PF} számhatározórag: **'Awlo oe ramol.** *Egyszer énekeltem.(-szor/-szer/-ször)*
- me+: [mε] _{LN} (**prod.**) kettes szám jele toldaléka főnevek (DU.): **Oel new me+orati.** *Két tavat akarok. (Ez egy több száz éves elírás, még mindig benne van?)*
- munsna–: [mun.sna] _{PF} (**pro.**) pár toldaléka fn. (PAIR): **munsnahawnven** egy pár cipő
- nay: [naj] _{PF} (**unpro.**) olyan főnevet képez az eredetiből, amely jelentése nála eggyel lejjebb van a ranglétrán - méretben, rangban, stb.: . .
- o: [o] _{PF} (**prod.**) határozatlan toldalék, időtartamra utaló: **Oel kalmame tuteot ayzisito.** *Láttam valakit évekig.*
- pay+: [paj] _{PF} (**prod.**) többes számú kérdő: **Paystalit ngal tsrame'i?** *Milyen késeket dobtál el?*
- pe+: [pε] _{LN} (**prod.**) kérdőszóképző: **pe+hrr nga lrrtok sayi.** *Mikor fogsz mosolyogni?*
- pxe+: [p'ε] _{PF} (**prod.**) hármas szám jele toldaléka főnevek és névmások elején (TRI.): **Pxoeng Pxe+veng lu.** *Mi három gyerek vagyunk.* (Megjegyzés: e + e nem lehet együtt, ezért hangzókihagyás történik, és oe névmás amely szintén gyakran szenved hangzókihagyást.)
- sna–: [sna] _{PF} előtag, csoportot jelez főnevek elején; **pro.** élőlényekre utal, **unpro.** másképpen: **snanantang** egy farkas viperafarkas, viperafarkasfalka Megjegyzés: sna- természetesen előforduló csoportot jelent. A *sästarsim* személy által szándékosan összerakott gyűjteményt jelent.
- tsa–: [tsa] _{PF} (**prod.**) az a(z)... toldaléka főnevekhez (THAT): **Oel tse'a tsanantangit.** *Látom azt a nantangot.*
- tsay+: [tsaj] _{PF} (**prod.**) azok a(z)... toldaléka főnevekhez (THOSE): **Tsayora txukx lu.** *Azok a tavak mélyek.*

- tsyip:** [tʃɪp̚] *PF* (**prod.**) kicsinyítő képző főnevek, névmások végén (produktív, sosem hangsúlyos):
Za'u fitseng, ma 'itetsyip. *Gyere ide, kislány(om).*
- ve:** [vɛ] *PF* (**prod.**) sorszámnevi toldalék: **Koren a'awve t̄iruseyã 'awsiteng.** *Az együttélés első szabálya.*
- vi:** [vi] *PF* rész-egész viszonyt jelző toldalék (nem nagyon produktív): **Oe nume m̄i numtsengvi.**
Az osztályban tanulok.

Egyéb toldalékolási alaktan (képzők)

Ezek a toldalékok (képzők) különböznek a korábban tárgyaltaktól. Nem csak a jelentést, hanem a szófajt is megváltoztatják. Némelyikről csak Dr. Frommer útmutatása alapján tudjuk, hogy mely szavakon alkalmazható, hogy hiteles szót kapjunk. Ilyen pl. a **t̄i-**. Mások szabadon használhatóak a megadott szófajon belül. Pl. a **-yu**, amely bármelyik igét módosíthatja.

- ketsuk-:** [kɛ.tʃuk̚] *PF* (**pro.**) -hatatlan, -hetetlen (igéhez járuló toldalék, melléknévi igenevet képez) képző toldalék **Swaw lamu ketsuktswa'** *Felejthetetlen volt a pillanat.*
- le-:** [lɛ] *PF* melléknévet képző toldalék **Poan lehrrap lu.** *Ő veszélyes.*
- nga':** [ŋaʔ̚] *PF* melléknév képző toldalék **'Akra apaynga' lu.** *Ez nedves föld.*
- n̄i-:** [ni] *LN* határozószót képző toldalék **Oe n̄iNa'vi p̄lltxe.** *Na'vi módjára beszélek. (Mint egy Na'vi.)* (**prod.** Csak melléknévek esetén produktív – egyébként **n̄ifya'o** (módjára) módosítja a megfelelő melléknévet vagy tagmondatot)
- sã-:** [sɛ] *PF* instrumentális főnevet képző toldalék **Sãnumeri oe nume.** *Én tanulom a tanítást.*
- si:** [s̄i] *LN* összetett igéket képző toldalék **Oe kelku si Kelutralm̄i.** *Az Otthonfában lakom. (Szó szerint: Otthont csinálok Otthonfában.)*
- t̄i-:** [t̄i] *LN* absztrakt főnevet képző toldalék **T̄ingay s̄iltsan lu.** *Az igazság jó.*
- t̄i- -us-:** [t̄i us] *PF* (4) gerundiumot (főnévként viselkedő főnévi igenevet) képző toldalék **T̄ikusar eltur t̄itxen si.** *Teaching is interesting.* (produktív)
- tsuk-:** [tʃuk̚] *PF* (**pro.**) -ható, -hető (igéhez csatlakoztatott előtag, melléknévi igenevet képez); teljesen produktív, minden igéhez hozzátehető; képző toldalék **F̄ioang lu tsukyom.** *Ez az állat ehető.*
- tswo:** [tʃwo] *PF* (**pro.**) utótag, amely az igét főnévvé változtatja, jelezve az ige végrehajtásának képességét: **Pori wemtswo fratsamsiyur rolo'a n̄itxan.** *Harcképessége mély benyomást tett minden harcosra.*
- tu:** [tu] *PF* (**prod.**) nem igei tőből személyt jelentő főnevet képző toldalék **Oe reltseotu lu.** *Én művész vagyok.*
- yu:** [ju] *LN* (**prod.**) főnév képző toldalék **Oe kea ska'ayu ke lu.** *Nem vagyok pusztító.*

I Nem Frommertől származó (illegális) szavak

Ezek a szavak nem Dr. Frommertől erednek. Bár belevettük őket a szótárba, nem tekinthetjük őket Na'vi szavaknak. Többségükben a Túlélő Kézikönyv, a Pandorapedia vagy az Avatar Játék számára kitalált hamis kifejezések. Egyiküket sem hagyta jóvá Dr. Frommer a megjelenésük előtt, így nem vesszük őket figyelembe. Azok kedvéért jelenítjük itt meg őket, akik egyébként nem tudnák a „jelentésüket”. Ezek a szavak nem hitelesek, használatukat nem javasoljuk. Sok közülük sérti a na'vi nyelvtani vagy hangtani szabályait. Némelyikük illegális hangokat tartalmaz, mint pl.:

ʔ [ʔh], b [b], c [k], ch [tʃ], d [d], g [g], h' [hʔ], ii [i:], j [ʒ], sh [ʃ], uu [u:]

- Amanti:** [a.man.ti] *G* tul.n. *Tipani nő (nem szó szerint értve)*
- ar'lek:** [arʔlekʰ] *G* fn. *mag-termő növény (pandorai növényfaj)*
- Beyda'amo:** [bejdaʔamo] *G* tul.n. *Tipani férfi vadász*
- chan'tu gor'ek nuuto:** [tʃanʔtu gorʔekʰnuuto] *ASG* fn. *kőkorszó*
- chey:** [tʃej] *ASG* fn. *használati tárgy tartó fogas/akasztó (eredete: P'ah s'ivil chey személyes használati tárgy tartó fogas/akasztó)*
- Eywa k'sey nivi'bri'sta:** [ejwa kʔsej niviʔbriʔsta] *ASG* fn. *függőágyszó sz.: Eywa mindenkét karjában tart*
- Eywa s'ilivi mas'kit nivi:** [ejwa sʔilivi masʔkitʰnivi] *ASG* *szövőkeret (szó sz. Eywa bölcsesége feltárul mindnyájunk előtt)*
- Eywa te' _ tan'sey mak'ta:** [ejwa teʔ _ tanʔsej makʔta] *ASG* fn. *ikran varkocskantár, szó szerint: Eywa ölelésének szeretete... (személy neve) -é. (gyanús: rosszul van leírva)*
- feru m'predu'k:** [feru mʔpreduʔkʰ] *ASG* fn. *kosár*
- Fmilam:** [fmi.lam] *G* tul.n. *Tipani nő neve*
- Gro'lyrc:** [groʔlyrc] *G* tul.n. *barlang-rendszer*
- Hukato:** [hu.ka.to] *G* tul.n. *Tipani férfi (nem szó szerint értve)*
- Ikalu:** [i.ka.lu] *G* tul.n. *Tipani férfi (nem szó szerint értve)*
- iveh k'nivi s'dir:** [iveh kʔnivi sʔdir] *ASG* fn. *kisedhordó*
- k'sey nivi:** [kʔsej nivi] *ASG* fn. *a csoporttal együtt alvász*
- Kaoliä Tei:** [ka.o.li.æ te.i] *G* tul.n. *Goliath síkság*
- Koo Tsura:** [ko: tsu.ra] *G* tul.n. *Tipani falu*
- Kusati:** [ku.sa.ti] *G* tul.n. *Tipani női harcos (nem szó szerint értve)*
- Kyuna:** [kjuna] *G* tul.n. *Anurái női név (nem szó szerint értve)*
- lenay'ga:** [lenajʔga] *ASG* fn. *ropter, ragadozó (rettenetes idegen lajhár) (pandorai állatfaj)*
- Lompo:** [lom.po] *G* tul.n. *Tawkami férfi név (nem szó szerint értve)*
- Lungoray:** [lu.ŋo.raj] *G* tul.n. *Tipani sámán*
- m'resh'tuyu:** [mʔreshʔtuyu] or [mʔreshʔtuyu] *ASG* fn. *pajzs*
- Malimi:** [ma.li.mi] *G* tul.n. *Tawkami férfi név (nem szó szerint értve)*
- malmoks:** [malmoks] *G* fn. *kőgyűrűk*
- Marali:** [ma.ra.li] *G* tul.n. *Tipani nő (nem szó szerint értve)*
- mas'kit nivi sa'nok:** [masʔkitʰnivi saʔnokʰ] *ASG* *szövőszék (szó sz. a szövőszékek anyja)*
- Maweytakuk:** [ma.wej.ta.kukʰ] *G* tul.n. *Na'vi férfi (nem szó szerint értve)*
- Mekanei:** [me.ka.ne.i] *G* tul.n. *Tipani férfi (nem szó szerint értve)*
- Mendela:** [men.da.la] *G* tul.n. *Tipani férfi*
- meresh'ti cau'pla:** [mereshʔti kauʔpla] or [mereshʔti kauʔpla] *ASG* fn. *ikran fogó (szó sz.: nem lát semmit)*
- mesh'kai huru:** [mesʔkai huru] *PND* fn. *főzőedény*
- mreki u'lito:** [mreki uʔlito] *ASG* fn. *tűzgödör*
- Mukata:** [mu.ka.ta] *G* tul.n. *Tawkami férfi (nem szó szerint értve)*
- na'hla buk'ne:** [naʔhla bukʔne] *ASG* fn. *pa'li (páncélos ló) vezető, kantár, szó sz. pofa húzó*
- Naalot:** [na:.lotʰ] *G* tul.n. *Tipani férfi*
- Nera'nak:** [ne.raʔ.nakʰ] *G* tul.n. *Tawkami női név (nem szó szerint értve)*
- nikt'chey:** [niktʔtʃej] or [niktʔtʃej] *ASG* fn. *ételcsomag, kevés étel*
- nivi:** [ni.vi] *ASG* fn. *függőágyszó (köznyelvi) (eredete: Eywa k'sey nivi'bri'sta függőágyszó sz.:*

- Eywa* mindenkit karjában tart)
- Nok:** [nokʷ] *G* tul.n. *Tawkami* férfi név (nem szó szerint értve)
- Oloniwin:** [o.lo.ni.win] *G* tul.n. *idősebb Tipani* férfi
- Omati:** [o.ma.ti] *G* tul.n. *Tawkami* férfi név (nem szó szerint értve)
- omati s'ampta:** [omati sʔampta] *ASG* fn. *kék síp*
- Onantu:** [o.nan.tu] *G* tul.n. *Tawkami* férfi név (nem szó szerint értve)
- Otamu:** [o.ta.mu] *G* tul.n. *Tipani* férfi neve
- P'ah s'ivil chey:** [pʔah sʔivil tʃɛj] *ASG* fn. *személyes használati tárgy tartó fogas/akasztó*
- pctxawng:** [pʔtʰawŋ] *JC* fn. „*faszfej*”
- Rai'uk:** [ra.i.ʔukʷ] *G* tul.n. *Anurái* férfi név (nem szó szerint értve)
- Raltaw:** [ral.taw] *G* tul.n. *Tipani* férfi vadász
- Sänume:** [sæ.nu.mɛ] *G* tul.n. *Tipani* sámánnő (eredete: *sänume* tanítás)
- Seyvaro:** [sej.va.ro] *G* tul.n. *Tawkami* férfi név (nem szó szerint értve)
- shah-tell:** [ʃah.tɛl] *ASG* fn. (űr)sikló (jövényszó angolból *shuttle*) (nem megengedett Na'vi fonotaktikai)
- su'shiri t'acto sa:** [suʔshiri tʔacto sa] or [suʔshiri tʔacto sa] *ASG* fn. *játék sikoll/ikran*
- sumin'sey hulleh:** [suminʔsej huɭɛh] *ASG* a csoporttól külön való alvás
- sumin jii'tluy:** [sumin ʒiitʔluy] *ASG* fn. *levél tányér*
- Swawta:** [swaw.ta] *G* tul.n. *Tipani* férfi
- t'riti so jahmka:** [tʔriti so ʒahmka] *ASG* fn. *inga* dob
- Ta'antasi:** [ta.ʔan.ta.si] *G* tul.n. *Tantalus, Pandora* sziklás vidéke
- Tan Jala:** [tan.jala] *G* tul.n. *Tipani* férfi
- Tasun:** [ta.sun] *G* tul.n. *Lí'ona* férfi vadász neve (nem szó szerint értve)
- Tilikaru:** [ti.li.ka.ru] *G* tul.n. *Tipani* falu
- títakuk:** [ti.'ta.kukʷ] *G* fn. *csapás, támadás* (eredete: *takuk* sújt)
- tmi nat'sey:** [tmi natʔsej] *ASG* fn. *hólyaglámpáseredete: étel itt*
- Tsa'law:** [tsaʔ.law] *G* tul.n. *Tawkami* férfi
- Tsaro:** [tsa.ro] *G* tul.n. *Tipani* férfi
- Tsmuke:** [tsmu.kɛ] *G* tul.n. *Tipani* falu
- txei:** [tʰe.i] *G* fn. *síkság, puszta*
- u'imi:** [u.ʔi.mi] *ASG* fn. *színpompás légköri jelenség (sarki fény)*
- U'imi huyuticaya:** [uʔimi hujuɽtikaja] *ASG* tul.n. *egy klán* neve (nem szó szerint értve)
- Ukamtsu:** [u.kam.tsu] *G* tul.n. *Tipani* férfi
- ulivi mari'tsey mak'dini'to:** [ulivi mariʔtsej makʔdiniʔto] *ASG* szövőkeret (szó sz.: sok ág együtt erős)
- ulu'tah inib'sey mulsi:** [uluʔtah inibʔsej mulsi] *ASG* fn. *levél tányér*
- Umkansa:** [um.kan.sa] *G* tul.n. *Tipani* falu
- Unipey:** [u.ni.pej] *G* tul.n. *Tipani* nő
- utral utu mauti:** [ut.ral u.tu ma.u.ti] *ASG* fn. *gyümölcsfa (pandorai növényfaj)* (összetétel ebből: *utral* fa és *utu mauti* banánszerű gyümölcs)
- utu mauti:** [u.tu ma.u.ti] *ASG* fn. „*banán-szerű*” nyomógyümölcs (pandorai növényfaj)
- Va'erä Ramunong:** [va.ʔɛ.ræ ra.mu.noŋ] *G* tul.n. *Vaderas* Völgy
- Vayaha:** [va.ja.ha] *G* tul.n. *Tipani* falu

J Változások listája

A változtatások listája azon felhasználóknak készült, akik szeretnék tudni, hogy milyen frissítések történtek. (A lista a gyakori frissítések miatt nem kerül fordításra.)

- **13.62** - Vocabulary added from naviteri.org, December 31, 2017.
- **13.61** - Added Kate Winslet's character **Ronal** to the proper nouns section
- **13.6** - Added new vocabulary from the October naviteri.org posts, new character names, linguistic terms
- **13.51** - Added **Swota Wayä** to proper nouns, from Disney
- **13.5** - Added new vocabulary used in Disney's Pandora - The World of Avatar
- **13.421** - Corrected inconsistencies in the source field.
- **13.42** - Minor typo corrections and fixed IPA for **LosÄntsyelesi**. Also added **ting ontu** and **ting ftxi** since they didn't make it into the dictionary the first time, for some bizarre reason.
- **13.41** - Added **mo'ara** from Disney's Pandora - The World of Avatar
- **13.4** - Added new Avatar lead character name and clan, **Tomowari** and **Metkayina**
- **13.332** - Disambiguated the definition of **takuk**. Also changed **fmetok** to vtr. Getting more precise all the time!
- **13.331** - Disambiguated the definition of **pongu**.
- **13.33** - Vocabulary added from naviteri.org, February 28, 2017.
- **13.32** - Moved Na'vi clan names to Proper Nouns block.
- **13.31** - Fixed silly typos for **pllhr** and **säpllhr**. Thanks elf!
- **13.301** - Typo/format corrections for several words. No visible changes to the .pdf
- **13.3** - Vocabulary added from naviteri.org, December 31, 2016 and January 2, 2017.
- **13.294** - Corrected stress for **niolo'**
- **13.293** - Corrected infix IPA for **ue'**
- **13.292** - **zong** changed to vtr. Thanks, Plumps!
- **13.291** - Various minor corrections suggested by Plumps and eejmensenikbenhet.
- **13.29** - Vocabulary added from naviteri.org, June 30, 2016. Some important new words in this one.
- **13.284** - Corrected accent for **lefpomtxok** and **kelfpomtokx** Plumps. Wou!
- **13.283** - Corrected IPA for **säplltxe** and **säplltxevi**. Plumps again. ;)
- **13.282** - Added derivatives of **nguway**
- **13.281** - Updated **kan** with vtrm. and vtr. definitions.